

ΦΙΛΑΘΕΛΟΓΙΚΗ ΗΧΩ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Β'.

— 4 'Ιανουαρίου 1894. —

ΤΕΥΧΟΣ Γ' και ΙΑ'.

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΚΑΙ Η ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

ΕΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.

πὸ τῆς πρωίας τῆς 20 Δεκεμβρίου, ἡμέρας τοῦ Ἁγίου Ἰγνατίου, καθ' ἑλ.ην τὴν Βουλγαρίαν, κυρίως εἰς τὰ χωρία, ὁ περιηγούμενος βλέπει κίνησιν ἀσυνήθη μὴ ὀρωμένην κατὰ τὰς ἄλλας ἡμέρας. Τὴν ἡμέραν ταύτην ἀκριβῶς οἱ Βούλγαροι σφάζουσι κατὰ συνήθειαν χοίρους, καὶ προετοιμάζουσιν ἄλλαντας διὰ τὰς ἐορτάς. Ἀποῦ καθάρισωσι τοὺς χοίρους χαράσσουν τὴν ράχιν αὐτῶν καὶ θέσαντες ἐπὶ σκολοπος ἐκθέτουσιν ἔξω τῆς οἰκίας· οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι ἐρχόμενοι παρατηροῦσιν ἐὰν οἱ χοῖροι ἦναι παχεῖς ἐπιλέγοντες τῶν οἰκοδεσπότη, «καλὰ Χριστούγεννα, καὶ τοῦ χρόνου μὲ ὑγείαν». Ὁ οἰκοδεσπότης ἀπαντᾷ, «παρομοίως σας, καὶ εἰς ἔτη πολλά». Οἱ μὴ τρέφοντες χοίρους σπεύδουσι ν' ἀγοράσωσι τοιοῦτους εἰς τιμὴν ὀρισθεῖσαν ἤδη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Εἰς τὰς 23 δὲ, προπαραμονὴν τῶν Χριστουγέννων, αἱ νεάνιδες, οἱ γέροντες καὶ οἱ παῖδες ἄδουσιν

*Ἡ ἀδριο βραδνὰ
εἶναι καλὴ βραδνὰ,
ἀἰ κο.λέδο,
μὲ κο.λέδο.*

Ἡ κίνησις αὕτη ἐξακολουθεῖ ἀκριβῶς μέχρι τῆς 8 'Ιανουαρίου μετὰ μεγίστης ζωηρότητος ἔχουσα τι τὸ φαιδρὸν καὶ εὐθυμον. Κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν Χριστουγέννων πανταχοῦ τὰ οἰκήματα καὶ αἱ καλύβαι θὰ λευκανθῶσι καὶ καθαρῶσι μέχρι τῆς ἐλαχίστης

γωνίας, καὶ ἐν ἐκάστη οἰκίᾳ χοιρίδια θὰ τεθῶσιν εἰς τὸν φροῦρον. Τὴν πρωίαν τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, περὶ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, αἱ γυναῖκες ἀπέρχονται εἰς τὸν ποταμὸν μετὰ ἄσμάτων, μένουσιν ἐκεῖ ἐπ' ὀλίγον ἄδουσαι καὶ ὀρχοῦμεναι, καὶ κατόπιν λαμβάνουσιν ὕδωρ ἐντὸς δοχείου ἀποῦ ρίψωσιν εἰς τὸν ποταμὸν κριθήν, σῖτον ἢ ξηρὰ ἀνθή. Ἐπανελθούσαι οἴκοι ἀναμειγνύουσιν εἰς τὸ ὕδωρ τοῦτο ἄλευρον καὶ κατασκευάζουσιν εἶδος πλακοῦντος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐγκλείουσι νόμισμα χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν.

Καθ' ὃν χρόνον ἐτοιμάζονται τὰ φαγητὰ καὶ ὁ ἄρτος ψήνεται ἐν τῷ κλιβάνῳ, ὁ γηραλειώτερος ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἐξέρχεται εἰς τὴν αὐλήν, ἀπάντων κρατούντων εἰς χεῖρας δάδας ἀνημμένας, λαμβάνει στέλεχος δρυός, θέτει αὐτὸ καθέτως, ἀπάντες ἀποκαλύπτονται ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἀπαγγέλλουσι τὴν εὐχὴν «Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε...» κατόπιν λαμβάνουσι τοῦτο εἰς τὸ ἐνδόν τοῦ οἴκου καὶ ρίπτουσιν αὐτὸ εἰς τὴν ἐστίαν ἐπαναλαμβάνοντες τὴν εὐχὴν «Ἐγεννήθη ὁ Χριστὸς»—«ἀληθῶς ἐγεννήθη» ἀπαντῶσιν ἕτεροι καὶ εἶτα ἀπαντες ἀσπάζονται ἀλλήλους. Μετ' ὀλίγον εἷς ἐκ τῆς οἰκίας λαμβάνει τὸ ἡμικεκαυμένον στέλεχος καὶ δι' αὐτοῦ καταφέρει κτύπους τινὰς κατὰ τῆς ἐστίας.

Ἐάν κατὰ τὸν πρῶτον κτύπον ἐξέλθωσιν ἐκ τοῦ θαυλοῦ σπινθῆρες πολλοί, σημαίνει ὅτι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο θὰ γεννηθῶσι πολλοὶ ἵπποι, οἱ σπινθῆρες τοῦ δευτέρου κτύπου προμηνύουσιν ὅτι θὰ γεννηθῶσι πολλοὶ βόες καὶ οἱ τοῦ τρίτου ὅτι θὰ γεννηθῶσι πολλὰ πρόβατα... τὸν θαυλὸν δὲ θάπτουσιν ἐν τῷ ἀμπελῶνι, ἵνα κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ συγκομιδὴ ᾖ μεγάλη. Τὴν ἐσπέραν, ἣτις καλεῖται *μπέδνι βέτσερ* εἶτε *κάδερε βέτσερ* παρατίθεται τράπεζα μετὰ παντοδαπῶν φαγητῶν, μετὰ τῶν ὁποίων ἐν τῷ μέσῳ εὐρίσκεται ὁ πλακοῦς (πῆττα) ὁ φέρων τὸ νόμισμα, ὀνομαζόμενος *μπογκοβίτσα* κατ' ἄλλους δὲ *μπέδνιηκ*, ἣτοι καλὴ βραδυὰ (1). Ἐπὶ τῆς τραπέζης δέον νὰ ὑπάρχωσιν ἐννέα εἶδη φαγητῶν μετὰ πλήθους καρπῶν καὶ ὀσπρίων, φασόλια, κουκία, ρεβίθια, μῆλα, δαμάσκηνα, σταφίδες, κάρυα καὶ πλεῖσθ' ὅσα μετὰ φιάλης οἴνου καὶ ρακῆς. Ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ ἡ οἰκοδέσποινα λαμβάνει τὸ θυμιατήριον καὶ ἀποῦ θυμιάση περὶ τὴν τράπεζαν καὶ τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἀπέρχεται ἵνα θυμιάση τὸν σταυλόν, τὸν ἀχυρῶνα καὶ λοιπὰ μέρη τῆς οἰκίας· ἔπειτα λαμβάνουσιν ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης τεθυμιασμένων καρπῶν καὶ θέτουσιν αὐτοὺς πρὸ τῶν εἰκόνων, ὅπως χρησιμεύσωσιν ὡς ἀλεξήτηρια κατὰ τῶν ἀσθενειῶν, ὡς τὰ κάρυα κατὰ τῶν παθήσεων τοῦ λάρυγγος κτλ. κατόπιν ὁ οἰκοδεσπότης κόπτει τὸν πλακοῦντα εἰς τεμάχια καὶ δίδωσιν εἰς ἕκαστον κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἐμβάψας ἐντὸς μέλιτος, διὰ τοῦ ὑπολειφθέντος δὲ μέλιτος ἀλείφουσι τὰς θύρας, τὸν σταυλόν, τὸν ὀρνιθῶνα κτλ.... Μετὰ τὸ δεῖπνον οἱ γέροντες συναθροίζόμενοι ἀπέρχονται εἰς τὰς διαφόρους οἰκίας ἵνα χαιρετίσωσι, φέροντες εἰς χεῖρας ράβδους, δι' ὧν τύπτουσιν εἰς τὰ παράθυρα καὶ τὰς θύρας ψάλλοντες

Σήκω, Κύριε Νίγε

*Οἱ, κολέδο, κολέδο μου!

*Ἐβασαρίσθηκε ἡ μητέρα τοῦ Θεοῦ

*Ἀπὸ τοῦ Ἰγνατίου ὡς τοῦ Χριστοῦ

*Οἱ, κολέδο, μοῦ κολέδο,

Καὶ ἐγέννησε τὸν γειὸ Θεὸ

*Οἱ, κολέδο, κολέδο μου! κτλ.

(1) Τὴν ἐσπέραν ταύτην αἱ νεάνιδες καθήμεναι εἰς τὴν τράπεζαν κρύπτουσιν ὑπ' αὐτὴν τὸν πρῶτον βλαμὸν (βῦικαν) τοῦ πλακοῦντος (πῆττας) καὶ κατόπιν τίθεσιν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον αὐτῶν ἵνα ἴδωσι καθ' ὕπνου ποῦν θὰ ὑπανδρευθῶσι, πιστεύουσι δὲ ὅτι τὸ ὄνειρον τῆς ἐσπέρας ταύτης πραγματοποιῆται μᾶλλον ταχέως. Τὴν ἐπομένην πρωίαν ἀφυπνισθεῖσαι ἐνωρὶς σαρώουσι τὸ οἶκον καὶ συναθροίσασαι τὰ σαρώματα ἐπὶ ταύτῃ τείνουσι μετὰ προσοχῆς τὸ ὄψιν ἵνα ἀκούσωσιν ὄνομα τι φωνοῦμενον ἐντὸς τῆς οἰκίας ἢ εἰς τὰ πέριξ, νμίζουσαι ὅτι τὸ αὐτὸ ὄνομα θὰ φέρῃ καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῶν.

Κατόπιν ἐκάστου στίχου προστίθεται ὡς ἐπαῶδες τὸ μῖαον μῖαον, ἀπομίμησις τῆς φωνῆς τῆς γαλλῆς πρὸς ἐνδείξιν τοῖς οἰκοδεσπότης, ἵνα φυλάξωσι μετὰ προσοχῆς τὰ *λουκάνικα* αὐτῶν μῆπως κλαπῶσιν. Εἰσερχόμενοι εἰς τοὺς οἴκους ψάλλουσιν :

*Ὁ Θεὸς γεννήθηκε, κολέδο,

Χθὲς τὸ βράδυ, κολέδο

Χά, χά, κολέδο!

Κολεδίτσα, βαρβαρίτσα

Με.λαγροινῆ (σῖβα) περισσότερίτσα

Ποῦ πῆγες καὶ ἐγύρισες.

Μοραγῆ πῆγα καὶ ἐγύρισα

Μοραγῆ ἐπῆγα στὴν ἀκροθαλασσιά

Τί εἶρε, τί δὲν εἶρε;

Λευκὰ ποτήρια εἶχ' ἐκεῖ

Λευκὰ ποτήρια καὶ λαγῆρες

Γιὰ τὰ πῆγ' ὁ ἄσπρος ὁ θεὸς

γὰ τὰ πιοῦν οἱ ἄσπροι θεοί.

Χριστοῦγεννα εἶναι σ' ὄλη τὴ γῆ

Δόξα γ' ἄγρον οἱ οὐρανοὶ

Χα, χα, χα, κολέδο κτλ.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο οἱ ἐπισκεπτόμενοι προσπαθοῦσι νὰ κλέψωσι τὰ πρὸς ξηρανσιν ἀνηρητημένα *λουκάνικα* καὶ, ἐάν ἐπιτύχωσιν, ἐμπαίζουσι τὸν οἰκοδεσπότην δι' ὑπαινιγμῶν διὰ τὴν ἀπροσεξίαν του. Ἄρῶν ψάλλωσι τὸ ἄνω ἄσμα, χαιρετῶσιν αὐτὸν διὰ τοῦ καὶ εἰς ἔτη *πο.λ.λ.ά.* τὰ *Χριστοῦγεννα* μετ' εὐτυχίαν. Ὁ οἰκοδεσπότης ἀπαντᾷ αὐτοῖς ἐπίσης δι' ἄσματος ὡς ἐξῆς

Καλὴ βραδυὰ

*Ἐσὺ γὰ πῆς εἰς τὸν κολέδο

*Οἱ, κολέδο, μοῦ κολέδο,

Νὰ μὰς φέρῃ ὑγείαν

κολέδο, οἱ κολέδο.

Τοῦτο διαρκεῖ σχεδὸν μέχρι τῆς πρωίας, εἰς μέρη τινὰ μάλιστα οὐδόλως κοιμῶνται, φυλάττοντες μῆπως σβεσθῇ τὸ ἐν τῇ ἐστίᾳ ἡμικεκαυμένον στέλεχος τῆς δρυός *ζακ.λ.δ* *μπέδνιηκ* ἣτοι στέλεχος ἢ ράβδος τῆς καλῆς βραδυᾶς καλούμενον, εἰς ἕτερα δὲ πάλιν μέρη αἱ ἡμέραι ἀπὸ τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων μέχρι τῶν Θεοφανείων θεωροῦνται ὡς ἀποφράδες καὶ ὅτι κατὰ ταύτας, τὴν νύκτα, ἕως οὗ φωνήσῃ ὁ ἀλέκτωρ, κακοποιὰ πνεύματα διατρέχουσι τὰς ὁδοὺς.

Ἐάν κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας γεννηθῇ παιδίον, πρέπει ἐντὸς εἴκοσι τεσσαρῶν ὥρων νὰ ὑφάνωσι γυναῖκες συναθροισθεῖσαι ἐπὶ ταύτῳ ὕφασμα καὶ ράψωσιν αὐτῷ ὑποκάμισον, ἵνα τὸ ἐνδύσωσιν, ἄλλως τὸ παιδίον μεταβάλλεται εἰς κακοποιὸν πνεῦμα.

Εἰς πλεῖστα μέρη μέχρι τῶν Θεοφανείων οὐδεὶς τολμᾷ νὰ ράψῃ ἐνδύματα ἀνδρικά, ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄνδρες κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας διατρέχουσι τὰ ὄρη καὶ τὰ δάση, πιστεύουσιν ὅτι ἐάν φέρωσιν ἐνδύματα ἐρραυμένα κατὰ τὰς ἀπορράδας ταύτας ἡμέρας θὰ γίνωσι βορὰ τῶν λύκων. Μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, οἱ χωρικοὶ ἕνεκα προλήψεως,

δὲν τοιμῶσι νὰ ρίψωσι τέφραν ἢ ἀνθρακας εἰς τὰς αὐλάς τῶν οἰκιῶν αὐτῶν, ἐπειδὴ ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα ὅτι λύκοι διερχόμενοι ἐκεῖθεν καταδροχθίζουσιν αὐτὰ καὶ πληθύνονται πλείοτερον ἐτι. Εἰς τινὰ μέρη ὑπὸ Σλαύων κατοικούμενα κατασκευάζουσιν ἐκ ζύμης βόας, ταύρους, πρόβατα καὶ στέλλουσιν αὐτὰ εἰς τοὺς συγγενεῖς ὡς δῶρον. Ἐν Βοημίᾳ τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων οἱ χωρικοὶ ἔχουσι τὴν συνήθειαν νὰ ρίπτωσιν ἐντὸς τῶν φρεάτων ὀλίγον φαγητὸν ἐξ ἐκάστης τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης παρατεθειμένων παροψίδων. Ἐν Δίβρη, κατὰ τὸ δεῖπνον, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ τρώγειν, ἡ οἰκοδεσποῖνα λαμβάνει ὀλίγον ἐξ ἐκάστου φαγητοῦ καὶ φυλάττει τοῦτο μέχρι τῶν Θεοφρανεῖων, ὅτε προσφέρει τοῦτο τοῖς ἐν τῷ οἴκῳ ἀντὶ προγεύματος· αἱ οὕτω διαφυλαχθεῖσαι μερίδες ὀνομαζόνται *δεδοθε* (παπούδες). Ἐνταῦθα, καθὼς καὶ εἰς ἕτερα μέρη τῆς Βουλγαρίας, κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην κατασκευάζουσι φαγητὸν τι ἐκ φασιόλων, ἀραβοσίτου, σίτου, βρώμης, κριθῆς κτλ. *σάου.λε* ἢ *σοῦ.λε* ὀνομαζόμενον κατὰ συνεκδοχὴν ἐκ τῆς ὀνομασίας τοῦ ἀγγείου, ὡς καὶ ἡμεῖς κοινῶς ἀποκαλοῦμεν *γκουβέτσι*, γνωστὸν φαγητὸν δίδοντες τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν καὶ εἰς τὸ ἀγγεῖον, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου τὸ φαγητὸν τοῦτο ψήνεται. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων κατόπιν τῆς λειτουργίας, οἱ ἱερεῖς καὶ πλῆθος παιδῶν περιέρχονται τὰς οἰκίας καὶ ψάλλουσιν ὕμνους, λαμβάνοντες πλακοῦντας, καρπούς, ἀλλαντας καὶ λεπτὰ νομίσματα. Οἱ παῖδες εἰσέρχόμενοι εἰς τὰς οἰκίας τῶν συγγενῶν καὶ φίλων ψάλλουσιν :

Κόκκινα σιδηρωτὰ παπούτσια
Ποῦ μᾶς ἐπήγατε ;
—πήγαμε καὶ πήγαμε ;
—στὴς γρηῆς μουσαφίρεοι κτλ...

Εἰς τὰ πλείστα τῶν χωρίων τῆς Βουλγαρίας κατασκευάζουσι μικροὺς ἄρτους καὶ μοιράζουσιν αὐτοὺς εἰς τὰ ψάλλοντα παιδιά, *κο.λενδάροι* ὀνομαζόμενους, ἐκ τοῦ *κο.λέδα* Χριστούγεννα, *κο.λενδάροι* χριστουγεννιάτικοι. Τὴν ἡμέραν ταύτην ἕκαστος πατὴρ οἰκογενείας μετὰ τὴν λειτουργίαν λαμβάνει χοϊνικὰ σίτου, τίθησιν αὐτὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐμπήγνουσιν ἐντὸς τοῦ σίτου τόσα κηρία ἀνημμένα ὅσα μέλη ἀριθμεῖ ἡ οἰκογένεια, καὶ περιφέρεται πανταχοῦ ἐν τῷ οἴκῳ μετὰ τοῦ θυμιατηρίου, θυμιάζων καὶ ψάλλων διαφόρους ὕμνους.

Ἀπανταχοῦ, εἰς τὰς ὁδοὺς, ἑμίλαι νεανίδων, παιδῶν καὶ νεανιῶν ἄδουσιν ἢ ὀρχοῦνται τὸν ἐθνικὸν χορὸν ὑπὸ τοὺς ἤχους τοῦ ἀσχοῦ (γκάιδας) ἢ τοῦ πλαγιαύλου, ὁ οἶνος ρέει ἀφθονος ἢ εὐθυμία αὐξάνει, αἱ κοιλιάδες καὶ τὰ ὄρη ἀντηχοῦσιν εἰς τοὺς γέλωτας καὶ τὰς φωνὰς τῶν εὐθυμούντων καὶ ἡ φύσις ἅπασα συνεορτάζει τὴν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος. Τὴν παραμονὴν τοῦ νέου ἔτους νέα κίνησις, νέα προετοιμασία, κεφαλὴ χοίρου, ἀλλάντες κοῦρκα, ὀπῶραι, γλυκίσματα καὶ ἕτερα παντοδαπὰ ἐδώδιμα καὶ φαγητὰ παρατίθενται ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὁ οἶνος καὶ ἡ ρακὴ ρέουσιν ἐν ἀφθονίᾳ, ἡ εὐωχία ἐξακολουθεῖ μὴ διακοπτομένη, ἐξ οὗ καὶ τὸ λεγόμενον παρὰ Βουλγάρους «ἔφαγε σάν τοῦ Ἀὶ Βασιλεῖοῦ». Κατόπιν τοῦ δεῖπνου αἱ νεάνιδες φέρουσι ἐνδύματα ἐορτῆς εὐθυμοὶ καὶ ραδιναί, συναθροίζονται ἐν τινὶ πλατεῖᾳ, θέτουσιν ἐν τῷ μέσῳ δοχεῖον πλήρες ὕδατος καὶ ἄδουσιν ῥίπτουσιν ἐντὸς αὐτοῦ ἀνήθη καὶ κλάδον ἀπιδέας, εἶτα διαχωρίζονται εἰς δύο ὀμίλους ὀρχοῦνται ἄδουσαι. Μετὰ ταῦτα νέοι τε καὶ νεάνιδες ῥίπτουσιν ἐντὸς τοῦ δοχείου δακτυλίδια, ἐνώτια, περιδέρια, μικροὺς σταυρούς καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀφῶ ἕκαστος περιδέσει τὸ ἀντικείμενον, ὅπερ ἔδωκεν, ἐντὸς δεσμίδος ἀνήθων. Μία ἐκ τῶν νεανίδων κατόπιν ἐκλογῆς, λαμβάνει τὸν τίτλον «*βασιλίσσης τοῦ Ἡλίου*». Ὀφείλει νὰ ἔχη κόμην ξανθὴν, γλαυκοὺς ὀφθαλμούς καὶ νὰ ᾄηται δέκα ἐξ ἡμερῶν τὴν ἡλικίαν, ἔχει δὲ ὡς καθῆκον νὰ φυλάξῃ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς τὸ ἐν ὑπαίθρῳ ἐκτεθειμένον δοχεῖον ἐκ τῶν νεανιῶν, αἵτινες μετέρχονται

πάντα ὄλον διὰ νὰ κλέψωσιν ἐξ αὐτοῦ τὰ ἀντικείμενα ἕκαστος τῆς κόρης, ἢν ἀγαπᾷ. Τὴν ἐπομένην, πρώτην τοῦ νέου ἔτους, ἀπὸ πρωίας οἱ παῖδες περιέρχονται τὰς οἰκίας τῶν φίλων καὶ συγγενῶν καὶ τύπτουσι τὸν οἰκοδεσπότην διὰ κλάδων ἀκρανέας ψάλλοντες :

Εὐτυχημένη χρυσὰ (σούρβα γκαδῖνα)
χαρούμενον ἔτος
κόκκινον μῆ.λο 'στὸν κῆπο,
χρυσὸ στάχυν 'στὸ χωράφι,
κλήμα σταφέλια 'στ' ἀμπέλι
καὶ τοῦ χρόνου μὲ ὑγεία.

Ἐπειτα δίδουσι τοὺς κλάδους αὐτῶν τῷ οἰκοδεσπότη, ὃς προσαρτήσας ἐπ' αὐτῶν δι' ἐρυθρᾶς ταινίας ἀργυροῦν ἢ χρυσοῦν νόμισμα ἐπιστρέφει αὐτοὺς εἰς τοὺς παῖδας, δίδων προσέτι αὐτοῖς πλακοῦντα καὶ ὀπῶρας· ἐντεῦθεν οἱ παῖδες διευθύνονται εἰς ἄλλην οἰκίαν. Τὸ αὐτὸ δύναται νὰπραχθῇ καὶ ὑπὸ τῶν νεανιῶν καὶ τῶν ἱερέων, οἱ ἔγγαμοι ὅμως ἀποκλείονται τούτου, δὲν δύνανται νὰ περιφέρωνται εἰς τὰς οἰκίας μετὰ κλάδων. Τὸ περιφέρεσθαι εἰς τὰς οἰκίας διαρκεῖ μέχρι τῆς ἐσπέρας. Τὴν ἐσπέραν οἱ παῖδες ἐρχόμενοι εἰς τὸν ποταμὸν ῥίπτουσι τοὺς κλάδους εἰς τὸ ὕδωρ προστιθέντες

'στὸ καλὸν εὐτυχημένο (ὑπονοεῖται ἔτος)
ἄϊτε 'στὸ καλὸ
καὶ τοῦ χρόνου μὲ ὑγεία.

ῥίπτουσι δὲ τοὺς κλάδους εἰς τὸν ποταμὸν ἵνα μὴ αἱ φύλλαι δάκνωσι τὸ θέρος.

Ἐν Κρουσόβῳ τῆς Μακεδονίας οἱ παῖδες τύπτοντες τὸν οἰκοδεσπότην ψάλλουσι :

ἕγρος χειμῶνας,
φαιδρὸ ἔτος!
θη.λυκὰ κατασκάκια
ἀρσενικά παιδάκια.

καὶ ἐν Ἀγρίδι ὡς ἐξῆς :

με.λαγροινῆ, με.λαγροινῆ Βασιλίτσα
ποῦ ξεβασι.λειάτικες,
—Ἐκᾶ ἦ.η.λὰ 'στὸ Μπέϊ-μπουνάρ
Τί εἶχε ; τί δὲν εἶχε ;
—χρυσὸ ποτήρι καὶ λαγῆρι.
Χριστούγενν' εἶναι σ' ὄ.λη τῆ γῆ,
δόξα μᾶς ἔχουν οἱ οὐρανοί.

Περὶ τὴν ἐσπέραν οἱ νέοι καὶ αἱ νεάνιδες συναθροίζονται ἐν στολῇ μεγαλοπρεπεῖ εἰς τὴν πλατεῖαν, θέτουσιν ἐν τῷ μέσῳ τὸ δοχεῖον τὸ φέρον τὰ διάφορα ἀντικείμενα, ῥίπτουσιν ἐντὸς ὀλίγον πίτυρον, ἵνα τὸ ὕδωρ θολωθῇ, καὶ αἱ νεάνιδες ἄρχονται ἄδουσαι :

μένουσι να ἴδωσιν ἐὰν ἐκείθεν ἢ διέλθῃ ἀνὴρ κατὰ πρῶτον ἢ γυνή, καὶ εἰ μὲν διέλθῃ ἀνὴρ, αἱ δι' ἀσμάτων ἐξενεχθεῖσαι μαντεύεται ἢ πραγματωθῶσι ταχέως, εἰ δὲ γυνή, ἢ πραγματώσει αὐτῶν ἢ βραδύνη.

Τὰ ἔθνη ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διατηροῦνται μεταξύ τῶν χωρικῶν ἐξαφανισθέντα σχεδὸν τέλειον ἐκ τῶν μεγαλοπόλεων, ἀφ' ὧν ἡ ἀνάπτυξις καὶ ὁ πολιτισμὸς ἐξήλασαν αὐτὰ ὡς δεισιδαιμονίας κενὰς καὶ ἀνοήτους καὶ ὧν τὴν ἀπώλειαν ὁ πολὺς Ρακόβσκησ θρηνεῖ μετ' ἄλλους, λέγων ὅτι οἱ συμπατριῶται αὐτοῦ ἀποβάλλοντες ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τὰ πάτρια ἐπανέρχονται οἴκαδε ἀποκομίζοντες τὰς κακίας μᾶλλον τῶν ξένων ἢ τὰς ἀρετὰς αὐτῶν.

Ἡδυνάμεθα πλεῖστα ἕτερα να εἴπωμεν εἰσέτι περὶ τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων ἐν Βουλγαρίᾳ, πλὴν οὔτε ὁ χώρος οὐδ' ὁ καιρὸς ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν τοῦτο, ἀλλοτε δὲ ὡς ὑποσχόμεθα να ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ θέμα, τανῦν ἀκούμενοι εἰς ὅσα εἴπομεν.

Εἰς τὴν κατόπιν φυλλάδιον ὁ ἀναγνώστης εἴρησει μελέτας φιλολογικῶν-ἱστορικῶν καὶ μυθολογικῶν περὶ τῶν προεκτεθέντων.

Γρ. Η. Η. Κακάβας.

ΑΓΡΥΠΝΙΑ

Ὅταν ξυπνῶ τὴ νύχτα καὶ ἀρχίζω
τὰ περασμένα μου να συλλογιῶμαι
κι' ὡς τὸ πρῶτ' εἰς τὸ στρωμῆμά μου γυρίζω
κι' ἀναστενάζω καὶ στεροχωριῶμαι,
θαρρῶ ἢ μαύρη νύχτα πῶς ἀπλώνει
τὸ χέρι της ἀπάνου εἰς τὴν καρδιά μου
κι' ὁ νοῦς μου καὶ τὸ αἷμά μου παγώνει,
κι' ἀνοίγεται ἡ κόλασι ἔμπροστά μου.

Καὶ μὴ φωνὴ ἀπ' ἐκεῖ μέσα βγαίνει:
Ἄφου περθεῖς ζωὴ βασανισμένη
καὶ εἶσαι, πρὶν πεθάνῃς, πεθαμένος,
πῶς δὲν κοιμᾶσαι πάντα μεθυμένος;

* Ἐν Βουλγαρίᾳ-Δερέ, Δεκεμβρίου 1893.

Ι. Π. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΥΒΡΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΚΟΛΟΓΙΑ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΕΛΛΗΣΙ

* Κρεῖττον τῷ ποδὶ ἢ τῇ γλώττῃ ὀλισθεῖν *

Φίλιτατέ μοι,

Ὅτε τῇ πρόχθῃς τρίτῃ ἐν ἐσμῶ λογίων μάλα δοκίμων καὶ τῇ φίλῃ Ἡγοῦ συχνῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνηγμένων ὑπὸ τὴν σὴν σκέπην κατὰ συγκυρίαν παρέστην καὶ ἐγώ, λόγου γενομένου περὶ τοῦ φυλλαδίου τῆς πρώτης τοῦ ἔτους, πάντες ὑπεσχέθισάν σοι κἄτι ἐπίκαιρον καὶ καλόν, ὡς ἂν ὕλης καὶ τέχνης ἕκαστος ἔχει. Ἐπεσεν ὅμως ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ ὁ κληρὸς καὶ ἐπ' ἐμέ· δηλὰ δὴ ἐκλήθην κἀγὼ οὐχὶ πλουτίδην ἢ ἀριστίδην ἀλλ' ἐπεικῶς ἵνα συμμετάσχω τῆς συναυλίας ταύτης τῶν φίλων καὶ ἐμμουσοτέρων καταστάσῃ, ὁ Λεβηθρίων ἀμουσοτέρος. Γινώσκεις, φίλε, ὅτι δὲν εἶμαι ταῖς Μούσαις κεχαρισμένος, καίτοι κατ' αἶσαν οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν ἠθέλησα να χαρισθῶ αὐταῖς· ἐφ' ᾧ καὶ οὐδὲν ὑπεσχέθην σοι. Ἄλλ' οἴκαδε τὴν ἐσπέραν ἐπανελθὼν καὶ κατὰ τύχην ἔκδοσιν τινα τοῦ Σαμουσατέως τὴν τοῦ Schmieder, δι' ἐμέ ὅπως νέαν, μετὰ χεῖρας λαβὼν ἐνέπεσον εἰς χωρία πολλὰ μὲν χαριέστατα ἀμύπολλα δὲ ῥήματα καὶ λέξεις βλασφημιῶν καὶ λοιδοριῶν φλαγγιδῶν παρατάσσοντα. Ἀμέσως λοιπὸν διενόηθην να ἐπιστείλω σοι ἐργασίαν μικρὰν καὶ πρόχειρον ἵσως οὐχὶ ἀνταξίαν τῆς σῆς φιλικῆς προσκλήσεως ἀλλ' ὄνειδος μὲν οὐκ ἔχουσαν διότι ἀεργή μόνον ὄνειδος, ὡς γινώσκεις, ὄνειδῃ ὅμως καὶ ὑβριστολογίας ἐνέχουσαν καὶ λοιδορίας καὶ βλασφημίας καὶ λόγους καθόλου κακοῦς, οἵτινες ὄνειδῃ κατασκευάζουσι τινὴ ἢ ἀτιμίαν καὶ αἰσχύνην φέρουσι τῷ τε λέγοντι καὶ τῷ ἀκούοντι. Ὁ Ἕλληνας ὡς γινώσκεις, εὐεπίφορος καὶ εὐχερὴς εἶναι εἰς βωμολογίας καὶ εἰς ἀκόσμους ἐπωνυμίας, τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ αἰεὶ πρὸς σκώμματα ἀναπέπτατα, διότι φιλοπαίγμονα φιλοσκώμμονα ἔμα καὶ εὐσκώμμονα χαρακτήρα ἔχει· οὐ δύναται δὲ ὁ ὑβριστὴς κατέχειν παρ' ἐαυτῷ τῶ χεῖρε, ἀλλ' ἔστι τῶν χειρῶν ἀκρατὴς καὶ τῆς γλώττης, οὐδενὸς ἀπεργόμενος, πατῶν, πατάσων, πλήττων, κοινῶλοισ παίων, ἐπὶ κόφρης τύπτων, πῦξ παίων, λάξ ἐναλλόμενος, ἐπεγγελῶν, καταγελῶν, ἐπιχλευάζων, ἐπικαταμωκόμενος, καὶ ἐπὶ τέλος πρὸς τὸ πρόσωπον προσπτύων, ἐπιτρέπων πάντα τῷ θυμῷ καὶ οὐ τὸν λογισμὸν κατέχων. (1)

Πάντες ἐκ παιδὸς ἀναμυμήσκονται τῆς ἀρχῆς Τιμῶνος τοῦ Μισανθρώπου « ὦ Ζεῦ « φίλιε, καὶ ξένιε καὶ ἑταιρεῖε, καὶ ἐφέστιε, καὶ ἀστεροπητὰ καὶ ὄρκιε καὶ γεφελιγερέτα καὶ « ἐργόδουπε » ἀλλ' ὀλίγοι πάνυ γινώσκουσιν τὴν ἐν Διὶ τῷ Τραγῶδῳ ἀπάντησιν Τιμοκλέους τοῦ Στωϊκοῦ πρὸς Δάμιν τὸν Ἐπικούρειον θέλοντα να συμβιβασθῇ μετ' αὐτοῦ:—« Εἰρωνεύη « ταῦτα, λέγει ὁ Τιμοκλῆς, πρὸς ἐμέ, τυμβωρύχε, καὶ μαρὰ καὶ κατάπτυστε καὶ μαστιγία, « καὶ κάθαρμα· οὐ γὰρ ἴσμεν οὐδ' ἄν τις μὲν πατρός εἴ, πῶς δὲ ἡ μήτηρ σου... λιγρότατε καὶ « ἀναισχυρτότατε. Φεῦγε δ' οὖν, ἕως καὶ πληγὰς παρ' ἐμοῦ λαβὼν ἀπέλθῃς· ἦδ' ἄν γὰρ σε « τουτῶ τῷ ὀστράκῳ ἀποσφάξω, παμμίαιρον ὄντα » (2) Πόσον ὠρῆα καὶ κοσμίᾳ παράταξις ἀκόσμων λέξεων καὶ ὑβρεων, ἃς δὲν ἔχει τις ἀνάγκην ἐνταῦθα ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν καθωμιλιμῆ-

(1) Περὶ καὶ Πολυδ. Η' 76—78 ἐκδ. Bekker.

(2) Λοκκ.: Ζεὺς Τραγ. 52.

νην, διότι γλαῦκα εἰς Ἀθήνας κομίζει. Τίς δ' ἐπιδημίας ποτὲ ἐν Πειραιεὶ τῇ πόλει ἢ ἐν τῇ πάλαι ἀφνειᾷ Κορίνθῳ δὲν εἶδε τοὺς τραχεῖς χαριεντισμοὺς καὶ τὰς βωμολοχίας τῶν λεμβούχων καὶ ἀχθοφόρων καὶ τίς οὐκ ἤκουσε τοὺς ἐν Πάτραις τοιοῦτους ἢ καὶ τοὺς παρ' ἡμῖν; Θάλασσαν καὶ πῦρ ἐξερύγεται τὸ στόμα αὐτῶν ἐκ κακῆς μᾶλλον ἕξεως ἢ ἐκ προθέσεως μέχρι τῶν ἱερωτάτων ἐκσφενδονιζόμενον. Ἐξορκιστὰι αἰσχρολόγοι καὶ ὀζόστομοι, λυμεῶνες τῆς νεότητος, ἧτις καὶ ἤκουσα ἀκροᾶται τῆς διδασκαλίας τοιούτων λέξεων. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο πάτριον.

Α'

Τὸ περὶ ὕβριολογίας παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εἶναι θέμα λίαν εὐρὺ μὴ μελετηθὲν εἰσέτι, ὧν ἐγὼ τοῦλάχιστον γινώσκω, ἐπίτιδες ὑπὸ τῶν σοφῶν καὶ τῶν φιλολόγων. Ἰκανὰς δυσφήμους λέξεις καὶ ὕβρεις δύναται ὁ βουλόμενος νὰ συλλέξῃ ἐκ τῆς τῶν Παροιμογραφῶν διτόμου Συλλογῆς, ἣν δυστυχῶς δὲν ἔχω· ὀλίγα δὲ τινεὶ ἐνταῦθα παρακκατατιθέμενος ἐν σπουδῇ, ἔχω ὡς βάναι μικρὰς σημειώσεις, τὸν Λουκιανὸν καὶ τὸν Ἀριστοφάνην, καὶ τούτους δ' ἐννοεῖται καθ' ὅσον ἐπέτρεψέ μοι ὁ χρόνος. Ὁ θεῖος δ' ἐπιστήμων τῶ τρόπῳ νὰ προβῇ εἰς συναπαρτισμὸν τοιαύτης συλλογῆς πρέπει νὰ θέσῃ βάναι τῆς ἐκλογῆς τῶν λέξεων τούτων, πρέπει ἄλλα δὲ νὰ λάβῃ ἐν τάξει τὰ ὀνόματα τῶν ἀνθρώπων (ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν) ἢ τῶν μελῶν τοῦ ἀνθρώπου σώματος, τὰς ἰδιότητας αὐτῶν τούτων τῶν μελῶν, τὰ ἐπιτηδεύματα ἢ τὸν καθόλου ἀνθρώπινον βίον, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτά. τὰ ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τοῦ ἀνθρώπου, τὰ χρήσιμα ἢ μὴ χρήσιμα αὐτῶ καὶ ἐρεξῆς.

Ἐν πρώτοις αὐτὴ αὐτὴ ἡ λέξις ἀνθρώπος ἔχει καὶ περιφρονητικὴν τινεὶ παρασημασίαν καὶ μάλιστα μετὰ οὐσιαστικῶν· π.χ. ἀνθρώπος ὑφάντης, ἀνθρώποι ὑπογραμματεῖς, Πρὸς προσέτι τὴν προσφώνησιν, ὡς ἀνθρώπε, ἧτις ἐνέχει μορφὴν τινά, καὶ μόνον ἀνθρώπος κατ' ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν γένος περὶ δούλων (σκλάβων) λεγόμενον. Εἶτα ἀνθρώπιον μαρόν ἐν Λουκ. Κατὰ πλ. 12, ἀνθρωπάριον παρ' Ἀριστοφ., ἀνθρωποδαίμων παρὰ τοῖς Βυζαντ., τὸ παρ' ἡμῖν κοινότερον διάβολος μεταμορφωμένος, (Démon sous forme humaine).

Κατὰ τὸ παράστημα καὶ τὰ μέλη τοῦ σώματος καὶ κατὰ μ.τ. λέγεται ἀνδράριον-ρια μοχθηρά, παρακεκομμένα, ἄτιμα καὶ παράσημα καὶ παράξενα (Ἀριστ. Λχ. 517). Προσέτι λέγεται γαιροφυῆς (Ἀρ. Εἰρ. 790) γάστρων, Ὅρα δὲ καὶ τὰ: ὡ μαρὰ φάρυξ (1) καὶ τὰ εὐρύπρωκτος, λακκίπρωκτος, χυνοπρωκτος κλπ. πάντα παρ' Ἀριστοφ.

Ὁ ἀνθρώπος ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν λαδρεῖται: τυμβογέρων (πρὸς τὸ παρὰ Μαρτίω Κρουσίω Germanogr.: σ. 232τ τυμβοδύτρια,) σοροδαίμων, τυφογέρων (τὸ Ὅμ. πέπων), (2) τῶν δὲ γυναικῶν γράδιον (ισχνόν, οικτικόν κλπ.), γύναιον).

Κατὰ τὰς διαφορὰς κακίας αὐτοῦ, ἧς οὐκ ἔστιν ἀριθμῆσαι· πρὸς τὰ γνωστότατα ἐπίθετα ἀβέλτερος, ἀνόητος, κοῦφος, ἀφνης, βλάξ, εὐήθης, ἡλίθιος, λάλος, σκαιός, ἰδιώτης, μάταιος, ἀκόλαστος, ἀσελγής καὶ ἄλλα μυρία. Ἀλλ' ἐνταῦθα καταλέξω καὶ τὰδε:

Υγρόρους, θήλυς τὴν ψυχὴν, κάλαμος ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενος, εἶριπος, ἀθυρόγλωσ-

(1) Ὅρα καὶ τὴν ἀνάλογον παρὰ τοῖς νεωτέροις θὰ σὲ βγάλω τὸ λάρυγγι ἐν Ἀριστ. Βατρ. 575 ἐγὼ δὲ τὸν λάρυγγα ἂν ἐκτέμωμι σοῦ. Παρὰ Δημοσθ. ὡ μαρὰ κεφαλή.

(2) Πρὸς τὰ Ἀνδρῶν γέροντος ἀσταφίς τὸ κραιόν· παρ' ἡμῖν σὰν τὴν σταπίδα.

σος, (1) νήπιος καὶ μέγα νήπιος (παρ' Ὅμ.) μαμμάκθος, βλιτομάμμας, οὐχὶ δὲ μόνον ἀδολέσγης, ἀλλὰ πτωχὸς ἀδολέσγης, οὐχὶ μόνον ψευδολόγος, ἀλλὰ καὶ ψευδῶν συγκολλητής· χρονόληρος, σπερμολόγος (Δημοσθ.) Πρὸς τὰ ὁμηρικὰ ἀκριτόμυθος καὶ λαβραγόρης, ὡ μέγ' ἀναιδὲς, ἀναιδέην ἐπιειμένος, ἡπεροπευτής, ἐτώσιον ἀχθος ἀρούρης (πρὸς δὲ τὸ τοῦ Πλάτ.: ἀχθος γῆς), παρθεοπίτης, γυναιμανής. Ὁ Ἀγαμέμνων προσφωνεῖ τὸν Ὀδυσσεῖα διὰ τοῦ: «κακοῖσι δόλοισι κεικασμένε, κερδαιόφρον» (Ἰλ. Δ. 339).

Πρὸς τοῖς εἰρημένους συνήθης ὕβρις εἶναι καὶ τὰ: αἰσχροκερδῆς κατὰ πρῶτον παρ' Προδότη καὶ αἰσχροκερδέστατος παρ' Ἀνδοκίδη. Εἶτα:

— τρίμμα καὶ περίτριμμα δικῶν παρ' Ἀριστοφ. ἢ — ἀγορᾶς παρὰ Δημοσθ.

— κόλαξ—ίστατος καὶ τὰ σύνθ. ψωμοκόλαξ, λιμοκόλαξ, κρισσοκόλαξ, παράστος, θώψ.

— βαλλαντιοτόμος, λωποδύτης, τυμβωρέτης, τοιχωρέτης, κλέπτης, φῶρ, (2) ληστής,

— μαρός, παμμίαρος, μαρώτατος (Ἀριστ. Βζτ. 466), κάπηλος ποτηρίας, παλιγκάπηλος.

— βάσκαρος καὶ βασκαρώτατος (παγ.-τρις-) κατάρατος.

— ἀλαζών, πτωγαλαζών καὶ κομποθακελλορήμων.

— ἀπληστος, λαίμαργος, καταφαγᾶς, γαστρίμαργος (-ία), κάβαισος· οὕτω δ' ἐκάλουν τὴν περὶ τὴν τροφήν ἀπληστον, ὡς νῦν τὸν πολυπότην: πύθον (πιθάρι, βαρέλι).

— οἰνοβαρῆς, (Ὅμ.: οἰνόφλυξ, ἀσκός, μεθυσκοτταβος.

— ἀπαίδευτος, ἀναλφάβητος, οὐδὲ κόππα γινώσκων δοκησίσοφος, παγῦς τὸν γοῦν, ἢ παγῦρους (καὶ παγῦρων παρ' Ἡσυχίω) γωθῆς, βραδύς τὸν γοῦν, τὴν γνώμην, τὴν διάνουαν), ἀμβλὸς (3) κλπ. καὶ τέλος:

— φαῦλος, φανλεπίφαντος, καταπύγων, κίταϊδος, θηλυδρίας, γυναικίας, γύννης, τὴν νεότητα προπεπωκώς, κοπρίας (4) κλπ. καὶ βάρβαρος, κλπ., κλπ.

Β'

Παρκλείπων πλεῖστα ἄλλα πρὸς συντομήν ἀναγράφω ἐνταῦθα ἐκ τοῦ Πολυδεύκου 5, 128) τὰ ἐπιτηδεύματα, τοὺς βίους, ἐφ' οἷς ἂν τις ὀνειδισθεῖ κατ' αὐτόν. Εἶναι δὲ ταῦτα: α Ποροδοσκός, κάπηλος, (5) ὀπωρώνης, ὀπωρωπώλης τελώνης, δεκατώνης, δεκατολόγος, α εικοστολόγος, πετηκοστολόγος.. γαύτης, παρδοκεύς, πορθημεύς, μαστροπός, ὑπρέτης, α βυρσοδέψης, ἀλλαντοπώλης εἰ δὲ καὶ μὴ διὰ πασῶν ἀνέλθει τεχνῶν τὸ ὀνειδισμα τοῖς «βελτίω βον αἰριυμένους, ἀλλ' οἷγε τοιοῦτοι βίοι τὸ ἐπονείδιστον ἐπ' αὐτοῖς ἔχουσιν...» Ἀλλὰ μήπως καὶ σήμερον δὲν θεωροῦνται ἐπονείδιστα τὰ ἐπιτηδεύματα ἢ ἐπαγγέλματα ταῦτα; μήπως μετὰ τινος λεπτῆς περιφρονήσεως δὲν ὁμιλοῦσιν οἱ κύριοι καὶ αἱ κυραὶ περὶ τῶν μακαλίτων, π.χ. ἔστω καὶ ἂν εἶναι οὗτοι ἔμποροι, ἢ μικροῦμποροι, μήπως δὲν εἶναι οὗτοι τοῦ ποτηροῦ κόμματος; Ἀλλὰ τί πλέον, ἀφοῦ καὶ αὐτὸ τὸ ἱερώτερον τῶν ἐπαγγεμάτων παρ' ἡμῖν

(1) Ὅρα τὸ κοινόν: ἀπέλωτον στόμα, ὅπερ ὁμοῦς εἴρηται π.χ. ἐν Ἀριστοφ. προσέτι ἀχάρινον καὶ ἀκρατές.

(2) sur παρὰ Πλάτων ἰδίως ἐπὶ δούλων.

(3) Πάντα ταῦτα ἰσοδυναμοῦσι τῷ κινῶ χονδροκέφαλος.

(4) ὅπερ καὶ παρὰ Σουητωνίω ἐν Tib. 61 καὶ ἐκ τοῦ κόπρος σύνθ: παρὰ μ.τ.ν:

(5) Πρὸς τὰ προσέτι σήμερον τὰ βιβλιοκάπηλος καὶ ἀρχαιοκάπηλος, κατηλικαὶ ὕβρις...

περιφρονεῖται; Τίς εἶναι αὐτός ὁ νέος; ἠρώτησε κυρία τις, καὶ αὐτὸς δάσκαλος; κριμα. (1) ἀμνημονούσα τὸ λόγιον.

Πᾶσα γὰρ δούλη πέφυκεν ἀνδρὸς ἢ σώφρων γυνή,
ἢ δὲ μὴ σώφρων ἀνία τὴν ξυνοῦθ' ὑπερφρονεῖ.
καὶ τὴ πενία δὲ σοφίαν ἔλαχε διὰ τὸ συγγεγῆς.

Χάριν ἐλαφροντικῆς περιπτώσεως εἰρήσθω ὅτι παρ' ἀρχαίους καὶ ἡ λ: (ὑπο-)γραμματεὺς ἐσθίμαινε τὸν κοινὸν ἄνθρωπον: πρβλ: τὴν ἐκ παραλλήλου χροῖσιν τῆς λέξεως μετὰ τῶν βωμολόγων δημοσιῶν (Ἀριστ.: Βάτρ.: 1084 καὶ Δημοσθ. 18, 127, 20, 161 ὅστις χροῖται καὶ τῆ λ: γραμματοκόφω). Τοῖς ἄνω τοῦ Πολυδεύου προσιθίμη τὰ: ἀγοραῖος, (ἐκ τῆς ἀγορᾶς) καὶ ἀγορῆκος ἐκ τοῦ ἀγορῆ, καὶ τὸ σύρραξ, ὑπερ ὅμως λέγεται περὶ τῆς κατωτάτης βαθμίδος τοῦ λαοῦ (πρβλ. τὰ: συρφετός, συρφετώδης καὶ συρφετώδης ὄχλος ἰσοδυναμοῦν τῷ λετ: plebecula παρ' Ὀρατίω) καὶ τὸ ρακιοσυρραπτάδης, δι' οὗ παρ' Ἀριστοφ.: ὁ Εὐριπίδης τιτλοφορεῖται! (Βάτρ.: 842)

Γ.

Ἐν γένει παρατρέχων τὰ εἰς τὰς γυναικῆς ἀπορῶντα καὶ τὰ περὶ κομμωτριῶν π.χ. αἵτινες ἀμφιπολεύουσιν περὶ αὐτὰς αἰ μὲν τὰ κάτοπτρα, αἰ δὲ τοὺς κεκρυφάλους, ἀλλοι τοὺς κτένας, περὶ τῶν ἐρωτοτροπιῶν καὶ καλλωπισμῶν, αἵτινες δίδουσιν αἰ ἀφορμὴν εἰς λουδοραξ, εἰς δὲ τὴν ἀμουςολογίαν ταύτην ταχεῖ τῷ καλῶν προβαίνων σημειοῦμαι τόδε: ὅτι οἱ Ἀττικοὶ ὑποκορίζουσι τὰ θηλυκὰ ὀνόματα οὐ μόνον πρὸς κολακείαν ἀλλὰ καὶ πρὸς ψόγον· ἐπίπαν μάλιστα τὰ ἀττικὰ ταῦτα ὑποκορίσματα εἶναι ἐταιρικά. Τὴν Εὐφημίαν π.χ. λέγουσιν Εὐφήμιον, τὴν Εὐπραξίαν, Εὐπράξιον, τὴν Εὐθαλίαν, Εὐθάλιον, τὴν Γλυκερίαν, Γλυκερίον κ.λ. Γνωστὰ δὲ τὰ Ἀμφίδιον, Ψυγίδιον, Στρούθειον, Χρυσάριον, Φάνιον, Ἀβρότιον κ.λ. ἐκ τῶν γραμματικῶν δὲ διδάσκειται ὅτι αὐτὰ πάντα τῆ τῶν οὐδετέρων φωνῆ κατὰ θήλειος γένους κατηγορεῖται.»

Δ.

Γνωστὸν βεβαίως ὅτι καὶ πολλὰ ὀνόματα ἀνδρῶν, πόλεων, λαῶν κύρια μετέπεσαν εἰς κλην καὶ παροιμιῶν σημασίαν. Τίς δὲν ἐνθυμεῖται τὴν παροιμίαν Κοροῖθου ἡλιθιώτερος, ἢ Μελιτίδου γελοιώτερος, διότι ἀμφότεροι, ὅτε Κόροιβος καὶ ὁ Μελιτίδης ἐκωμωδοῦντο ἐπὶ μεγάλῃ μωρίᾳ. Ὁ Μελιτίδης (2) μάλιστα πολλὰ παθῶν οὐκ ἐδυνήθη πλείω τῶν 5 ν' ἀριθμήσει. Ἡ τις ὀλίγον περὶ τὰς παροιμίας ἀσχολούμενος ἀγνοεῖ τὸ κομψόν: Μελιτίδην ἢ Κόροιβον οἶε με; δῆλα δὲ ὡς λέγει τις σήμερον τί με θαρρεῖς ἴσῃν τόν. . .

Πρὸς τούτοις πρ βλ. τὰ κύρια Μαργίτης ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας Σίουφος, Βουταλίω. Σκόπει δὲ μοι καὶ τὸ Λόγοισιν Ἐρμούδωρος ἐμπορεύεται ἐπὶ τῶν ἀπὸ λόγων χρηματιζομένων, Μίδασι ὄνον ὧτα ἔχει, ἐπὶ τῶν περιέργων καὶ τὰ πάντα καταμανθανόντων καὶ Αἰσιώπειον αἶμα. παροιμ.: ἦτις εἰρηται ἐπὶ τῶν δυσασποτρίπτους ὀνειδέσιν ἐνεχυμένον, ἵνα ἄλλας ὡς δεινότερα Δειρίου καὶ κυνότερα Κύντωνος (3) ἀποσιωπήσω.

(1) Πρβλ: καὶ τὸ λογοπαίγνιον διδάσκαλος—καλός.

(2) Καὶ Μελιτίδης.

(3) Ἐπὶ τῶν καθ' ὑπερβολὴν κακῶν. Ὁρα τὰς δύο τελευταίας ἐν Crusius Plutarchi de Proverbiis Alexandrinorum libellus ineditus ἐν Τυβίγγη 1887, σελ. 18.

Ἡ θρηκτικὴ πόλις Ἀβδηρα παρ' ἀρχαίους ἐφομιζέτο διὰ τὴν ἀπειροκαλίαν τῶν ἐν αὐτῇ οἰκούντων, ἐφ' ᾧ ὁ ἀπειροκάλος καὶ Ἀβδηρίτης καλεῖται. Τὸ τοῦ Κικέρωνος χωρίον ἐν Att. IV, 16, 7 (17 ἐπιστ:) ἄξιον νὰ μνημονευθῆ διότι περὶ τινος ἀποφάσεως τῆς Συγκλήτου λέγεται: Hic Abdera.

Ὁ Δημοσθένης ἀφ' ἑτέρου λουδορεῖται ὑπὸ τοῦ Αἰσχίνου ὡς Σκύθης, ὁ Κλέων ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους καλεῖται Παφλαγών. Παρὰ Μενάνδρῳ τὸ ἐθνικὸν Αἰθίοψ παρατέτακται τῷ Σκύθης ἐπὶ λουδορίᾳ, καθάπερ παρ' Ὀρατίω Carm: III, 6, 14 φέρεται Dacus et Aethiops: Ἐπίσης τὰ Ἔθνη: Φρὺξ παρ' Εὐριπίδῃ καὶ Λυδὸς παρ' Ἀριστοφάνει. Ἰδοὺ δὲ καὶ παροιμία «Λυδοὶ πονηροὶ, δεῦτεροι δ' Αἰγύπτιοι, τρίτοι δὲ πάντων Κἄρες ἐξωλέστατοι» Οὐχὶ δ' ἀγνωστοὶ καὶ αἱ παρ: Τρία Κάππα κακὰ, ἦτοι Κίλικες, Κρήτες, Καππαδόκαι, (1) καὶ Κρήτες αἰ ψεύσται (2) καὶ κρητίζειν=ψεύδεσθαι.

Θᾶπτον ἔην λευκοὺς κόρακας, πτηνάς τε χελώνας
Εὐρεῖν, ἢ δόκιμον ρήτορα Καππαδόκην.

ἢ τὸ περίπυστον

Καππαδόκην ποτ' ἔχιδνα κακὴ δάκεν· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ
κάτθανε γευσασμένη αἵματος ἰσθόλου.

Καὶ οἱ Θετταλοὶ σκώπτονται διὰ τὸ κίβδηλον αὐτῶν καὶ ἀπατητικὸν, ἐφ' ᾧ καὶ ἡ παρ: Θετταλῶν νόμισμα (3) καὶ οἱ Βοιωτοὶ οὐχ ἦσαν ἐπὶ ἀγροικίᾳ καὶ ἀμαθίᾳ· ἐφ' ᾧ καὶ Βοιωτία δε. Ὁ χαριέστατος μάλιστα Λουκιανὸς παρέστησε αὐτὸν τὸν Δία (4) ἐπιφωνοῦντα διὰ τὴν πρᾶξιν, ἣν ἐσκώπει νὰ ἐνεργήσῃ ὁ Ἡρακλῆς κατὰ τοῦ Ἐπικουρείου Δάμιδος «Ἡράκλειος ἀγροικον τοῦτο καὶ δεινῶς Βοιωτίων» (5). Αἱ ἐξῆς δὲ τρεῖς παροιμίαι δηλοῦσι τὰ περὶ τῶν Τενεδίων ἐπαρκῶς: Τενεδίος αὐλητῆς ἐπὶ τῶν τὰ ψευδῆ μαρτυρούντων, Τενεδίος ξυνήγορος, περὶ ἀποτόμου καὶ σκληροῦ, καὶ Τενεδίος πέλεκυς ἐπὶ τῶν πικρῶν καὶ συντόμως ἀποκοπτόντων τὰ ζητήματα καὶ τὰ ἄλλα πράγματα.

Καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν ἄγαν φλυάρων καὶ ἀπαύστως διαλεγομένων ἐχρῶντο τῆ παρ: Ἀράβιος αὐλητῆς (πρβλ. Δωδωναιὸν χαλκίον), ὡς ἐπὶ τῶν ἀηδῶν ἐλέγετο: Ἀβυδηρὸν ἐπιφόρημα.

Δεινὴ ὕβρις ἔθεωρεῖτο καὶ ἡ φράσις Μυσῶν ἔσχατος, ἥπερ καὶ παρὰ Κικέρ: Flacc. 65 Mysorum ultimus (6) εὐρεται.

Κομίζων σοι τοῦτο, φίλε, κομιδῆ ἰδιωτικὸν καὶ ἀσύμμετρον ἄ τε ἀτελὲς καὶ ἐν σπουδῇ γεγραμμένον ὑπότρομός εἰμι μὴ δεινόν τι παρὰ τῆς σῆς φιλότητος πάθω, καθάπερ οἱ ἕβρισταί, τῶν μένος αἰὲν ἀτάσθαλον καὶ Τανταλείους δίκας ὑπόσχω, κατὰ τὸν Πονη-

(1) Ὁρα καὶ τὸ ἐν Ἀθῶν: δίστιχον:

(2) Διὰ τὴν τελευταίαν ταύτην κατὰ τῶν Κρητῶν λαδορίαν ὁ Schneck ἐν τῷ διατριβῇ αὐτοῦ ἐπιγραφμένῃ—«Quaestiones paroemiographicae de codice coisliniano 117 et Eudemi, quae feruntur Lexicis (1892) σημειοῦται ὅτι παρὰ τοῖς Παροιμιολογοῦσι «non legitur.»

(3) Ζεὺς Τραγ. § 32.

(4) Ὁρα Στέφ: Βυζάντιον ἐν Δ: τινὲς δὲ ὡς οὐκ ὄντας ταῖς διανοίας τοῖς Βοιωτοῖς ἄγαν ἐνκρίνομεν. (ἐκδ. Meinecke).

(5) Πρβλ. καὶ Θετταλῶν νόμισμα.

(6) Πρβλ. αὐτῶν καὶ 3.

τήν. Ἐκ προτέρων ὅμως διαβεβαιούμαι σοι ὅτι ἄ τε γυναίξιν ἠδὲ ἀνδράσι σεβιζόμενος πλείοντα μοχθηρότερα παρέλιπον. Ἐπιμελῶς δὲ πρὸς τοῦτοις πάσας τὰς κομψὰς εὐρημένας μοι λουδορίας καὶ ὕβρεις ἐκ τοῦ βασιλείου τῶν ζώων, τῶν φυτῶν, τῶν ἐχθρῶν, τῶν ἐντόμων κατὰ μεταφρ. εἰλημμένας ἀπεχώρισα ἕνα, ἐν ἀδείας σου καὶ εὐκαιρίας τύχῃ, ὀλίγα τινὰ καὶ ἐκ τούτων προσεχώρῃς ἐπιστείλω σοι ἐντεύθεν (1), διότι ἐπιλείποι μοι ἂν ἡ ἡμέρα, εἰ βουλοίμην πάντα τὰ τοιαῦτα ἐκλέγειν καὶ δὴ καὶ ἕτερον χώρον τῆς Ἡροῦς καταργεῖν. Ἀντί δ' εὐστόχων καὶ τεθηγημένων λόγων, δέξαι, φίλε, τὰ μὴ καλῶς κεκαρυκευμένα ταῦτα λόγια ἐπὶ τῇ πίστει ὅτι οὐ λυμανοῦμαι τὸ ἀρχέτυπον τῆς Ἡροῦς κόσμιον καὶ εὐπρεπές.

Καὶ τούτων μὲν ἄλλοι. Σοὶ δὲ καὶ τοῖς φίλοις τῆς Ἡροῦς ἀναγκώσταις ἐπὶ τῷ ἐπὶ θύραις ἔτει παρὰ τοῦ τῶν πάντων Δοτῆρος.

Αἰτῶ — ὑγείαν πρῶτον, εἴτ' εὐπραξίαν, τρίτον δὲ χαίρειν, εἰ δὲ βούλει, πρόσθεσ καὶ τὸ ἕτερον ἡμιστίχιον: εἴτ' ὀφείλει μὴθερί.

Ἀπολογία μὲν οὐδὲν χρήζω εἶμαι νῦν, ὑπὲρ γλώττης εἰς οὕτως εὐφριμον εὐχὴν ὀλισθηούσης.

Υγίανε καὶ εὐδαιμόνει

B. A. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ.

Ἐν Ἐκροκρήνῃ, τῇ 25 Δεκεμβρίου 1893.]

Ο ΓΑΜΟΣ ΤΗΣ ΜΙΜΗΣ.

— Ὅχι, Κύριε, . . . εἰς τὴν τρίτην θέσιν ἐὰν θέλητε, ἀλλέως εἶναι ἀδύνατον. . . .

— Ἄλλ' ἀφοῦ σὰς λέγω ὅτι ἐπῆρα εἰσιτήριον διὰ σκύλον. . . .

— Δὲν σημαίνει. . . ἔχομεν διαταγήν. . . .

— Καὶ ἐγὼ δὲν ἔχω πλέον καιρὸν νὰ υπάγω νὰ βάλω ἀλλοῦ τὸν σκύλον μου. . . βλέπεις ὅτι τὸ τραῖνο φεύγει.

Καὶ ὁ κόμης de Trène ἤρπασεν ἀπὸ τὸν λαμποδέτην τοῦ ἕνα μεγάλον μαλλιάρων σκύλον στακτὴν, τὸν ἔρριψεν εἰς τὸ διαμέρισμα καὶ ἐσῆλθε κατόπιν τοῦ καὶ αὐτὸς ἐνῶ ὁ ὑπάλληλος ἔκλεισε τὴν θύραν ὑψώνων τοὺς ὤμους.

— Ταλαίπωρέ μου Πιερό, — εἶπεν ὁ κόμης εἰς τὸν σκύλον τοῦ, ὁ ὅποτος καθήσας ἀπέκταντί του τὸν ἐκούταξε τρυφερὰ μὲ τοὺς ἐκφραστικούς καὶ ἀγαθοὺς ὀφθαλμούς του — ὅλ' ἔμενα καὶ ἐγὼ ἐὰν δὲν σ' ἄφηναν νὰ μ' ἀκολουθήσης. . . .

Καὶ ἀφοῦ ξεδιπλωσε φέρεμα, μὲ τὸ ὅποτον ἐσκέπασε τὰ γόνατά του, ἐξηκολούθησε λέγων:

(1) πρὸς. θηρίον, κνώδαλον, κῆτος, κύων, γαλῆ, ὄνος, βοῦς, πίθηκος, ὄς, λύκος, ἀηδὼν, κόραξ, φάλανα κλπ., κλπ.

— Καὶ δὲν θὰ ἦτο μεγάλη θυσία! . . . Μὲ ἐνοχλοῦν πλέον τὰ ταξίδια. . . γηράσκωμεν, πτωχέ μου Πιερό, αὐτὸ εἶναι τὸ βέβαιον.

Ἐξηπλώθη ἐπὶ τοῦ σφῶ διὰ νὰ κοιμηθῇ, ἀλλ' ἔμεινε μὲ ἀνοικτοὺς ὀφθαλμούς καὶ παρετήρει διερχόμενα τὰ δένδρα καὶ τοὺς ἀγρούς, σκεπτόμενος:

— Δὲν θὰ διασκεδάσω εἰς Vieilles-Roches! Ἄ! ὄχι! . . . ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀποφύγω. . . ἄλλοτε διέμεινα ἐπὶ ὀλόκληρον μῆνα καὶ ἔτος. . . καὶ παρῆλθον πέντε ἔτη ἀφ' οὗτου δὲν ἐπάτησα τὸ πόδι μου! . . . Αὐτὴν τὴν φορὰν δὲν εἶχα πρόφασιν ν' ἀποφύγω. Ὁ Παῦλος καὶ ἡ σύζυγός του θὰ δυσηρηστοῦντο ἐναντίον μου. . . Καὶ τοὺς ἀγαπῶ πολὺ αὐτούς τοὺς καλοὺς Montreu! . . . πολὺ. . . εἶναι εὐχάριστοι φίλοι. . . ἐκτὸς τούτου ἡ δούκισσα ἐπιμύτως μὲ προσεκέλευσε νὰ τὴν εὔρω εἰς Vieilles-Roches ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον. . . Καὶ ἂν δὲν ὑπακούσω εἰς τὴν πρόσκλησίν της θὰ τὰ χαλνοῦσαμε. . . δὲν χωρατεύει ἡ δούκισσα! . . . ἀπαιτητικὴ τοῦ διαβόλου! . . . ἤξεύρω κάλλιστα ὅτι μὲ λατρεύει καὶ ὅτι εἶναι πολὺ κολακευτικὸν νὰ λατρεύηται κανεὶς ἀπὸ αὐτήν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους. . . Ποῖοι θὰ εἶναι οἱ λοιποὶ προσκεκλημένοι; . . . Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα οἱ Grandpré . . . ὁ ὄρατος Γεράρδος. . . ἡ κυρία de Beije. . . οἱ Νορβίλ. . . ἡ γράφια Μαρκησία de Vieille-Roche καὶ ἡ μικρὰ Μιμή. . .

Περὶ ὀλόκληρον τὸ καλοκαίρι εἰς τοῦ ἀνεψιοῦ της διὰ νὰ ἀναπνῆ ἡ Μιμή καθαρὸν ἀέρα. . . ἡ Miss Polly, ἡ παιδαγωγὸς τῆς ρηθείσης Μιμῆς. . . ἦτις, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, εἶναι τὸ ἀξιολατρευτότερον καὶ παραδοξότερον παιδί τοῦ εἶδα. . . Ποῖος ἄλλος; . . ἡ δούκισσα καὶ ὁ δούξ, οἱμοί! . . ὁ δούξ, ὅστις μ' ἀγαπᾷ καὶ αὐτός! . . Ἐπὶ τέλους δὲν θὰ μείνω πολὺ! . . Ἔστειλα ἕνα μόνον ἵππον. . . τρία κυνήγια, τελεία καὶ τελείωνε! . . καὶ ἡ δούκισσα θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Παρισίους ἢ θὰ στερηθῇ τῶν ἀδόλων περιποιήσεών μου. . . Δὲν εἶναι ἀλήθεια, Πιερό μου!

Ἐνῶ ἡ ἄμαξα, ἡ ὁποία τὸν ἐπερίμενε εἰς τὸν σταθμὸν ἔφερεν αὐτὸν εἰς τοὺς Vieilles-Roches, ὁ κ. de Trène παρετήρει τὴν μεγάλην χιονοσκεπὴ ὁδὸν, τὴν ἐρημωμένην ἐξοχὴν καὶ διεννοεῖτο ὅτι πρέπει νὰ ἔχῃ κανεὶς τὸν διάβολον μέσα του, διὰ φύγη ἀπὸ τοὺς Παρισίους κατὰ τὸν Ἰανουάριον. Ἦτο ἀπαίσιον! οὔτε ἕνα κάρω, οὔτε χωρικός, τίποτε! . . ὅλ' ἐφθανε μέχρι τοῦ πύργου χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ ψυχὴν γεννητήν. Καλπασμὸς ἵππου τὸν ἐξύπνισεν ἀπὸ τὴν ῥέμβην του. Ἐσκυψε καὶ εἶδε διερχομένην ἐπὶ εὐγενοῦς ἵππου, πυρροῦ, ἰσχυροῦ κᾶπως, ἀλλὰ καθαροῦ αἵματος, γυναίκα λεπτὴν καὶ λυγερὰν. Ἐφόρει μακρὸν φέρεμα ἀνοικτοῦ καστανοῦ χρώματος πολὺ σφυκτόν, τὸ ὅποτον τὴν ἐκάλυπτε μέχρι ποδῶν. Μακρὰ πυκνὴ καὶ ξανθὴ κόμη ἐκυμαίνετο ἐπὶ τῶν ὤμων της ἐκχειλίζουσα ὑπὸ τὸν ὑψηλὸν της πῖλον. Καὶ ἦτο τόσοσ ὠχροῦ ξανθοῦ χρώματος ἡ κόμη ἐκείνη ὥστε ἐταυτίζετο μὲ τὸ χροῶμα τοῦ ἐπανωφορίου καὶ μὲ τοῦ ἵππου, οὕτως ὥστε ἐσχιμάτιζε σύνολον τοῦ αὐτοῦ σχεδὸν χρώματος. Ἡ μικρὰ γυνὴ ἔτρεχεν ἀπὸ ρυτῆρος ὑπερέτης μὲ κυανὴν στολὴν τὴν παρηκολούθει εἰς ἀπόστασίν τινα ἐπὶ φοιοῦ ἵππου. Διερχομένη πλησίον τῆς ἀμάξης, εἶδε τὸν κόμητα καὶ ἤρχισε νὰ γελᾷ, μὲ φαιδρὸν γέλωτα, ὅστις εἶδειξε τοὺς ἀπαστράπτοντας αὐτῆς ὀδόντας.

— Τὸ ξανθὸν αὐτὸ μετέωρον θὰ εἶναι καμμία νέα γειτόνισσα τῶν Vieilles-Roches διεννοήθη! . . . ποτὲ δὲν ἐγνώρισα εἰς τὸν ἐνοχλητικὸν αὐτὸν τόπον καμμίαν γυναίκα τοιοῦτου κοψίματος! . . . εἶνε μεθυστικὴ! . . . καὶ νειωτάτη! . . . καὶ κακοανατετραμμένη. . . Διατὶ τάχα νὰ μὲ γελᾷ; . . ὅλ' εἶχα ὡς φαίνεται βλακῶδες ὕφος ὅταν τὴν ἐκούταξα. . . Μπρρρ! . . . τί χρὸς! . . . Δὲν φαίνεται νὰ εἶναι καμμὶ ἄρεσκον ἢ γειτονοπούλα μας! . . . Γυνὴ ἱππεύουσα μὲ τοιοῦτον καιρὸν δὲν εἶναι βεβαίως γυνὴ τῶν νευραλγιῶν καὶ τῶν ρευματισμῶν. . . ἀναμφιβόλως

θ' ἀκολουθῆ τὰ κυνήγια... Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ τὴν ἐπανίδω καὶ θὰ μάθω διὰ τί ἐγέλασε!... Ἐπὶ τέλους ἐφθάσαμεν. Ἴδου ὁ Παῦλος εἰς τὸν ἐξώστην!...

Ὁ Μαρκήσιος de Montreu ἔσπευδεν εἰς συνάντησιν τοῦ φίλου του.

— Ἐπὶ τέλους ἐφθάσες!... τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι δὲν μὲς πρᾶγμα μὲ τὰς ἐπισκέψεις σου!... ἡ γυναῖκα μου θὰ κατευχαριστηθῆ πού θὰ σὲ ἰδῆ!... Μικελίνα, νὰ ὁ Ἰάκωβος.

— Ὁρκία γυνὴ χαριεστάτη καὶ κομψοτάτη προσήλθε τρέχουσα! Δόξα σοι ὁ Θεός!... ἐκάματε πολὺ καλὰ πού ἤλθατε!... ἐγὼ δὲν τὸ ἐπίστευα πλέον, τὸ ξεύρετε;...

— Ἐλα — εἶπεν ὁ κ. de Montreu — νὰ σὲ ὀδηγήσω εἰς τὸ δωμάτιόν σου... εἶνε περιττὸν νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν αἴθουσαν τώρα... δὲν θὰ εὔρῃς παρὰ μόνον τὴν θείαν de Vieille-Roche καὶ ἡμπορεῖς νὰ τὴν ἰδῆς ἄριστα κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος.

— Ἄ! εἶναι ἐδῶ ἡ θεία Vieille-Roche;...

— Ναί, εἶναι ἐδῶ... μὲ τὴν Μιμήν...

— Εἶναι καλὰ ἡ Μιμή;...

— Θαυμάσια!... Ἦν ἔφθῃς ἐπίσης τοὺς Grandpré τὴν κ. de Briye... Gerald...

— Ὅταν τᾶλεγα... ἐσκέφθη ὁ κ. Trène, ὅστις εἶχε μεγάλην ὄρεξιν νὰ γελάσῃ — δὲν ἠπατήθη οὔτε κατὰ ἕνα προσκεκλημένον!... στοιχηματῶ ὅτι καὶ οἱ Νορβάλ εἶναι ἐδῶ... Αξιέραστοι ἄνθρωποι οἱ Montreu!...

— Ἐχομεν ἐπίσης τοὺς Νορβάλ, — ἐξηκολούθησεν ὁ Μαρκήσιος καὶ μὲ ὕφος ἀδιαφορίας προσέθεσε: — καὶ τὸν Δοῦκα καὶ τὴν Δούκισσαν de Bouillon... τοὺς γνωρίζεις πολὺ, νομίζω;

— Πολύ... Ἀλήθεια, πές με σὲ παρακαλῶ ποιὰ μπορεῖ νὰ εἶναι μία ὥραία γυνὴ τὴν ὁποῖαν ἀπῆντησα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐρχόμενος.

— Πρόφθασες... ἔχεις μεγάλην τύχην ν' ἀπαντᾷς ὥραίας γυναικας εἰς Vieilles-Roches ἐσὺ... τοιαῦτα πράγματα δὲν συμβαίνουν εἰς ἐμέ!...

— Εἶναι νεωτάτη... εἶναι...

— Ἦν μὲ εἰπῆς ἀργότερα πῶς εἶναι!... Ἐν τῷ μεταξὺ ἄλλαξε, σὲ ξεύρω θ' ἀργήσῃς διὰ τὸ γεῦμα...

— Ὅταν εἰς τὰς ἑπτὰ ὁ κ. de Trène εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν διέκρινεν εὐθὺς τὴν δούκισσαν καλωπισμένην μὲ τὴν θαμβωτικὴν τουαλέττα τῆς τὴν κ. de Briye περιβαλλομένην εἰς νέφος ἀπὸ οὐρανὸ τοῦτ' αὖτις τὴν κ. δὲ Νορβάλ ἐνδεδυμένην κατὰ τὸν ἐπερχόμενον συρμόν, τὴν κ. de Grandpré, μέσα εἰς τὴν παράδοξον βελούδινον θήκην τῆς μὲ ἀργυρᾶ κεντήματα, τὴν ὁποῖαν δὲν ἀφίνει ἀπὸ δεκαετίας καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς συλλογῆς ταύτης τῶν ὑπερκαλωπισμένων τούτων γυναικῶν, τὸ ξανθὸν μετέωρον τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀπαντήσῃ πρὸ μικροῦ ἀλλὰ τώρα περιβεβλημένην βλοῦζαν ἐκ λευκῆς μουσελίνας, κυμαινομένην καὶ διαφανῆ ἄνευ οὐδενὸς στολισμοῦ.

— Διέτρεξε τὴν αἴθουσαν καὶ προσέκλιμε πρὸ τῆς δεσποίνης de Vieilles-Roches ἥτις τοῦ ἔτεινε συμπαθῶς τὴν χεῖρα.

— Χαίρω πολὺ ἐπαναβλέπουσα ὑμᾶς, φίλτατέ μοι Ἰάκωβε καὶ ὁμολογῶ ὅτι σχεδὸν δὲν ἠλπίζα πλέον νὰ λάβω αὐτὴν τὴν εὐχαρίστησιν. Καὶ ἐνῶ πάντες ἐπλησίαζαν τὸν κ. de Trène ἐξηκολούθησε:

— Τίποτε δὲν ἠλλοξεν εἰς Vieilles-Roches, βλέπεις, ... εὔρῃσκεις τοὺς αὐτοὺς φίλους... κανεὶς δὲν λείπει...

— Ἀλλά, — εἶπεν ὁ κόμης, ὅστις παρετήρει γύρω του, — ἀλλὰ δὲν βλέπω...

— Ποῖον λαιπὸν;...

— Τὴν Μιμήν...

— Πῶς δὲν βλέπεις τὴν Μιμήν;... ἐφώνησεν ἡ δέσποινα γελῶσα — ἀλλὰ εἶναι ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν μύτην σου!...

— Αὐτό!... ἐψιθύρῃσεν ἐκπληκτος — αὐτὸ εἶναι ἡ Μιμή;...

Τὸ ξανθὸν σύννεφον ἐπροχώρησε.

— Γιὰ ὄνομα τοῦ θεοῦ, ναί!... αὐτὸ εἶναι ἡ Μιμή!...

Καὶ ἐνῶ ἔμενον ἀκίνητος, ἐμβρόντητος, ἐπανευρίσκων ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ νεάνιδι τὸ παιδάριον τῆς χθές, αὐτὴ ἀνεφώνησεν γελῶσα!

— Μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν ἤξιζε τὸν κόπον νὰ τὴν ζητῆς τόσο... διὰ νὰ τῆς εἰπῆς τόσα εὐχάριστα πράγματα.

— Μιμή!... — ἐφώνησεν ἡ δέσποινα μὲ ὕφος ἐπιπληκτικόν.

— Μὴ μαλώνεις, Μάμη, μὴ μαλώνεις δὲν τὸ ξανακάμνω!...

Καὶ ἀπομακρυνθεῖσα ἐπῆγε νὰ ὁμιλήσῃ μὲ τὸν Γερζλδον καὶ μὲ τὸν μικρὸν de Grandpré. Ἡ δούκισσα τὸν ἐκάλεσε πλησίον τῆς διὰ νεύματος τὸ ὁποῖον, ὡς αὐτὴ ἐνόμιζε, μόνος αὐτὸς διέκρινε· ἀλλ' ἐκεῖνος, ἐνῶ τὸν κρυφομιλοῦσεν ἡ δούκισσα τῷ ἐφάνει ὅτι ἡ Μιμή ὄρθια εἰς γωνίαν τῆς αἰθούσης τοὺς παρετήρει μὲ ἐμπαικτικὸν βλέμμα. Ἐπεισματώθῃ ὑπερβολικὰ, καὶ προαπησυχολημένος ἀπὸ τὸν περιγέλων τὸν ὁποῖον ἐμάντευεν εἰς τὸ διακυγῆς βλέμμα τῆς νεάνιδος, ἤκουεν ἀφηρημένως τὰς τρυφερὰς διαδηλώσεις μὲ τὰς ὁποίας τὸν παρεβάρυνεν ἡ δούκισσα.

Μετὰ τὸ γεῦμα ἐπλησίασε τὴν Μιμήν ἥτις ἠτοίμαζετο νὰ προσφέρῃ τὸν καφέ.

— Δὲν εἶσθαι πλέον δυσχερῆστῆ ἐναντίον μου διὰ τὴν βλακώδη ἐκπληξίν μου;...

— Ἀλλὰ ποτὲ δὲν δυσχερῆστῆθην ἐναντίον σας, Κύριε!...

— Κύριε;... Ἐὼν εἰξεύρατε πόσον μοῦ φαίνεται παράδοξον νὰ καλοῦμαι κύριος ἀπὸ ὑμᾶς;

— Διάβουλε!... Πῶς θέλετε νὰ σᾶς καλῶ;...

— Ἄλλοτε, ἐλέγατε Ἰάκωβε...

— Ναί!... ἄλλοτε... ὅταν ἤμην δώδεκα ἐτῶν!... ἀλλὰ τώρα εἶμαι δέκα ὀκτώ... καὶ ἂν τὸ ἔκανα ὀλόκληρος ἡ οἰκογένεια ὡς εἶς ἄνθρωπος θὰ ἐξεγείρετο διὰ νὰ κηρύξῃ ὅτι εἶμαι κακῶς ἀνατεθραμμένη... καὶ διὰ πρώτην φορὰν θὰ εἶχε δίκαιον ἡ οἰκογένεια... πρέπει νὰ εἶμεθα δίκαιοι.

— Ἄς εἶμεθα δίκαιοι!... ἀλλ' εὐρωμεν τὸν μέσον ὄρον...

— Τὸν μέσον ὄρον;... ἀλλὰ τί μέσον ὄρον;... βέβαια δὲν ἡμπορῶ νὰ σᾶς ἀποκαλῶ γέρε μου καθὼς τὸν θεῖον Παῦλον;...

— Ὅχι... ἀλλ' ὅπως δήποτε... μὲ λυπεῖ ὑπερβολικὰ αὐτὴ ἡ ἐθιμοτυπία· εἶμαι τόσο εὐτυχῆς πού σᾶς ἐπαναβλέπω!... καὶ ὑμεῖς... σᾶς εὐχαριστεῖ ἄραγε τοῦτο δίδου;

— Ἀλλὰ βέβαια καὶ μὲ εὐχαριστεῖ.

— Πόσον εἶσθε χαρίεσσα!... ἐνθυμεῖσθε ὅταν ἐπαίζαμεν μαζὶ τὸν ταχυδρόμον;... ἀνεβαίναμεν ἐπὶ θρανίου, ἐγὼ εἰς τὸ ἐν ἄκρον ἤμην ὁ ὀδηγός... ὑμεῖς ὀπισθεν μὲ τὸ κέρασ εἰς τὰς χεῖρας.

— Ἐνθυμοῦμαι ὅτι εἶσθε πολὺ καλὸς δι' ἐμέ — εἶπεν ἡ Μιμή γελῶσα, — καὶ ὅτι κατεχρῶμεν τῆς καλωσύνης σας!...

— Διδού, δίδου! ἤμην κατευχαριστημένος!... Ἐκείνην τὴν ἐποχὴν μὲ ἐκάματε τὴν τιμὴν νὰ μ' ἀγαπᾶτε ὀλίγον...

— Βεβαίωτατα...

— Και όταν σ'ς έλεγα άπαντών εις τ'ς φιλικ'ς σ'ς διαδηλώσεις... διότι με εκάμνατε φιλικ'ς διαδηλώσεις...

— "Επρεπε!... δια ν' σ'ς πείσω ν' παίζετε μαζί μου...

— Το ύπωπτευόμην πάντοτε δι' ο σ'ς άπ'ήντων; «Με άγαπ'ζτε τώρα, Μιμή, άλλ' όταν θ' μεγαλώσητε ούτε κ'ν θ' με άναγνωρίζετε...» τότε ήξεύρετε τι με άπαντήσατε;...»

— Πσίτ!...

— Π'ως είπατε;

— Είπα ότι σ'ς άπ'ήντων: «Πσίτ!»...

— 'Αλλ' όχι...

— Τότε ως φαίνεται μετεβλήθη!...

— "Α!... και τώρα θ' μ' άπαντούσατε «Πσίτ!»;

— Βεβαιότατα!... δηλαδή εξαρτάται πρὸς ποῦον... όχι βεβαίως εις κάποιον εις τὸν ὅποιον ὀφείλω σεβασμὸν...»

— "Ωστε κατ' εκείνην τὴν ἐποχὴν εις ἐμὲ εις τὸν ὅποιον δὲν ὀφείλατε οὐδέν' σεβ'ας...

— "Ω ναί!... εἴθε τοσοῦτον γερνότερός μου!... Συγγνώμην!...

— Δὲν βλέπω τὸν λόγον!...

— "Ω... ναί!... εἶναι ἀνόητον ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶπα...

— 'Αφοῦ ἐπιμένετε θ' σ'ς ἐπαναλάβω ἐκεῖνα τὰ ὅποια με άπαντούσατε, τὸ θέλετε;

— Ναί!...

— «'Απεναντίας, 'Ιάκωβε, θ' σ'ς άγαπῶ περισσότερο ἀφοῦ θ' ἦμαι μεγαλύτερα!...» Δὲν εἶναι ὠραῖον; αἶ! δὲν λέγετε τίποτε;

— Μὴ νομίζετε ὅτι θ' γεμήσω τώρα ἀπὸ θαυμασμὸν διὰ τὸν ἑαυτὸν μου;

— Καί — ἐξηκολούθησεν ὁ κ. de Tréne λαυθάνων τ'ς μικρὰς χεῖρας τ'ς νεάνιδος εις τ'ς ἰδικ'ς του καὶ κρατῶν αὐτάς — καὶ εἶσθε τόσο θωπευτικὴ, τόσο φαιδρά, τόσο καλὴ, ὥστε ἡσθανόμην σπαραττομένην τὴν καρδίαν μου ὅταν σ'ς ἐγκατέλιπον...

· Ἡ Μιμὴ ἀπέσυρε τ'ς χεῖράς τ'ς καὶ ἀπεμακρύνθη λέγουσα:

"Ω... 'Ηξεύρετε!... δὲν πρέπει ν' μοῦ λέτε συγκινητικὰ πράγματα!... δὲν μ' ἀρέσουν!...

— Διάβουλε — διενόηθη — ἡ θωπευτικὴ καὶ τρυφερὰ παιδίτικη, κατήντησε ζηρὸν καὶ κακοανατεθραμμένο μισογύναικο!... Ναὶ άλλ' καὶ διαβουλεμένα ὠραία μ' ὅλα ταῦτα!... «Πρέπει ν' εἶμασθε δίκαιοι» — ὅπως ἔλεγε πρὸ ὀλίγου... εἶναι ἀδύνατον ν' εὑρεθῇ ὃν τὸσον ἰδιαιτέρως θελκτικόν!...

Κατὰ τὰς ὁκτὼ ἀκολούθους ἡμέρας τ'ς εις Vieilles-Roches ἀφιξέως του ὁ 'Ιάκωβος de Tréne ὑπέφερε τὰ σκώμματα καὶ τὰς εἰρωνίας τ'ς Μιμῆς.

Φοβερὰ στραβοχαϊδεμένη ἀπὸ τὴν θείαν τ'ς Μικελίαν, ἥτις εἶναι ἐπίσης ἀνάδοχός τ'ς, καὶ γνωρίζουσα ὅτι τὴν λατρεύει ἡ μάμμη τ'ς, ἥτις εἶναι αὐστηρὰ κατὰ τὸ φαίνόμενον μόνον, ἡ Μιμὴ κάμει ἀκριβῶς ὅ,τι θέλη καὶ εἶνε ὅπως τὸ εἶπεν ὁ κύμης «'Ενα μισογύναικο κάκιαστα ἀνατεθραμμένον· ἀθῶα ἐντελῶς ἀγνοοῦσα πᾶν ὅ,τι ὀφείλει ν' ἀγνοῇ, ὁμιλεῖ μὲ ἰδιαίτερον τρόπον περὶ ὅλων τῶν πραγμάτων καὶ δι' αὐτὸ τὴν κρίνουσιν αὐστηρῶς. "Ἦδη, πρὸ τ'ς ἐλεύσεως τοῦ 'Ιακώβου εἶχε μυρισθῆ ὅτι ἡ δούκισσα Ζωηρῶς ἐνδιέφερετο δι' αὐτόν. Χίλιαι λεπτομέρειαι, χίλια ἀσήμαντα πράγματα παρατηρηθέντα τυχαίως ὡς ἐκ τ'ς Ζωηρῶς περιεργείας

τ'ς ἐπεθεβαίωσαν τ'ς ὑπονοίας τ'ς. Καὶ ἀφ' ὅτου ἦτο βεβαία, ὅπως ἔλεγε, διὰ τὸ ἀφ'ἑρι τ'ς κ. de Bouillon καὶ τοῦ κ. de Tréne» ἐπιηχολεῖτο ἀποκλειστικῶς π'ως ν' ἐνοχλήσῃ, ν' περιγελάσῃ, καὶ ν' γελωτοποιήσῃ τὸ φλῆρτ τοῦτο τὸ ὅποιον τὴν ἠγγίξε. Εὔρισκε τρόπον ν' μεταβῆ εις πέντε λεπτὰ ἀπὸ τὸ θερμοκήπιον εις τὴν βιβλιοθήκην ἀπὸ τοῦ διαδρόμου τῶν δωματίων εις τὸ περίπτερον τοῦ κήπου, ἐπὶ τέλους εις ὅλα τὰ ἀπόκεντρα ἢ μεμονωμένα μέρη ὅπου ἤξευρεν ὅτι θ' τοῦς εὔρη. Καὶ ὅταν τοῦς εὔρισκεν, ἐμειδία τόσο περιπαικτικὰ, τοῦς ἠρώτα μὲ φωνὴν τόσο προσποιημένην αἰὲν δὲν θ' τοῦς ἠνόχλει, ζητοῦσα καὶ εις τὰς ὑψηλότερας θέσεις τ'ς βιβλιοθήκης, βιβλίον διὰ τὴν μάμμη τ'ς, ὥστε ὁ κ. de Tréne ἐκπλακτός καὶ ἀπὸ τὴν ἔκτακτον ταύτην ἀπαραξίνην κατήντησε ν' θορυβῆται ἀπὸ τ'ς αἰφνιδίους πλὴν καὶ περιμενομένης ταύτας ἐμφανίσεις τοῦ μικροῦ τούτου κατασκόπου. Ἡρυσία καὶ ἐτραύλιζεν ὡς παδίον ἐπ' αὐτοφῶρῳ συλληφθὲν καὶ ἡ ἀμηχανία του αὐτῆ ἐξέπληττε καὶ διεσκέδαζε τὴν Μιμὴν.

Μίαν ἡμέραν εἰσῆλθεν εις τὸ θερμοκήπιον, ὅπου ἡ δούκισσα ἐπέπληττε τὸν 'Ιάκωβον ὅστις κ'πως ἐφαίνετο ἀδύμων. Ἐστάθη, γελῶσα, μὲ τὸν φαιδρὸν τ'ς γέλωτα καὶ εἶπε μὲ ὀξεῖαν φωνήν.

— "Ω!... ν' μὴ σ'ς ἐμποδίζω τὴν συνδιάλεξιν!... ἐρχομαι διὰ ν' κόψω μόνον δύο γαρδένιες καὶ φεύγω.

Παρωργισμένη, ἡ κ. de Bouillon ἐξῆλθε ὀρηκτικῶς χωρὶς ν' ἀσχοληθῇ διὰ τὸν κύμης ὅστις δὲν ἐτόλμησε ν' τὴν ἀκολουθήσῃ...

— Λοιπὸν! — ἠρώτησεν ἐμπαικτικῶς ἡ Μιμὴ, ἥτις ἐφαίνετο προσεκτικῶς ἐξετάζουσα τὰς γαρδένιες — Λοιπὸν! πάλιν τὰ μπλέξαμε;...

— 'Αλλὰ Δεσποινίς...

— "Ω!... ἤξεύρω ἄριστα ὅτι αὐτὸ δὲν μ' ἀποβλέπει!... άλλ' σὲ λυποῦμαι ὅπως δὴποτε, διότι δὲν ἔμπορεῖ ν' εἶνε πολὺ διασκεδαστικόν... ὅταν ἐξακολουθῇ τόσο...

— Τῆ ἀλήθεια, — εἶπεν ὁ κ. de Tréne δυσανασχετῶν, — δὲν ἤξεύρω τί ὑποθέτετε... άλλ' δὲν ἔμπορῶ ν' ἐπιτρέψω...

— Νὰ ὑποπτεύωμαι τὴν κ. de Bouillon;... ἡσυχάσατε!... τὴν σεβόμαι τὴν κ. de Bouillon!... πρῶτον ἔνεκα τ'ς ἡλικίας τ'ς... καὶ ἔπειτα ἔνεκα τοῦ... τοῦ αἰσθηματός... τοῦ ὅλος σεβαστοῦ τὸ ὅποιον τρέφει δι' ἡμᾶς...

— Δι' ἐμὲ;... ἠρώτησε μὲ ἄχος τὸ ὅποιον προσεπάθει ν' καταστήσῃ ἐκπεπληγμένον.

— "Ω! μὴ προσπαήσθε τὸν ἐκπεπληγμένον!... σ'ς λατρεύει...

Καὶ ἔπειτα ἀπὸ μίαν στιγμὴν προσέθεσε γελῶσα — σ'ς λατρεύει άλλ' σ'ς ἐνοχλεῖ ἐλευσιὰ, εἰ;

Αὐτὴν τὴν φορὰν ὁ 'Ιάκωβος ἀνταπήνησεν αὐστηρῶς.

— Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μὲ ἐνοχλεῖ δεσποινίς, διὰ ν' ὁμιλήσω καὶ ἐγὼ τόσο μεταφορικῶς ὅσον καὶ ὑμεῖς, εἶναι ὅτι εὔρισκομαι ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην καὶ τρόπον τινὰ ζενίζομαι ἀπὸ μικρὰν κόρην τόσο αὐθάδη, κικῶς ἀνατεθραμμένην, καὶ ἀφιλόξενον... εις τὴν ὅποιαν δὲν δύναμαι ν' εἶπω ἴσως ὅσον τὸ ἐπιθύμουν, ὅ,τι σκέπτομαι διὰ τὸν τρόπον καὶ διὰ τὸν χαρακτῆρα τ'ς.

Βλέπων δ' ὅτι ἡ Μιμὴ ἠρυσία καὶ ἔκυπτε τὴν κεφαλὴν, ὁ κ. de Tréne ἐξηκολούθησε, — καὶ ἐὰν ἡ Μάμμη σ'ς ἤξευρε ἐκεῖνα τὰ ὅποια...

Ἡ μικρὰ ὕψωσεν ὀρηκτικῶς τὴν κεφαλὴν.

— Ἡ μάμη! ἄ νὰ ἄς ὀμιλήσωμεν διὰ τὴν μάμην!... θὰ κατεβέλωτο ἀναμφιβόλως ἐν ὑποπτέυετο ὅτι ἐξελέξατε τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ μου καὶ τῆς θείας μου διὰ... διὰ...

Ἐστάθη, προσπαθοῦσα νὰ ἐκφράσῃ τὴν σκέψιν τῆς.

— Δεσποινίς, — ἐψιθύρισε ὁ Ἰάκωβος ἐρυθριῶν καὶ αὐτός, — σὰς βεβαιῶ ὅτι ἐσεδάσθην πάντοτε τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ σας, καὶ ὅτι δὲν ἔκαμα τίποτε, τὸ ὅποιον νὰ...

— Δὲν ἔκαμα τίποτε;... Ἄ! αὐτὸ δὲ εἶναι ὑπερβολικόν!... σὰς εἶδα!...

— Μὲ εἶδατε;... καὶ τί ἔκαμα;... ἠρώτησεν, ὑπερβέβαιος ὅτι κατ' οὐδὲν παρέβη τὰ καθήκοντα τῆς φιλοξενίας.

— Σὰς εἶδον νὰ φιλήτε τὴν κ. de Bouillon, εἰς τὸν διάδρομον πρὸ δύο ἡμερῶν, ἐφώνησεν, ἐνῶ ἀπέσπα βιαίως μίαν γαρδένια, τῆς ὁποίας ἐκλόνησε ὅλον τὸ δενδρύλλιον.

— Ἄ! εἶπεν ὁ κ. de Trène καθησυχάσας, — μόνον αὐτό;...

— Διάβολε!... ἀπήντησεν ἐκείνη μ' ἀγανάκτησιν διερωτῶμαι τί ἦτο δυνατόν νὰ κάμνυτε περισσότερον;

Ἐκείνη ἐμβρόντιτος παρετήρησε τὴν Μιμήν, ἥτις δὲν ὑπεχώρησε. Μὲ συνεσπασμένης ὄφρυς, μὲ χεῖλη δυσηρεστημένη ἐξερράγη εἰς γέλωτα...

— Δεσποινίς Μιμή, — ἤρχισε, — ἐγώ...

Διεκόπη αἰφνιδίως. Ἐκσφενδονίσασα ὀρμητικῶς τὸ μὲ τὰς γαρδενίας κλαθάει τις καὶ τὸ χρυσοῦν ψαλίδι. μὲ τὸ ὅποιον ἐκοπτε τὰ ἄνθη, ἡ Μιμή εἶχε φύγει.

— Παράδοξον μισογύναιον! — ἐψιθύρισε — κακὴ σὰν τὴν ψώρα καὶ σεμνὴ ταυτοχρόνως!... πραγματικὸν μικρὸν προῖον τοῦ τέλους τοῦ αἰῶνος!... μικρὸ μανιτᾶρι, περισσότερον δηλητηριῶδες κατὰ τὸ φαινόμενον παρὰ κατὰ βλάβος!... μικρὸν φαινόμενον, τὸ ὅποιον θὰ εἶναι ἐνδιαφέρον... διὰ τὴν ἐπερχομένην γενεάν!...

— Τώρα πρέπει νὰ εὐρωμεν τὴν κ. de Bouillon!... ποῦ στὸ διάβολο πῆγε;

..

Μὴν παρῆλθε καὶ ὁ κ. de Trène ἔμενε πάντοτε εἰς Vieilles-Roches. Διέταξε καὶ τὸν ἔφεραν δεῦτερον ἵππον καὶ δὲν ἔχανε κενὴν κυνήγιον. Ἡ δούκισσα ἤρχισε νὰ ἔμιλλῃ περὶ ἐπιστροφῆς εἰς Παρισίους ἐστενοχωρεῖτο. Ὁ Ἰάκωβος τῇ ἐφάνετο κατηφής, κατεχόμενος ἀπὸ κάποιαν σκέψιν, ἀφηρημένος καὶ ἠλπίζεν ὅτι οἱ Παρισίαι θὰ τῷ ἀπειδώσουν τὴν συγῆθη φαιδρότητα του.

Ὅσον διὰ τὴν Μιμή, πάντοτε ζωηρότερα, εὐτραφεστέρα, παραδοξότερα διήρχετο τὰς ἡμέρας τῆς ἱππεύουσα καὶ τὴν νύκτα χορεύουσα, ἀφίνουσα νὰ τὴν περιποιῶνται ὅλοι οἱ κύνηγοί, ἀλλὰ προπάντων ὁ ὄρατος Γεράλδος de Champren, ὅστις τὸ πρῶτον ἐπὶ ζωῆς του κατεγίνετο μὲ νέαν κόρην καὶ ὅστις ἐπίσης δὲν ὀμίλει περὶ ἀναχωρήσεως.

— Εἶναι παράδοξον, — ἔλεγεν ἐνίοτε ἡ μάμη, ἥτις ἐγνώριζε κάλλιον παντὸς ἄλλου τὴν Μιμήν, βλέπουσα αὐτήν, — εἶναι παράδοξον!... ὅλοι ὑμεῖς θαυμάζετε τὴν εὐδιαθεσίαν καὶ εὐθυμίαν τῆς Μιμῆς καὶ ἐγὼ δὲν συμμερίζομαι διόλου τὴν ἰδέαν ὑμῶν... ἔχει κατὰ αὐτὴν ἡ μικρά.

— Ἐγὼ, θεία μου — ἀπήντα ἡ κ. de Montreu — βλέπω τὰς παρειάς τῆς, ἀκούω τὸν γέλωτά τῆς καὶ εἶμαι πληρέστατα ἡσυχος!...

— Ἀκριβῶς αὐτὸ μ' ἀνησυχεῖ ἐμέ!... δὲν μὲ φαίνεται φυσικόν, δὲν εἶναι ἀλήθεια Ἰά-

κωβος; τί λέγετε ὑμεῖς ὅστις τὴν βλέπετε πάντοτε καὶ μὲ τὸν ὅποιον δὲν στενοχωρεῖται, πῶς σὰς φαίνεται;

Ἄλλὰ — ἀπήντα ὁ κ. de Trène κἄπως ἀμηχανῶν, — μὲ φαίνεται πλὴν καλὰ... ἡ δεσποινίς Μιμή φαίνεται ὅτι ἔχει ἄριστα τὴν ὑγίαν καὶ γίνεται ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ὠραιότερα!... Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι δυσκόλως θὰ διεφώτιζε τὴν μάμην ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐγγονῆς τῆς. Ἀπὸ τὴν σκηνὴν ἐκείνην τοῦ θερμοκηπίου, ἡ Μιμή δὲν τὸν ὀμίλησε διόλου, καὶ τὸν ἀπέφυγε μὲ τρόπον ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ὑποπτευθῇ ὅτι ἠλλαξεν ὡς πρὸς αὐτόν.

Ἐπὶ τέλους ὁ δούξ καὶ ἡ δούκισσα ἀνήγγειλαν τὴν ἀναχώρησιν των καὶ προσεκάλεσαν τὸν Ἰάκωβον νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ. Ἐδέχθησαν καὶ τὸν Πιερό τὸν ὅποιον ὁ κύριός του δὲν ἐνόει νὰ ἀφήσῃ ποτέ. Ἀπεφασίσθη νὰ κάμουν τελευταῖον κυνήγιον μ' ὅλον τὸ δριμύ ψῦχος· ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἐπρόκειτο νὰ ἱππεύσῃ ἡ κ. de Bouillon ὀπισθοχώρησε λέγουσα ὅτι ἐφοβείτο μήπως ἀρπάσῃ καμμίαν νευραλγίαν ὡς δῶρον διὰ νὰ φέρῃ εἰς Παρισίους.

Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς φερύσης πρὸς τὸ μέρος τῆς συναντήσεως ἡ Μιμή εὐρέθη παρ' αὐτῶν: τῇ εἶπε μὲ ὕψος ἀπότομον:

— Πῶς, δεσποινίς μὲ κάμνυτε τὴν τιμὴν νὰ ἦσθε πλησίον μου;... μήπως ὁ ὄρατος Γεράλδος δὲν εἶναι μεθ' ὑμῶν σήμερον;

Ἡ Μιμή ὕψωσε τὰς ὄφρυς μὲ ἀπορίαν, ὡς εἰ μόνον τότε διέκρινε τὸν κ. de Trène καὶ ἀπήντησε μὲ εὐστοχίαν:

— Μπᾶ!... εἰσθε ἐδῶ ὑμεῖς;... θὰ ἐστοιχημάτιζον ὅτι καὶ ὑμεῖς δὲν κυνηγεῖτε σήμερον...

— Καὶ δικαί νὰ μὴν κυνηγῶ;...

— Ξεύρω κ' ἐγώ!... ἴσως διότι καὶ ὑμεῖς ἔχετε νευραλγίας...

Δηγθεῖς ὁ Ἰάκωβος ἀπήντησε:

— Βλέπω, δεσποινίς, ἀπὸ τὴν πικρίαν τῶν ὑπονοουμένων σας ὅτι σὰς ἠγγισα ὀμιλῶν διὰ τὸν φίλον μου Γεράλδον, ἀλλά...

— Μὲ ἠγγίσατε;... ὦ! διόλου!... ὁ κ. de Champren μὲ ἐκφράζει αἰσθήματα, τὸ βλέπω... ἄλλως, ὅλος ὁ κόσμος τὸ βλέπει!... καθ' ὅτι τοῦτο γίνεται ὑπὸ τὸ προστατευτικὸν βλέμμα τῆς οἰκογενείας, ἥτις θὰ νῦχαριστεῖτο πολὺ ἀπὸ τὸν γάμον τοῦτον... ἐπὶ τέλους, κατὰλληλον...

— Ἄ!... — ἐψιθύρισε ὁ Ἰάκωβος ὑψῶνον τοὺς ὤμους — εὐρίσκετε ὅτι ὁ γάμος οὗτος θὰ ἦτο κατὰλληλος;...

— Συγγνώμην... δὲν ὀμίλησα περὶ ἐμοῦ, ἀλλὰ περὶ τῆς οἰκογενείας μου... καὶ ἐπὶ τέλους τί ἐνδιαφέρει ὑμᾶς τοῦτο; — προσέθεσε στηλώνουσα τὸ ὄρατον αὐτῆς βλέμμα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ κ. de Trène δὲν ἔχετε σκοπὸν νὰ μὲ νυμφευθῆτε;... δὲν εἶνε ἀλήθεια;...

Ἐθροβημένος, συγκεκινημένος, ἀπήντησε γελῶν ὅπως κρύψῃ τὴν ἀμηχανίαν του.

— Ἄ! Δεσποινίς!... εἶμαι τραχόντα ὑκτῶ ἐτῶν... εἰσθε μόνον δέκα ἐπτὰ... τὰ μικρὰ κοράσια δὲν ἀγαπῶσι τοὺς γέροντας κυρίως...

— Καὶ δικαί; — ἐφώνησεν πεισματωδῶς ἡ Μιμή, — ἀγκυρᾶτε τὰς γράϊας γυναικῶν ὑμῶν!...

— Τῆς γραίας κυρίας; ἐπανελάθεν ἐκεῖνος μηχανικῶς.

— Ναι τῆς γραίας κυρίας!... ὡς ἐπὶ παραδείγματι τὴν κ. de Bouillon!...

Καὶ μὲ τὴν ἐμότητά των νεαρῶν γυναικῶν, τῶν νέων κορασιῶν πρὸ πάντων, ἤρχισε νὰ ἀπαριθμῇ τὰ ἐλαττώματα τῆς δουκίσσης:

— Θὰ μὲ εἰπῆτε ἴσως ὅτι εἶναι δρασερὰ ἡ κ. de Bouillon;... ἀλλὰ δὲν τὴν παρατηρήσατε ποτέ;... ἀρωσιτάκι σαλκάμι!... καὶ οἱ ὀδόντες της;... τὸσον τοὺς ἔτριψεν, τοὺς ἐπέλεξε, τοὺς διόρθωσεν ὥστε ὑπάρχει θέσις, δι' ἓνα ὀδόντα μεταξύ των δύο... ὅταν γελᾷ θαρρεῖς πῶς βλέπῃς κτένι... πολὺ μεταχειρισμένο... καὶ τὰ κἄλλη της;... ὅταν ἐπακουμβᾷ τὸν βραχιόνά της, πλατύνεται ὡς ἀναλυόμενος πάγος!... εἶναι ἀηδία καὶ σ.μειωτέον ὅτι δὲν ἔμλει παρὰ μόνον διότι φαίνεται... διὰ τὰ λοιπὰ δὲν ἤξεύρω τίποτε... οὔτε ὑμεῖς.

Καὶ ἐνθ' ἡ κ. de Tréne τετραχημῆνος ἀπὸ τὸ παράδοξον τοῦτο κῆρυξ ἀνακιδείας καὶ σεμνότητος τὴν παρετήρει περιέργως ἐκείνη ἐξηκολούθησεν.

— Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ἤμπορεῖ κανεὶς νὰ εἶναι σχεδὸν βέβαιος, κατὰ τὴν καθιερωμένην φράσιν σας ὅταν πρόκειται περὶ τῶν πληροφοριῶν σας διὰ τὴν ἵπποδρομίαν — ἀλλ' ὁ κύριος de Bouillon εἶναι πληροφορημένος, ἐκεῖνος!... Ταλαίπωρος κύριε Bouillon!...

— Δεσποινίς, — εἶπεν ὁ Ἰάκωβος ἐν μεγίστῃ ἀμηχανίᾳ — ἐὰν διὰ νὰ ἀλλάξῃ ἡ ἐμιλία, ἐμιλοῦσαμεν ὀλίγον περὶ τοῦ Γεράλδου;

— Ἔστω! τί λοιπὸν ἔχετε νὰ εἰπῆτε κατὰ τοῦ κ. Champreu.

— Τί νὰ εἰπῶ ἐναντίον του;... θεὸς μου!... τίποτε δὲ ἔχω δεσποινίς, τίποτε!... εἶναι ὄρατος, εἶναι πλούσιος, εἶναι καθὼς πρέπει!... ὅλοι οἱ ἄνδρες προσπαθοῦν νὰ τὸν ὁμοιάσουν καὶ ἔλαι αἱ γυναῖκες τὸν... τὸν θαυμάζουν!... καὶ ὅταν ἐπὶ τέλους θὰ γένη σύζυγος θελκτικῆς νέας ὅπως ὑμεῖς δὲν θὰ ἔχη δικαίωμα νὰ παραπονεῖται διὰ τὴν τύχην του...

— ὦ!... δὲν σὰς ζητῶ φιλοφρονήσεις!... εἰξέρω ὅτι δὲν εἶμαι θελκτικὴ... εἶμαι δρασερὰ, εἶμαι νέα καὶ τίποτε περισσύτερον!... Γνωρίζω ἐκυτὴν κἄλλιστα... τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ προτερήματά μου... εἰξέρω ὅτι δὲν μὲ εἶναι δυνατόν νὰ διορθώσω τὰ μὲν χωρὶς νὰ παραβλάψω τὰ ἄλλα, δι' αὐτὸ δὲ προτιμῶ νὰ κερτήσω τὸ ὄλον· ἀλλὰ τοιαύτη οἷα εἶμαι — ἐξηκολούθησε μὲ φωνὴν σχεδὸν σοβαρὰν — δὲν θὰ συζευχθῶ ποτέ τὸν κ. de Champreu, οὔτε κανένα τῶν ὁμοίων του!... λέγετε ὅτι εἶναι ὄρατος, ὅτι εἶναι καθὼς πρέπει;...

— Ἀνημιθόλωσ!...

— Δὲν βρῶνεσθε!... ὁμοιάζει μὲ κούκλαν... εἶναι ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ὁποίους αἱ ἐφημερίδες ὀνομάζουσι: «εἷς ἐκ τῶν κομψοτέρων μας νέων τοῦ κόσμου»... εἶναι γελοῖον!... λέγετε ἐπίσης ὅτι ὅλοι οἱ ἄνδρες τὸν μιμοῦνται καὶ ὅλοι αἱ γυναῖκες τὸν θαυμάζουν... ἀλλὰ ἤξεύρετε ἄριστα ὅτι ὑπάρχουσιν ἄνδρες, ὡς ὑμεῖς παραδείγματος χάριν, οἵτινες θὰ ἀπελιπίζοντο ἐὰν τοὺς ὁμοιάζαν καὶ γυναῖκες, ὡς ἐμὲ, οἵτινες τὸν περιγελοῦσι...

— Ἀλλὰ σὰς βεβαιῶ, δεσποινίς, ἀπεκρίθη ὁ Ἰάκωβος ἐκπληκτος, ὅτι ποτέ δὲν ἐφαντάσθη ὅτι τὸν περιπαίζετε...

Τὸν παρετήρησε.

— Ναι!... πράγματι φαίνεται ὅτι πιστεύετε αὐτὰ τὰ ὅποια λέγετε... Μὲ κρίνετε πολὺ αὐστηρῶς κ. de Tréne... ἀπὸ ἡδυνήθητε νὰ πιστεύσητε ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ γείνω σύζυγος ἀνθρώπου ὅστις διέρχεται τὸν βίον του νὰ δοκιμάζῃ λαμιοδέταξ, νὰ ἐρευρίσκῃ κοψίματα μακλιῶν, καὶ νὰ ἀνημιγνῇ μυρωδικά...

Ὁ Ἰάκωβος ἐσκέφθη ὅτι ἔπρεπε, τοῦλάχιστον διὰ τὸν τύπον νὰ ὑπερασπισθῇ τὸν φίλον του.

— Ἀλλὰ, δεσποινίς ὁ Champreu δὲν ἀσχολεῖται ἀποκλειστικῶς ὅπως τὸ νομίζετε... ἔχει καὶ ἄλλας ἀσχολίας...

Ἡ Μιμὴ τὸν διέκοψε:

— Ἀκριβῶς... ἔχει ἐπεισόδια ἐρωτικά!... τοῦλάχιστον ὁ ἴδιος τὸ λέγει... ἡ ἀφίει νὰ τὸ υποθέτουν... ἀγαπάται — πάντοτε αὐτὸς τὸ υποβάλλει — ἀπὸ τὴν κ. de Tréne... ἀπὸ τὴν κ. de Garde, καὶ ἀπὸ πολλὰς ἄλλας... ἡ Germaine de Vieille — εἶναι αὐτὸς πάντοτε τοῦ ὁμιλεῖ — δὲν νυμφεύεται διότι ἀγαπᾷ κάποιον ὁ ὅποιος δὲν θέλει νὰ τὴν συζευχθῇ... καὶ δίδει νὰ ἐννοήσουν ἄριστα ὅτι ὁ κάποιος αὐτὸς εἶναι ὁ ἴδιος...

— Τί τὰ θέλετε, ... ἐγὼ δὲν πιστεύω τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ... καὶ ἐπὶ τέλους ἂν ἀκόμα εἶναι πραγματικὰ δὲν μὲ ἐλκύουν;...

— Καὶ ὅμως αὐτὰ ἐλκύουν σχεδὸν ὅλας τὰς γυναῖκας.

— Ἐκτὸς ἐμοῦ!... Βλέπετε κ. de Tréne, δὲν εἶμαι ὅπως μὲ νομίζουσι... καὶ ἐπειδὴ ἀναχωρεῖτε αὐρὸν δὲν θέλω νὰ σὰς ἀφίσω νὰ ἔχητε περὶ ἐμοῦ κακὴν ἐντύπωσιν... ὦ!... περιττὸν νὰ διαμαρτυρηθῆτε!... ἤξεύρω τί πιστεύετε, μ' ἐπιτρέπετε νὰ σὰς εἰπῶ τί πράγματι εἶμαι;...

Ἐπάρχει ἡ Μιμὴ πού γελᾷ καὶ πηδᾷ, ἐκείνη τὴν ἑποῖαν γνωρίζετε... καὶ ἡ Μιμὴ καλὸ παιδί καὶ σοβαρά... ναί... σοβαρά, μὴ γελάτε... ἡ πραγματικὴ Μιμὴ, τὴν ὁποίαν δὲν γνωρίζετε, οὔτε ὑμεῖς, οὔτε οὐδεὶς ἄλλος... καὶ τὴν ὁποίαν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲν θὰ γνωρίσωσι ποτέ... Ὁ κόμης ἐκθαμβῶς παρετήρει τὴν νεάνηδα καὶ τὴν εὔρισκε μεταμορφωμένην τὸ ὄρατον βαθύ της βλέμμα, τὸ πλήρες φωτὸς, τὸν ὑπενθύμιζε τὴν θωπευτικὴν καὶ γλυκεῖαν παιδίσκην τῶν παρελθόντων χρόνων. Οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐπληρώθησαν μὲ ἀνέκφραστον τρυφερότητα· δὲν ἐμειδία, καὶ ἐφαίνετο περιμένουσα νὰ τὴν ὁμιλήσῃ. Καὶ ὁ Ἰάκωβος παραδόξως τετραχημῆνος, ἤσθάνετο τὴν κεφαλήν κενὴν καὶ τὸν λαμῶν του στεγνόν. Ἄλλα τοῦ ἵππου τῆς Μιμῆς τὸν ἐξύπνησεν ἀπὸ τὴν ἀφρημένην ἐκείνην κατάστασιν. Τὴν εἶδε φεύγουσαν ἐνώπιόν του μὲ ἄλλαν τὴν ταχύτητα τοῦ ἵππου της, μὲ τὴν ξανθὴν αὐτῆς κόμην ἀσημωμένην ἀπὸ τὸν ὄχρον ἥλιον τοῦ Φεβρουαρίου, καὶ τοῦ ἀνοιχτοῦ καστανοῦ χρώματος φρέμα, τὸ σφικτὸν ἐπὶ τοῦ νεαροῦ καὶ λυγροῦ της σώματος, τῷ ἐφάνη ὡς ξανθὸν μετέωρον ὅπως τὴν εἶδεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς του. Ἐπρόφθασεν ὁμιλον κυνηγῶν, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐκφραστικὸς γέλωσ ἐδῶκε τῷ κ. de Tréne νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἡ νεαρὰ κόρη ἔγεινε καὶ πάλιν ἡ Μιμὴ «πρῶτη ἐκδοσις» ἐκείνη ἥτις «πηδᾷ καὶ γελᾷ»

*

Τὴν ἐπιούσαν εἰς τὸ πρόγευμα ἡ Μιμὴ δὲν ἐφάνη. Ἡ μάμη της εἶπεν ὅτι ὑποφέρουσα ἀπὸ πονοκέφαλον ἡ Μιμὴ δὲν ἤθελε νὰ φάγῃ, ἀλλ' ὅτι ἠγέρθη, καὶ ὅτι θὰ κατέβαινε ν' ἀποχαιρετίσῃ τοὺς ταξιδιώτας.

Ὅταν ἡ ἄμαξα ἤτις θὰ παρελάμβανε τὸν δοῦκα καὶ τὴν δούκισσαν καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ Περὶ, ἐστάθη πρὸ τοῦ ἐξώστου, ἡ νεαρὰ κόρη ἐφάνη καταβαίνουσα τὴν κλίμακα, ἀλλὰ τὸσον λευκὴ ἐν τῇ λευκῇ κούτῃ ἐσθῆτι, τὸσον καταβεβλημένη, τὸσον ἠλλοιωμένη ἀπὸ τὴν προτεραιάν ὥστε ὁ ὄρατος Γεράλδος, ἀνέκραξε μὲ ἐνδιαφέρον.

— Θεὸς μου!... Δεσποινίς Μιμὴ, εἶσθε σοβαρῶς ἀσθενής;...

Και εκείνη απήντησε γελώσα και τινάζουσα την ξανθήν και εμπερδευμένην της κόμην :
— Σοβαρώς ! ἄ !... ἡ δεσποινὶς Μιμή δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι κάτι σοβαρόν !

Καὶ ἐπειδὴ διέκρινεν ὅτι ἡ μάμη της καὶ ὁ κ. de Trène, ἐκπεπληγμένοι ἀπὸ τὸν θλιβερόν τόνον τοῦ γέλωτος καὶ τῆς φωνῆς της τὴν παρετήρουν, προσέθεσε .

— Ἐνας μικρὸς κεφαλόπονος, ὄχι καλὸς !...

Ὁ κ. καὶ ἡ κυρία Bouillon εἶχον ἤδη ἐμβῆ εἰς τὴν ἀμαξάν. Ὁ Ἰακώβος ἐπλησίασε τὴν μάμην διὰ νὰ ἀσπασθῆ τὴν χεῖρα της καὶ παρετήρησεν ὅτι αὐτὴ μὲ ἀνήσυχον βλέμμα ἐβλεπε τὴν Μιμὴν ἥτις γονυπετῆς ἐμπρὸς εἰς τὸν Πιερό ἐφίλει περιπαθῶς τὴν μεγάλην αὐτοῦ τριχωτὴν κεφαλὴν.

Αἰσθανομένη ὅτι τὴν βλέπουν ὕψωσε τὴν κεφαλὴν αἰφνιδίως, ἔγινεν ὀλοπόρφυρος καὶ ἐψιθύρισε :

— Αατρεύω τὸν Πιερό !...

Καὶ ἐπειδὴ ἡ μάμη της τὴν ἠρώτα διὰ τοῦ βλέμματος, τὰ ἔχασε καὶ μηχανικῶς ἐπαπέλασε :

— Εἶνε μικρὸς κεφαλόπονος... μικρὸς κεφαλόπονος !... Καὶ ἐκ νέου ἔκυψε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ τριχώματος τοῦ Πιερό... Ὁ κ. de Trène τὴν ἐπλησίασε καὶ μὲ τρέμουσαν φωνήν :

— Δεσποινὶς Μιμή, τῆ εἶπεν — ἐὰν ὁ Πιερό καὶ ἐγὼ δὲν ἀνεχωρούσαμεν ;... ἐὰν ἐμέναμεν μὲ ὑμᾶς... μὲ ὑμᾶς διὰ πάντα ;... ἢ ὡς περνοῦσεν αὐτὸς ὁ μικρὸς κεφαλόπονος ;... λέγετε ;...

Ἄφησε τὸν Πιερό τόσον ὀρμητικῶς ὥστε τὸν κατρεκύλησε, καὶ ἀφήσασα φωνὴν χαρῆς, φωνὴν εὐλιχρινῆ καὶ θερμῆν, ἔτρεξε πλησίον τοῦ Ἰακώβου καὶ κλαίουσα ἐράφη εἰς τὸν λαιμόν του.

— Τέκνα μου, — ἐψιθύρισε ἡ μάμη ἐκπληκτος καὶ κατευχαριστικῆ — μὴ στενοχωρεῖσθε λοιπόν...

Ὅλοι οἱ προσκεκλημένοι ἐγέλων σκεπτόμενοι τὸ πείσμα τῆς δουκίσσης, ἀλλ' ἡ Μιμή δὲν ἔβλεπε τίποτε.

Ἐψύωσε τοὺς γαλανοὺς αὐτῆς ὀφθαλμοὺς, ὕγρους ἀπὸ δάκρυα καὶ τῆ εἶπε :

— ὦ ! καὶ !... τοιοῦτρόπως... μόνον ὑμεῖς ἢ γνωρίζετε τὴν πραγματικὴν Μιμήν.

Κ. ΚΑΙ Ν.

ΕΝΑΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΜΑΣ ΧΡΟΝΟΣ

Ἐκεῖνος πού ἀναλαμβάνει νὰ καταστρώσῃ τὸ φιλογικὸ ἀπολογισμὸ ἑνὸς χρόνου μας, κάνει τὴν ἴδια ἐντύπωση μὲ τὸν Ὑπουργὸ « τῶν Ἡλεκτρικῶν ἔργων » κάποιου βασιλείου τῆς Ἀσίας, ὅπου ὅλο κι ὅλο μὴ μόνον ἀλλελετρικὴ λάμπα ὑπάρχει. Τοῦλάχιστο, κατὰ τὴν ἰδέαν ἐκεῖνων πού ἀρνοῦνται τὴν ὑπαρξὴ σημερινῆς μας φιλολογίας, εἶτες διότι κατώρθωσαν νὰ σχηματίσουν πλανημένη κρίση γι' αὐτὴν, εἶτες διότι δὲν κατώρθωσαν ποτὲς νὰ ἔλθουν σὲ καμμιά γνωριμία μ' αὐτήν. Ἀλλὰ, χάρις στὸ Θεό, δὲν εἶναι ἔτσι τὸ πρᾶμα. Σ' αὐτὴ τῆ νέα γενεὰ παιδιῶν χωρὶς πατέρες, μαθητῶν χωρὶς δασκάλους ὑπάρ-

χοῦν ἀνήσυχτα πνεύματα πού αἰσθάνονται ὀλιβερά τί τους λείπει καὶ ζητοῦν σπουδαχτικά νὰ τ' ἀναπληρώσουν πού ζητοῦν μὲ τὴν ἀξία τους νὰ κατακτήσουν τὴν ἐποχὴ πού θὰ ὀνομασθῆ δική τους· καὶ νὰ δώσουν στὴν Ἐκκλησίαν τους—κατὰ τὸ παρὸν Ἐκκλησία στρατευομένην—ἕνα παρελθὸν καὶ νὰ τῆς ἐξασφαλίσουν ἕνα μέλλον. Βέβαια ὅλες οἱ ἐποχὲς μιανῆς φιλολογίας δὲν ἔχουν τὴν ἴδια ἀξία. Καὶ ἀπὸ μιὰ πάλι καὶ τὴν αὐτὴ ἐποχὴ φιλολογικὴν δὲ θὰ περισωθοῦν ὅλα τ' ἄτομα πού τὴν ἀποτελέσαν· ἡ ἱστορία μοιάζει μ' ἕνα μεγάλο μουσεῖο ὅπου βρίσκεται μαζωμένο, τοποθετημένο μὲ τάξιν, καὶ σημειωμένο μὲ τὴ δική του τὴν ἐπιγραφή κάθε τι πού στοὺς περασμένους αἰῶνας εἶταν ἀξίον νὰ ζήσῃ καὶ ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἐποχὴ του· τὸ ἐπίλοιπο, ἄθρωποι μικροὶ καὶ πράγματα μικρά, θὰ χωνέψουν μὲς στὴ λήθη ὅπως τὰ παραπόταμα μὲς στοὺς ποταμούς.

***

Παραλείπω ἴδω νὰ ἐξετάσω τί χαρακτηρίζει κυρίως τὴ φιλολογία τῆς ἐποχῆς μας, ὁπλ. τῆς τελευταίας δωδεκαετίας (—1880) ὅσον ἀφορᾷ τὴν Οὐσία της· ἡ ζήτησις αὐτὴ εἶναι ἐκτὸς τῆς δικαιοδοσίας τῆς ἐπιγραφῆς μας. Καὶ ἡ ἐξέτασις δὲ τῆς Μορφῆς της θὰ ἦτον ἐπίσης ἐκτὸς, ἂν δὲν ἐπέβαλλεν αὐτὴν ἔστω καὶ σύντομα, ἡ τροπὴ πού ἔλαβε τελευταία τελευταία τὸ γλωσσικὸ μας ζήτημα. Γραπτὸ εἶναι νὰ πληρῶνουν τὰ τέκνα «ἀμαρτίας γονέων» μέχρι τρίτης γενεᾶς· εἶχαμε, βλέπετε, τὸ ἀτύχημα νὰ εἴμαστε κληρονόμοι ἑνὸς μεγάλου ὀνόματος καὶ μιανῆς μεγάλης πλάνης, ὅπως οἱ χῆνες τοῦ Ρώσου μυθογράφου πού ἐκόμπαζαν πῶς εἶναι ἀπόγονοι τῶν σωτήρων τοῦ Καπιτωλίου καὶ ἐκινδύνευσαν νὰ γίνουν ἀρελὲς θύμα μιανῆς πονηρῆς ἀλεπούς. Μὰ τῆς τρίτης γενεᾶς σωθήκανε τὰ κρίματα, καὶ τότε ἡ τετάρτη, ἐλπιδοφόρο χελιδόνι, προμυτίζει ἄγγελος νέου καλοκαιριοῦ !

Εἶναι περιττὴ πιά κάθε συζήτησις, ἡ ἐπικράτησις τῆς ἀληθινῆς μας γλώσσας κερδίζει κάθε μέρα ἔδαφος· τὸ ἀληθινὸ δημιουργικὸ πνεῦμα αἰσθάνεται τότε, — ἀφοῦ καὶ ἐπαρκῶς ἐδιδάχθηκε— πὺ ἐπιβλητικὴ τὴν ἀνάγκη νὰ μεταχειρίζεται ζωντανώτερη γλώσσα καὶ νὰ πιστεύῃ πῶς τὸ ζωντανὸ ἴσια ἴσια τῆς γλώσσας εἶναι ὁ πρῶτος ὅρος κάθε ποιητικοῦ καλλιτεχνήματος· ἀδιάρρο ἂν στὴν ἐφαρμογὴ τὸ ζήτημα σκοντάρτει· ἀδιάρρο ὡς πού καὶ πόσο ἔνοοι τὸ ζωντανὸ αὐτὸ στοιχεῖο εἶτες ἡ ἐπιστήμη μὲ τὸ στόμα τοῦ Ψυχάρη καὶ Χατζηδάκη * καὶ Βερναρδάκη καὶ Ροῖδη, εἶτες ἡ ἐφαρμοσμένη λογοτεχνία τοῦ Ψυχάρη, πάλι, ἡ τοῦ Πολυλά καὶ Καλοσοῦρου, τῶν ὀπαδῶν τῆς μιγάδος ἢ τῆς ἀμιμιγῶς δημοτικῆς· αὐτὸ εἶναι δευτέρου ζήτημα. — Ἡ θεωρητικὴ ἐξέτασις τοῦ πράγματος παρουσιάσθηκε παρὰ ποτε εὐπρόσωπη φέτος μὲ τὰ «Εἶδωλα», τὸ μεθυστικὸ αὐτὸ ταίρι τῆς «Πάππιας Ἰωάννας» πού ἂν καὶ δὲν ἐπρόσπεσε νέα κεφάλαια στὸ ζήτημα τὸ ἀνακεφαλαίωσεν ὅμως καλλιτεχνικώτατα. Μὲ τὸν «Διάλογο» καὶ τὸ «Ταξίδι» ὁ ἀποτελοῦν τὸ εὐαγγέλιον τῆς γλωσσικῆς ὀρθοδοξίας. Ἐδῶ δὲ εἶναι βέβαια καὶ ὁ τόπος νὰ τονίσω με καὶ τὴ σημασίαν τοῦ «Φιλιοῦ» διότι φανερώνει πρόοδο σημαντικὴ καὶ τῆς κοινῆς Γνώμης— ἂν καὶ δὲν ἔχει μεγάλη σημασίαν— πού μὲ τὰ γέλια καὶ τὸ θόρυβόν της ἔκαμε

* Τὸ ἐπ' ἐμοὶ ὁμολογῶ παρρησίᾳ ὅτι ἀνῆκα εἰς τοὺς ἐξ ἀνάγκης ὑποτασσόμενους νὰ γράψωσι τὴν ἐπικρατίσαν γλῶσσαν διότι διαβλέπω τὰ ελαττώματα αὐτῆς, νῶ δ' ὅμως καὶ τὰς ἰσχυροτάτας τῆς συνηθείας ρίζας καὶ δὴ δὲν ἐπιθυμῶ ζητῶν νὰ γίνω ἀρσεύργης καὶ διορθωτῆς τῶν κακῶς κειμένων... κτλ.

τὸ σύλλογο Παρνακτὸν ἄλλοτες νὰ ἀποκλείσῃ μὲ ψήφισμα τὴν δημοτικὴν ἀπὸ τὸ βῆμα του. Καὶ ἀκόμη!... «εἶναι ἀκόμη ἐνωρὶς» ὅπως εἶπεν ὁ Ρενάν· εἶναι ἀκόμη οἱ πρῶτες ὥρες τῆς αὐγῆς ποὺ ἀναχαράζει· ὅπου ὅπου πλακώνει τὸ φῶς τῆς μεγάλης καὶ δυνατῆς μέρας καὶ οἱ ἐθελοκάκοι ποὺ ἔχουν σύμβολό των τὸ «οὐ μὲ πείσεις κἀν με πείσης» θάχουν καιρὸ ν' ἀπελπιστοῦν γιὰ τ' ἀποτελέσματα τοῦ Φιλιῶ, ὅπως τὸ κάνει ἀπὸ τῶρα ὁ... Sarcey τῆς πόλης μας. *Serpens nisi serpentem comederit non fit draco!*

Συχνὰ πυκνὰ ἀκούεται γι' αὐτοὺς ποὺ ἀποτελοῦν τὴ νεωτάτη μας φιλολογία ἡ κατηγορία πῶς εἶναι ἄνθρωποι τοῦ «ἀμοιβαίου θαυμασμοῦ» ἢ ποιητὰί τῆς «ρεκλάμας». Ἡ κατηγορία ὅλως διόλου ἀβάσιμη δὲν εἶναι, εἶναι ὅμως ἀδικώτατη, δηλαδὴ πολὺ δικαιολογημένη. Ὁ ποιητὴς καὶ ὁ συγγραφεὺς ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὴν ἐνθάρρυνση, ἀπὸ τὴν ἐπιδοκιμασίαν, ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Κοινοῦ του διὰ τὸ ἔργον του, ὅπως ὁ ταυρομάχος ἀπὸ τοὺς θεατὰς του, ὅπως ὁ ἐραστὴς ἀπὸ μιὰ γλυκεῖα ματιὰ τῆς καλῆς του. Ἐκεῖ ὅμως ποὺ οἱ καλλιτέχναι καὶ τὸ Κοινόν τους εἶναι ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶμα, ποὺ δὲν ἔχουν μ' ἄλλους λόγους, ἐκτὸς αὐτῶν, ἄλλο δημόσιον ἐνδιαφερόμενον διὰ τὰ ἔργα τους, ὁ θαυμασμός τοῦ ἑνὸς διὰ τὸν ἄλλον εἶναι φυσικὸς, φυσικώτατος ἢ ρεκλάμα ἀναγκαστικὰ διὰ τὴν ζυπνήσῃ τὴν προσηχὴ περισσοτέρων· καὶ ἡ συγκέντρωσις ἀπαραίτητη.

Καὶ αὕτη ἡ συγκέντρωσις αὐτῶν ποὺ ἐργάζονται μ' ἓνα κοινὸ πρόγραμμα καὶ μιὰ κοινὴ ἰδέα γίνεται ἐξαιρέτως στὴν ἀθηναϊκὴ Ἑστία· τὸ φύλλον εἶναι πολὺ διαδομένον κ' ἐδῶ, ὥστε μᾶς ἀπαλλάσσει ἀπ' τὸν κόπον νὰ καταδείξωμε μὲ περισσότερα λόγια τὴ σημασίαν του· ἄλλως τε αὐτὸ τὸ ἔκαμε στίς ἀρχὰς τοῦ χρόνου ὁ ποιητὴς μας Κωστής Παλαμᾶς μὲ τὸ πυκνὸν του ἐκεῖνο ἄρθρον ποὺ ἐπιγράφεται «Πνεῦμα». Ἐκεῖνος ποὺ θὰ θελήσῃ νὰ κάμῃ τὴν ἱστορίαν «τοῦ φιλολογικοῦ μας χρόνου» θὰ βρεθῇ λίγο πολὺ ἀναγκασμένος νὰ καταστρώσῃ ἀναλυτικὸν πίνακα τῶν περιεχομένων τῆς Ἑστίας

Ἀρχίζομε μὲ τὴν ποίησιν. Ὁ περασμένος χρόνος ἔκλεισε μὲ τὴν γνωστὴν εἰσήγησιν τοῦ Ἀγγέλου Βλάχου γιὰ τὸν «Φιλαδέλφειον ποιητικὸν διαγωνισμόν.» ὅλοι θυμούνται πῶς ἐβραβεύθη τότε ὁ «Ἔρως καὶ Ψυχὴ» τοῦ Στρατήγη, ποίημα εἰς τὴν καθαρεύουσαν· ὁ ποιητὴς ἀγωνίσθη μετ' ὄνομα τρεῖς συλλογὰς συγχρόνως, καὶ ὅταν κατόπι τις εἶδαμε τυπωμένους ὅλους μὲ τὸν κοινὸν τίτλον «Νέα ποιήματα» ἐδικαιώσαμε τὸν ποιητὴν ποὺ ἐστεφανώθη, χωρὶς νὰ δικαιώσωμε καὶ τὸν κριτὴν ποὺ ἔδωκε τὸ βραβεῖον· γιὰτὶ κοντὰ στοὺς «Ἄγνωστους ἥρωας» καὶ στὸν «Τάφο τῆς καρδιᾶς μου» καὶ στ' ἄλλα του τὰ ἀληθινὰ ποιήματα, ὁ «Ἔρως καὶ ἡ Ψυχὴ» μᾶς θυμίζει τοὺς παλαιούς Τυφλουπολίτας, ποὺ ἐμπρὸς στὰ μάτια τους καὶ μὲς ἀπὸ τὰ χεῖρα τους τοὺς ἔφυγεν ἡ θέσις τοῦ Χρυσοῦ Κέρατος. Ὅσοι γνωρίζουν τὰς ἰδέας τοῦ Κου Βλάχου γιὰ τὴ γλῶσσαν καὶ τὴν ποίησιν, τὰ παρασκῆνια τοῦ Φιλαδέλφειου καὶ ὀλίγον καὶ τῆς πολιτικῆς, δὲν ἐξαφνίστηκαν γιὰ τὴ βράβευση τοῦ ἀτυχοῦς μεταρραστοῦ τοῦ Φάουστ. Ὁ Φιλαδέλφειος ἐπλήρωσε τὰ κρίματα τῆς τελευταίας του διειτίας καὶ ἐσυχωρέθη, διότι ἔπαυσε χωρὶς ἐλπίδα νὰ ἀναφανῇ πλέον.

Ἀλλὰ στενὰ σχετίζεται μ' αὐτὸν ἀκόμη καὶ ἡ ἐκδοσις τῆς νέας συλλογῆς τοῦ Κωστή Παλαμᾶ «Τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου» διότι ἐκεῖ ἐβραβεύθηκε πρὸ τριῶν χρόνων. Ὁ Παλαμᾶς πολλὰς συμπάθειαι δὲν ἔχει ἀπὸ τὸ πολὺ δημόσιον, ἀπὸ τοὺς bourgeois

δηλ. ἐκείνους ποὺ λέγει ὁ μελικέρτης Banville πῶς «στὴν ποίησιν ἀγαποῦνε μονάχα τὸ αἰσθηματικὸ μυθιστόρημα, καὶ ἀπὸ τῆς πλαστικῆς τέχνης τὴ χρωματισμένη λιθογραφία.» Ἐχει ὅμως ἀμέριστη τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην ἀπ' ὅλους τοὺς τεχνοκρίτας, ποὺ εἶδαν τὴν ἰδέαν τους τόσο λαμπρὰ ἐνσαρκωμένην στὴ μοναδικὴν κριτικὴ μελέτη τοῦ Καλοσγούρου «Φιλολογικὴ ἀναγέννησις». Ἐκεῖνος ὅμως ποὺ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο σύγχρονόν μας ἐνώνει καὶ τῶν πολλῶν τὴν ἀγάπην καὶ τῶν ὀλίγων τὴν ἐκτίμησιν εἶναι χωρὶς ἄλλο ὁ Δροσίνης· καὶ οἱ φίλοι τῆς μούσης του εἶδαν μὲ χαρὰ πάλιν ὀλίγους — πολὺ ὀλίγους — στίχους του, ἀπὸ τὸσον καιρὸ (ἀπὸ τὰ Ἀμάραντα) εἶχαν νὰ τὸν ἀκούσων. Ἡ «Καλόγηρα τῆς Ἀγάπης» εἶναι πλαστικὸν ἀριστούργημα βέβαιον, καὶ τ' «Ἀγγελάκια» μᾶς θυμίζουν τὴ λεπτὴ καὶ ἀβρότατη ἐκτέλεσιν τοῦ «Ἀγάλματός του» ἀλλὰ εἶταν δύσκολον ν' ἀναβῇ παραπάνω ἀπὸ τ' Ἀμάραντα καί... δὲν ἀνέβηκε. Μὲ τὸν ἴδιον πόθον περιμένουμε τοῦ Πολέμη τὰ «Ἐρείπια» ἀπὸ τὰ τρία αὐτὰ ὀνόματα (Παλαμᾶς, Δροσίνης καὶ Πολέμη) παρουσιάζονται ἀχώριστα σ' ἐκεῖνον ποὺ διακρίνει ἰδιαιτέραν Ἀθηναϊκὴν σχολὴν ἢ τέχνην, χωρὶς νὰ ἔχη πολὺ ἄδικον· καὶ ὁ τελευταῖος αὐτὸς ποιητὴς μετὰ τοὺς Χειμωνάνθους τοῦ ἀνέβηκε πολὺ παραπάνω καὶ κατὰ τὴν ἰδέαν καὶ κατὰ τὴν Μορφήν, χάρις ναί μὲν καὶ εἰς τὴν ἰδικὴν του ἀγαθὴ φύσιν, ὅχι ὅμως ὀλιγώτερον καὶ χάρις στὴν ἐπίδρασιν τῶν δύο πρώτων. Πολυτελέστατα — avis aux amateurs — ἐξέδωσε στὴν Εὐρώπην καὶ ὁ Κλέων Ραγκαβῆς τὰ «Ἀλγη» του· καὶ ἄγνωστος ὡς τῶρα ποιητὴς μᾶς ἐκληροδότησεν ἀπὸ πρώτων καὶ ἀδικώτατο τάφο, ἢ Ἀγανίκη Μαζαράκη, τεῦχος ἀληθινῶν ποιήσεων, ὡς λέγεται· γιὰτὶ δὲν εὐτύχησα νὰ τὸ δω, καθὼς οὔτε τὸ πρῶτον. Ὅσο γιὰ τὴν πόλιν μας ἀπὸ χρόνια βαθιὰ καὶ παλιὰ ἐξέμαθε ν' ἀκούῃ τ' ὄνομά της ἢ ποίησιν — ἢ ἀληθινὴν ποίησιν — καὶ ὡς θαῦμα πρέπει νὰ χαιρετήσωμε τὴν: «Λύρα τοῦ Ἑρμοῦ» τοῦ γνωστοῦ Λυκιστοῦ Χρήστου Κατζίρη· καὶ ἐπέρασε σχεδὸν ἀπαρατήρητη ἢ λεπτότατη αὕτη φαντασία — fantaisie — ἀβάσιμη, χαριτωμένη, μὲ τὰ εὐκόλα καὶ γλυκὰ ἐκεῖνα χρώματά της ποὺ θυμίζουν ἀκουαρέλλα τοῦ Γιαλινᾶ μας.

— «Ὅλα τὰ ποιήματα αὐτῶν τῶν ποιητῶν ποὺ ἀνάφερες, θὰ μείνουν ἀθάνατα μόνον ὡς τραγούδια τοῦ κλήδονα: εἶναι ἡ γλύπη ἑνὸς πολίτου ποὺ νοιώθει ἀπὸ τέτοια.

— Δὲν τὸν ἀδικῶ· οἱ Κωνσταντινουπολίται ὅλοι ἔχουν τὴν ἴδιαν ἰδέαν δι' ἓνα λόγον ἀπλούστατον.

— Διὰ ποῖον!

— Δὲν τοὺς ἐδιάβασαν.

Δὲν γνωρίζω ὀρθότερη ἐξήγησιν γιὰ τὴν φιλολογικὴν στεῖρωσιν τῆς πόλης μας — ἀπὸ τὸ πρᾶμα δὲν ἐπιδέχεται ἀμφιβολίαν — καὶ τὴν ἐξήγησιν αὕτη τὴν δίνει ἡ δεσποινὶς Ἀλεξάνδρα Παπαδοπούλου στὴ «Μεγάλῃ Κωμωδῷ τῆς.» Ἡ μόνη γνωριμία τῶν λογίων μας, ἀπὸ ἐκείνους τουλάχιστον ποὺ μποροῦσε νὰ περιμένῃ κανεὶς κατὶ καλὸ, εἶναι ἡ κλασσικὴ τῶν ἀρχαίων φιλολογία, καὶ κάπως καὶ ἡ ξένη. Καὶ ἐκείνην βασιανίζουν εἴτε στίς ἰδιαιτέρες των ὁμιλίαις, εἴτε στὰ δημόσια τους ἀναγνώσματα ποὺ κάνουν στοὺς συλλόγους· καὶ ἂν ἀκόμη βρεθῇ κανένα δημιουργικὸ πνεῦμα, ποὺ κάπως κάμῃ νὰ κινηθῇ, δὲ θὰ εἶναι ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς. Ὅτι ὅλη αὕτη ἡ παρατήρησις εἶναι ὀρθότατη ἀποδεικνύεται ἀκριβῶς ἐκ τοῦ ἐναντίου. Μόνη — τὸ ξαναλέγω κι ἐδῶ — ἀντιπρόσωπος γνησίας καὶ ἀνοθεύτου φιλολογικῆς ἐργασίας, εἶναι ἐκείνη ποὺ ἐνόησε τὴν ἀληθινὴν τοῦ κακοῦ αἰτία καὶ τὴν ἐθεράπευσεν ὅπως ἤμποροῦσε. Διάνοια διαυγῆς ἢ ποιητὴς τῆς «Καρδιᾶς καὶ τῶν χειλέων» καὶ λυτρωμένη ἀπὸ τοὺς ἀνόητους τῆς σχολαστικότητος καπνοῦς· σημειώνει μὲ κάθε νέα ὑπο-

γραφής της, νέα και σημαντική πρόοδος· δεν είναι ζήτημα ότι το ιδανικό της μοναδικής αυτής γυναικείας κεφαλής δεν θα μείνει «όνειρο μονάχα» και ποιό είναι το ιδανικό της; Ν' αποτελέσει βέβαια μέρος εκείνων, όπου «διὰ τὴν ἐπιμελημένην τὴν πίστιν τὸν μικρομεγαλόκοσμον τῶν αἰσθημάτων μιᾶς ἐποχῆς σημαίνει ὅτι θὰ μείνωσι τὰ ἔργα τῶν μνημεῖα ἱερὰ τῆς ἐποχῆς.» Μᾶς τότε ἡ ἴδια.

* *

Ὁ Ξενοπούλος εἶναι Ζακυνθινὸς μὰ ἀπὸ . . . τὴν Ἀθήνα· τίποτα τοῦλάχιστο ὡς τότε δὲν ἐφάνερον τὴν καταγωγή του εἰς τὰ ὄχι ὀλίγα φιλολογικά του ἔργα, τίποτα ἀπὸ κείνα πού τόσο εὐκόλως χαρακτηρίζουν τὸν Πολυλά και Μαρκωρὰ τοὺς δύο Μαρτζώκηδες τὸν Μάργαρη και τοσους ἄλλους ἑρταννησίους καλλιτέχνας δὲν εἶχε, ἐκτὸς ἴσως τὴν κοινὴ και φανατικὴ λατρεία γιὰ τὸν Μεγάλου συμπατριώτη του, τὸν ψάλτη τοῦ Σκοποῦ. Τὸ τελευταῖο του ἔργο «ἡ Μαργαρίτα Στέρα» δὲ φανερώνει περισσότερο τὸν ἑρταννησίον τεχνίτη, παρὰ μόνον ἐπειδὴ τὴν ὑπόθεσιν ἔχει παρμένη ἀπὸ τὸν καθημερινὸ και σύγχρονον βίον τῆς πατρίδος του. Ἡ Μαργαρίτα θικρεῖς πῶς εἶναι ἐπίλογος σὲ μιὰ γνωστὴ καιτικὴ τοῦ κ. Μηνασάκη ἐναντίον τοῦ συγγραφέως μας. Ὅταν αὐτὸς πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐδημοσίευσεν «Ἀθηναϊκὴ» τάχα μυθιστορία, (de mœurs Athéniennes) ὁ ἐπικριτὴς μὲ ὑπερβολικὴ αὐστηρότητα δι' ἄνθρωπον τῆς ἀξίας τοῦ Ξενοπούλου, τὸν ἐδίδαξε πράγματα τὰ ὅποια και ἐκεῖνος ἴσως δὲν ἄγνοῦσε ἀλλὰ δὲν τοῦ εἶταν δυνατὸ εὐθὺς νὰ τὰ ἐραρόσῃ· εὐχαρίστησε τὸν ἐπικριτὴ τότε γιὰ τὴν αὐστηρότητά του και ὑποσχέθηκε σιωπηλῶς μέσῃ του ν' ἀπαντήσῃ μιὰ φορὰ μὲ ἔργα. Καί, θαρρῶ πῶς τὸ κατάρχει σήμερον, ἀρῶ τοῦλάχιστο δὲ διέψευσε αὐτὴ τὴ φορὰ τὸν δεύτερον τίτλον του «εἰκόνες τοῦ Ζακυνθινοῦ βίου.» Καὶ αὐτὸς εἶναι ἡ κύρια ὑπόθεσιν τοῦ ἔργου και τὸ οὐσιαστικὸ του μέρος. Ἐνα κοινωνικὸ φαινόμενον, ἡ ἰσοπέδωσις δύο κοινωνικῶν τάξεων, ἡ καλύτερα ἡ νίκη τοῦ χωρὶς προλήψεως πνεύματος ἐμπροστὰ στὰ ἐμπόδια πού τοῦ δημιουργοῦν ἡ ἀγέρωχη ἀριστοκρατία και ὁ ταπεινωμένος ἀστὸς ἀπ' τ' ἄλλο μέρος. Καθὼς και τὸ πλέον νατουραλιστικὸ μυθιστόρημα, ἔτσι και τὸ δικὸ μας ἔχει, τὸ ιδανικὸ του μέρος, δηλ. τοὺς τύπους ἐκείνους, τέσσερεις τὸν ἀριθμὸν, πού προσωποποιῶν τὴν γενικὴν αὐτὴν ἰδέαν· και πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε πῶς εἶναι θαυμάσια ἡ διαγραφή ἂν ὄχι ὅλων, τοῦλάχιστον δύο ἀπ' αὐτοὺς τοῦ γέρω-Στέρα και τοῦ Τόνη Τοκαδέλλου, ἀπὸ τὸν ὅποιον ἴσως και ἔπρεπε νὰ ὀνομασθῇ τὸ ἔργον· ἀλλ' αὐτὸ τὸ ξέρει καλύτερα ὁ ὄδιος ὁ τεχνίτης, πού φαίνεται πᾶς πῶς καθαλλικεύει και κυβερνᾷ σὺν κύριός της και ἀρέντης τὴν πέννα του, ἐκὼ ἄλλοτε συνέβαινε τὸ ἐνάντιον ἂν ἡ ὑπερβολὴ τῆς παρατηρητικότητος κουράζει τὸ ἔργο και τὸ παρουσιάζει κ' αὐτὴ τὴ φορὰ πολὺ παραβαρυμένο (surchargé) σὲ λεπτομέρειες, ἀλλ' ἡ σπρηγίδα τοῦ καλλιτέχνη εὐρίσκειται φανερὰ τυπωμένη σὲ κάθε μιὰ ἀπ' αὐτέ· ἡ παρατηρητικότητος τοῦ Ξενοπούλου ναὶ μὲν εἶναι περιγραφικὴ περισσότερον παρὰ ψυχολογικὴ, ἐξωτερικὴ περισσότερον παρὰ ἐσωτερικὴ· ἀλλὰ τὴν ἔλλειψιν αὐτὴ τὴν ἀναπληρῶνει μιὰ ἄλλη φυσικὴ ἱκανότης πού ἔχει: νὰ βγαίνει δηλ. ἡ ψυχολογικὴ κατάστασις μόνη της και νὰ φανερώνεται ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν, ἀπὸ τὸ κίνημα, ἀπὸ τὴ χειρονομία κάθε στιγμῆς. πρᾶγμα προτιμότερον ἀπὸ κάθε ψυχολογικὴ ἀνάλυσιν. Ἄν εἶναι τέλος ὀρθὴ τοῦ Brunetiere ἡ κριτικὴ θεωρία νὰ κρίνεται ἡ ἀξία ἐνός φιλολογικοῦ ἔργου ἢ ἐργάτου ἀπὸ τὸ ποσὸν τοῦ νέου πού ἐπρόσθεσε στὸ οικοδόμημα τῆς Τέχνης, βέβαια θὰ κριθῇ ἀρκετὴ ἡ συμβολὴ τοῦ νεοῦ, ἀπὸ τὴ Ζακυνθο, μυθιστοριογράφου.

Ναὶ μὲν σὲ γαλλικὴ γλῶσσα, ἀλλὰ χωρὶς ἄλλο τὸ ἐλληνοκώτερον φιλολογικὸ ἔργο πού ἐγγίκε φέτος εἶναι τὸ Cadeau de Noces τοῦ Ψυχάρη. Ἐνα μικρὸ δεῖγμα αὐτοῦ ἐδώσαμε σ' τοὺς ἀναγνώστῃς τῆς Φ. Ἠχοῦς (φυλ. Δ') ἀλλὰ βέβαια δὲν εἶναι ἀρκετὸ γιὰ

νὰ στηρίξουμε σ' αὐτὸ κριτικὴ ἀνάλυσιν καταληπτὴ ἀπ' ὅλους. Αὐτὸ θὰ γίνῃ ὅταν—σὲ λίγο καιρὸ πιστεύομεν—δημοσιεῖται και ἡ ἐλληνικὴ του μετάφρασις, πού μᾶς προέτρεψε και μᾶς ἔδωσε μεγάλη ἐνθάρρυσιν νὰ κάμουμε ὁ περίφημος του συγγραφεὺς.

Ἀπὸ τὰς « Δύο καρδίας, » τοῦ συγγραφέως τῆς Ἐβραίας δὲν μπορούσε κανεὶς νὰ ζητήσῃ περισσότερον ἀπ' ὅ,τι εἶταν δυνατὸ νὰ δώσῃ ἡ τηλεγραφικὴ γρηγοράδα τῆς συνθέσεως και ἐκδόσεώς του.

Διὰ δύο δὲ τρία ἄλλα βιβλία, σὺν τὸν « Ὑπουργὸν » τοῦ Βώκου, τὴν « Ἀθήνα μας » τοῦ Σπανδωνῆ δὲ μπορούμε νὰ κάμουμε λόγο γιατί δὲν τα εἶδαμ' ἀκόμη ἐδῶ.

* *

Και τὸ θεάτρο μας ἔχει τὸ γεγονὸς του. Ἐφτά θεάτρα—μ' ὅλη τὴν κρίσιν τὴν οικονομικὴν—δὲν ἔρταναν νὰ χορτάσουν τοὺς Ἀθηναίους ὅταν, ὕστερ' ἀπὸ τὸ καμίνισμα τῆς θεινῆς μέρας ἐχύνονταν στοὺς πλατεῖς και ὠραίους δρόμους των, διψασμένοι ἀπὸ δροσιὰ και διάχυσι· πρώτη χρονιά εἶταν τόσο πλοῦσια ἡ θεατρικὴ συγκομιδὴ, σὲ κωμειδύλλια πρὸ πάντων. Ἀλλὰ και τὴ ναυάγια! μάλιστα ἀρῶ στὸ τέλος ἐφάνηκε στὴ σκηνή, μὲ τραγωδία, ὁ κόθορνος τοῦ Βερναρδάκη· ἡ Φαύστα ἐστάθη ἀληθινὸς θρίαμβος τοῦ μεγάλου ἀπὸ τοὺς φιλολόγους μας τῆς περασμένης γενεᾶς και τοῦ καλύτερου δασκάλου τῆς παρουσίας. Ἄν και ὁ πολὺς θόρυβος πού ἐσήκωσε γύρω της ἐσκόνισε πολλὰς κρίσεις πού τὴς περιμέναμε ἀμεροληπτότερες· ἂς μὴ ξεχνῶμεν ὅμως πῶς τὸ ὄραμα εἶναι τὸ τελευταῖον και ὑψηλότερον εἶδος τῆς φιλολογίας και καθὼς ἀκόμη πολὺν καιρὸν θὰ περιμένουμε τὴν ἀληθινὴν του ἀποκαλύψιν, ἔτσι πρέπει νὰ θεωροῦμεν ἀριστοῦργημα ὅ,τι κατορθώνει νὰ βγῇ ὀλίγο ἔξω ἀπὸ τὸ μέτρο.

* *

Ἡ φιλολογία μας, κινεῖται, ζῆ, παίρνει ἐπάνω της μ' ὅλη τὴ ψυχρὴ ἀδιαφορίαν τῶν πολλῶν· ἴσως και μὲ αὐτὴ συμβαίνει ὅ,τι και μὲ τὸν παγωμένον ὁ καλύτερος τρόπος νὰ συνέρθῃ εἶναι ἂν τὸν κυλήσουν μὲς στὰ χιόνια.

I. N. ΓΡΥΠΙΑΡΗΣ

ΕΠΙΚΛΗΣΙΣ.

Ἦδη τὸ μεσονύκτιον παρήλθε κ' ὁ Ἀπόλλων
τοὺς βαθυχαίτας ἱπποῦς του σ' τὸ ἄρμα του καλεῖ·
Μετ' οὐ πολὺ θ' ἀναφανῆ σ' τοῦ οὐρανοῦ τὸν θόλον,
Ὅστις φαιδρῶς θὰ ἐνδυθῇ περικλυθεῖ στολῆ.

Αἱ Μοῦσαι τότε ἄδουσαι ἀπὸ τὸν Ἐλικῶνα
Ἄρθοστεφεῖς θὰ ἔλθωσι γὰ τὸν ὑποδεχθῶν...
Φιλτάτη, ἂς συμβάλωμεν εἰς ταύτην τὴν εἰκόνα!
Ναὶ, ἄφες τὰς καρδίας μας γλυκὰ γὰ συμπτυχθῶν.

Danich

Ο ΚΑΙΚΕΡΗΣ

Είχαν χρονῶ παιδί, με μάτια μαύρα, με μαλλιά σγουρά, με δύναμη και με ζωή εΐταν ὁ Θανάσης, ὁ καΐκέρης τῆς περαταριῆς καὶ τ' ἀντικρυνοῦ νησιοῦ. Μ' ἓνα κατὰμυρο καΐκι, ὅσο πέντε ὄργιες, με τὴ μικρὴ του ἀντένα ἔπερνε ἀγώγια ἀπὸ τὴ μιὰ στερεγὰ στὴν ἀντικρυνὴ ἄκρη. Αὐτὴ εΐταν ἡ καθημερινὴ δουλειὰ του. Πανέρμος κι ὄρφανος χωρὶς κῆρη καὶ μάννα, γιὰ συντροφικὰ εΐχε μινίχη τὴ θάλασσα καὶ τὸ καΐκι του ποῦ τὸν ἀνάθρεψεν ἀπὸ μικρὸ παιδί.

Ὅσοι ἐτυχαν νὰ τὸν γνωρίσουν εΐχαν νὰ ποῦν γιὰ τὴς χάρες του· εΐταν καλότερο κι εὐγενικὸ παιδί· μῶλους τάχε καλὰ.

Με τὸν κόπο του ἐβόγαζε τὸ ψωμί του καὶ περισσότερο ἀκόμη, γιὰτὶ τ' ἀγώγια ἐπήγαιναν καλὰ.

Πέντε λεπτὰ τὸ κεφάλι εΐταν ἡ τιμὴ.

Σιγά, σιγὰ ἐβαζε στὴν ἄκρη, γιὰ τὸ γάμο καὶ τὰ γεράματα.

Προστιά, γερόντι, νεῖς, παιδιὰ, ὄλοι τὸν καμάρωναν γιὰ τοὺς τρόπους του.

— Καλὴ καΐκέρη τοῦ φώναζαν ἔλα νὰ μᾶς ρίξης πέρα . . .

Κι' αὐτὸς με τὸ καΐκι του ἐρχόντανε κι' ἐπήγαινε ἀκούραστος . . .

Στ' ἀκρογιάλι τῆς περαταριῆς εΐταν ἡ φτωγὴ κατικιά τοῦ μπάριμπα Ἀνδρέα. Φαρῶς τῆς λίμνης ἐζῶσε ὅπως κι' ὅπως με τὴ γυναίκα του καὶ με τὴ μοναχικὴ θυγατέρα του τὴ Μαριγῶ, ποῦ εΐταν σὰν ἄγγελος στὴν ὠμορφιά καὶ τοὺς τρόπους ἀναθρεμμένη με τ' ἀγέρι τῆς θάλασσας καὶ με τὴ δροσιὰ τῆς αὐγῆς σὰν τὸ λουλοῦδι τοῦ κάμπου. Στὸ σπίτι τοῦ μπάριμπα Ἀνδρέα τὸ βράδυ, στὴς βαρυὺς καὶ φουρτουνασμένες νύχτες περνοῦσε τὴς ὥρες τοῦ ὁ Θανάσης με τὴν καλὴ συντροφικὰ τοῦ φαρῶ τῆς λίμνης καὶ τῆς ἀνοικτῆς θάλασσας.

Δύο, τρεῖς χρόνια ἔκανε αὐτὴν τὴ ζωή. Με τὴ Μαριγῶ εΐταν σὰν ἀδέρφια· τὴν εΐχε πάντα στὴν καρδιά καὶ στὸ λογικὸ. Κι' ὅταν με τὸ καΐκι του ἔπερνε καμιά ξανθιμαλλῶσα ἢ μαυριμάτα χωριατοπούλα

— Σὰν τὴ Μαριγῶ μου δὲν εΐνε ἄλλη, ἔλεγε με τὸ νοῦ του, καὶ τόχε γιὰ καμάρι.

Κι' ἀλήθεια τὴν καμάρωνε καὶ τὴν ἀγαποῦσε· τὴν εΐχε στὴν καρδιά με τέτικα ἀγάπη ποῦ κάθε μέρα αὐζάνε καὶ ἐγένονταν πλεὶ ἐρα.

Κι' ἡ Μαριγῶ ἀγαποῦσε τὸ Θανάση της, τὸ καλότερο παληκάρι. Ἀπὸ καιρὸ τόχε δεῖξῃ με τὴν καρδιά καὶ με τὰ λόγια . . .

Εΐταν καλοκαίρι καὶ μῆνας Αὐγουστος. Τὰ φρούτα ἔμπαιναν περίσσια στὴ γῶρα. Τ' Ἀλεύκι ἄρχισε νὰ μᾶς στέλνει τὰ γλυκὰ μπακίρια κα' τὰ δροσερὰ χειμωνικὰ. Τὰ καΐκια πρῶτ' καὶ βράδυ περνοῦσαν τὸν κάμπου τῶν Κορφῶνε καταφορτωμένα ἀπὸ δροσιὰ καὶ γλύκα.

Χειμωνικὸ καὶ μπακίρι εΐταν ἡ δροσιὰ.

Εἶχαν ὄραγμὲς καὶ περισσότερο πᾶει τὸ κάθε ταξιδί. Ὅλοι οἱ καΐκέρηδες τότε κἀνουν τὴν τύχη τους . .

Μιὰ νυχτιὰ ὁ Θανάσης εΐχε φύγη γιὰ τ' Ἀλεύκι, τ' ἀπόγευμα τῆς ἄλλης μέρας θὰ γύριζε με φορτωμένον τὸ καΐκι του.

Τὸν ἐπερίμεναν μιὰ, δυὸ μέρες μὰ δὲν ἐφαίνονταν.

Οἱ χωριῶτες τῆς περαταριῆς ἔλεγαν πῶς ἀρρώστησε· ἐρώτησαν τὸν μπάριμπα Ἀνδρέα κι' ἔμαθαν τί συνέβαινε.

— Κάτι θὰ ἐστάθηκε στὸ παιδί μου, εΐπεν ὁ φαρῶς μας με λυπημένον πρόσωπο.

— Τὸ καῦμένο νὰ τὸ βοηθήσῃ ὁ Θεὸς καὶ ἡ τύχη του.

Τὴν αὐγὴ εΐχε ἔλθῃ τὸ θλιβερὸ μῆνυμα πῶς ἓνας ἀνεμορούφουλας ἐπνιξεν αὐτὸν καὶ τὸ καΐκι του.

Ὅλοι τὸν ἐκλαυσαν.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ καΐκι τῆς λίμνης ἔφερε τὸ σῶμα του στὸ ἐρημοκαλῆσι τῆς περαταριῆς. Με κλάματα στ' ἀκρογιάλι τὸ ἐπερίμεναν ὄλοι. Ἡ Μαριγῶ εΐταν σὰν τρελλή, εΐχε λιγοθυμίσῃ στὸ τελευταῖο φιλίμα . . .

Ἐκεῖ στὴν ἄκρη τῆς θαλάσσης κοντὰ στὸ μέρος ποῦ ἔδενε μιὰ φορὰ τὸ καΐκι του τὸν ἔθαψαν.

Τὸ κῆμα κλαίει τὰ νεῖτα του καὶ κάθε διαβάτης ποῦ περνᾷ θυμᾶται· μ' ἓνα συμπενητικὸ δάκρυ τὴς χάρες του.

Ἐπᾶνω στὸ μνῆμα λίγες δονδρλίθανος εἶναι φουτεμένως ἀπὸ τρεμουλιαστὸ γέρι. Κάθε Κυριακὴ ἢ δύστυχη Μαριγῶ ἐπήγαινε κι' ἔκαμε νεκρολίθανο.

Ἐβδομάδες καὶ μῆνες ἔτσι πέρασαν.

Μιὰ, δυὸ κυριακὴς τὸ λιβάκι ἔλιπε καὶ τὸ δάκρυ τῆς δύστυχης Μαριγῶς δὲν ἐπότιζε τὸ μνῆμα.

Τᾶχα ἢ ἄπονη, νὰ τὸν ἐληθμοῖσῃ;

Ὁ μαῦρος καὶ ἀγόνιατος χάρος εΐχε συμπονέσῃ τὴν ἄμικρη καὶ τὴν ἔστειλε ναύρη τὸ ταῖρι της.

Κέρκυρα.

ΠΑ. Α. ΣΤΑΥΡΟΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ.

Διὰ τοὺς φαλακροὺς :

Οἱ Ἄγγλοι εἶναι λίαν ἐφευρετικοί, τὸτο εἶναι πασίγνωστον, καὶ ὅταν λέγουν ὅτι ἐφεύρον· κάτι δύναται νὰ ἴηται τις θέβαις ἔτι πράγματι περὶ πραγματικῆς πρόκειται ἐφευρέσεως.

Ὁ ἰατρὸς Smith, ἐξ Ἐδιμβούργου, εἶναι ἡ ζωσα τοῦτου ἀπόδειξις. Ἐκαμεν ἀνακάλυψιν ἡ ὅποια κατὰ τὰς ἰατρικὰς ἐφημερίδας, τὰς ἀγγλικὰς ἐννοεῖται, θὰ ἔχη λαμπρὸν ἀποτέλεσμα διὰ τὸν φαλακρὸν κόσμον.

Ἐφεύρεν ὡς λέγεται τὸ φάρμακον κατὰ τῆς φαλακρότητος

Ἡ μέθοδος τοῦ ἄλλως τε εἶναι καὶ εὐκολωτάτη. Ἀφαίρει ἀπὸ τῶν ζώων τὸ δέρμα τῶν τῶ ὅποιον θερμὸν ἀκόμη ἐφαρμύζει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ φαλακροῦ ἀφαιρουμένης ἐννοεῖται τῆς ἐπιδερμίδος. Κατόπιν ράπτει ἐπιμελῶς τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ ἡ θεραπεία εἶναι ἐντελής.

Ἡ πείρα ἀπέδειξεν ὅτι διὰ τοὺς γέροντας ἢ καταλιηλωτέρα σισύρα εἶναι ἡ τῆς λευκῆς ἀρκτου διὰ δὲ τοὺς νέους ἡ τῆς ἀγρίας γαλῆς. Μένει ὅμως νὰ γνωρίσωμεν τί θὰ κάμουν οἱ τελευταῖαι οὗτοι ὅταν γηράσσουν!

Ἐπίσης οὐδεὶς γίνεται λόγος περὶ θεραπείας τῶν φαλακρῶν γυναικῶν.

Ὅλοι ἢ τοῦλάχιστον οἱ πλεῖστοι γνωρίζουν τὸν Ἀλεξάνδρον Δουμάς υἱὸν ἐκ τῶν ἔργων του. Γαλλικὴ τις ἐφημερίς ἐδημοσίευσε τὴν ἐστὶς σύντομον, ἀλλ' εὐγλωττοτάτην σχεδᾶγράφησίν του, ἣν μεταφέρωμεν χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς Φιλολογικῆς Ἠχοῦς :

Ἰγῆς καὶ ἰσχυρὸς ὡς τὰ ἔργα του εἶναι ἡ ζωσα εἰκὼν τῆς ἀρμονίας τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος.

Μυθιστοριογράφος, δραματογράφος, ποιητής, φιλόσοφος, προλογογράφος (ἂν ἐπιτρέπεται ἡ λέξις) ἠβέλησε πρὸ πάντων ἀπὸ τινος νὰ καταστῇ ὁ μέγας ἰατρικὸς σύμβουλος τῶν δυσκόλων ἠθικῶν περιστάσεων. Εἶναι ἀμίμητος διὰ τὰς νοητικὰς του αὐτοψίας. Ἀνατέμνει καρδίας καὶ ἐμβαθύνει εἰς τὰ μυστήρια τοῦ ἔρωτος μετὰ μοναχικῆς εἰδικότητος. Θαυμαστος ἠθικὸς χειρουργός!

Τὰ ἰδιαιτέρα σημεῖα τὰ ὅποια τὸν καθιστῶσι γνωστότατον : μυθώδης πνεῦμα, τελείως καλὸς χαρακτήρ, μονομαχία διὰ τὰς εἰκόνας, ἀσφαλῆς φίλος προστάτης τῶν νέων, δὲν ἐνοχλεῖ κανέναν καὶ λατρεύει τὸν πατέρα του. Ἡδύνατο νὰ ὀνομαζεῖται Δουμάς ἀπλοσύτατα, ἐννοεῖ ὅμως νὰ ἀποκαλεῖται Ἀλεξάνδρος Δουμάς υἱός.

Ὡς Νόστιμα βαρομέτρα. Ἐπίσης ὅτι τὰ φυσικὰ ἄνθη ὡς ἐκ τοῦ βαρέος χειμῶνος ἴσαν κάπως σπάνια,

κάπως γάλλος ἐπιχειρηματίας Crespin εἶχε τὴν εὐφυῶ ἰδέαν νὰ κατασκευάσῃ τὰ ὑγρομετρικὰ ἄνθη, τῶν ὁποίων τὰ ἐκ πανόου πέταλα εἶναι ἐμβαπτισμένα εἰς ἄμιλλον καὶ ἀγνοῶ τί ἀκόμη, οὕτως ὥστε ταῦτα ἔλλαζον τὸ χροῖμα διὰ μὲν τὴν βρογῆν καθιστάμενα εὐθερᾶ, διὰ τὴν καλοκαιρίαν κυανᾶ καὶ διὰ τὸν εὐμετάβολον καιρὸν ἰόχρα. Ἡ μέθοδος τῶν ὁμοῦ γρήγορα ἀπέρασαν, διότι τὰ ἰδιότροπα ταῦτα ἄνθη ἀντὶ νὰ συμμορφωθῶνται πρὸς τὰς ὁρέξεις τοῦ ὠραίου ἢ ἀσχημοῦ φύλου ὑπήκουον εἰς τὸν ὠραῖον ἢ ἀσχημον (καλὸν ἢ κακὸν ἐνωῶ) καιρὸν.

Ἐν τούτοις ὅμως τὰ ἀδιέκρικτα αὐτὰ ἄνθη κατώρθωσαν νὰ ἐκδιώξουν τοὺς δυστυχῆς καπουκίνους ἦτι τα βαρομέτρα τὰ παριστώνα καπουκίνοιν, ὅστις συμμορφούμενος πρὸς τὰς διαθέσεις τοῦ καιροῦ κατεβάξει τὴν κουκούλα του ἢ τὴν περὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ λόγος περὶ αὐτῶν ἂς ἀναφέρωμεν τὴν ἀρχὴν τῶν τούτου εἶδους βαρομέτρων.

Κάποιος Κάρλος Bataille εἶχεν κάμει τὴν πρῶτην τούτου εἶδους ἐφεύρεσιν. Κατ' ἔτος μετέβαινε εἰς τὴν πανήγυριν τοῦ Trône, ὅπου ἐξεθέτοντο παντὸς εἶδους ζυμαρικά. Ἠγόραζε λοιπὸν ἐν παριστῶν στρατηγὸν ἀξίας 20 ἢ 30 ἑκατοστών, τὸν ὅποιον ἐκρέμα εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Κάθε πρωῖαν ὅταν θὰ ἐξήρχετο· ἀπέτεινε εἰς τὸ ὑπηρετήν του τὴν ἐξῆς στερεότυπον ἐρώτησιν :

— Γιάννη, ἡ καλλία τοῦ στρατηγοῦ μαλακὴ;

Ὁ Γιάννης με ὄλην τὴν ἐπισιμότητα ἔθετε τὸν δάκτυλόν του εἰς τὴν καλίαν τοῦ στρατηγοῦ. Ἐὰν αὐτός εἶχε μαλακὴν τὴν καλίαν ὁ Bataille ἐλάμβανε μεθ' ἑαυτοῦ τὴν ὀμπρέλλα του, ἐὰν ὄχι, τότε ἐλάμβανε τὴν ράβδον του. Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ πρωτότυπος αὐτῆς στρατηγὸς ἦτο ἀλάνθαστος. Δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ προῖδῃ τὰς θεύλλας, ἀλλὰ καὶ πότος . . καπουκίνος τὰς προεῖδε ποτὶ :

Ὡς Λονδῖνον—Παρίσιος. Κάποιος ἄγγλος Felix Pyat εἰς βιβλίον του λησημονημένον πλέον καὶ ἐπιγραφόμενον Ἐγγλικὰ καὶ Γαλλικὰ ἔχει τὴν ἐξῆς σύγκρισιν τῶν πρωτεύουσῶν τῶν δύο τούτων γειτόνων κρατῶν, ἐξ ἧς ἀποσπῶμεν τὰ νοστιμότερα :

Οἱ Παρίσιος εἶναι πόλις συμμαζεμένη, τὸ Λονδῖνον σκιρπισμένη. Ἡ πρώτη εἶναι λιθοκότιστος, ἡ δευτέρα πλινθοκότιστος. Οἱ Παρίσιος αὐξάνουν διὰ τῆς συρροῆς τῶν ξένων ἐν αὐτοῖς, τὸ Λονδῖνον διὰ τῆς ἐξαπλώσεως τῶς κατοίκων της. Οἱ Παρίσιος ἔχουν ὑψηλὰς οἰκίας, τὸ Λονδῖνον χαμηλάς, ἐξ ἀντιθέτου δὲ τοῦτο μὲν ἔχει πλατυτάτας ὁδοῦ ἐνώ οἱ Παρίσιος στενωτέρας κάπως.

Τὰ παράθυρα ἐν Παρισίαις εἶναι ὡς θυρίδες, ἐνὸς τὰ τοῦ Λονδίνου καταβαστὰ ὡς λαμνητόμος. Ἐν Παρισίαις αἱ οἰκογένειαι κατοικούν πολλάκις ἑνὸς εἰς μίαν οἰκίαν ὡς εἰς κενότα, ἐνὸς ἐν Λονδίνο καθε οἰκογένεια κατοικῶν εἰς ἰδιαιτέρον οἰκίσκον. Ἐν Παρισίαις ἔχουν θυρωρούς, ἐν Λονδίνο κλειδοῦς. Οἱ παρισινὸι προσφέρουν «cacao» οἱ τοῦ Λονδίνου «cacao». Οἱ Παρισινὸι γιοματίζουσι, οἱ τοῦ Λονδίνου τρώγουσι. Τὸ Λονδίνον, εἶπεν ὁ Βολταίρος εἶχε ἑκατὸν θρησκευήματα καὶ μίαν σάλτσα, οἱ Παρισίαι, ἑκατὸν σάλτσες καὶ καμμίαν θρησκείαν. Οἱ Παρισίαι εἶναι πόλις εὐθιμῶς, τὸ Λονδίον σκυθρωπή. Ὁ στρατιώτης τῶν Παρισίων φέρει κυανῶν ἐπενδύτην καὶ ἐρυθρὰν περισκελίδα, ὁ τοῦ Λονδίνου τὸ ἐναντίον. Ἐν Παρισίαις οἱ ἱερεῖς εὐλογῶν μόνον τὸν γάμον, ἐν Λονδίνο νυμφεύονται αὐτοὶ οἱ ἴδιοι. Οἱ Παρισίαι ἐργάζονται, τὸ Λονδίον ἐμπορεύεται. Ἐν Λονδίνο οἱ μισθολογίαις κτυπῶνται μὲ τὸς γρόνθους, ἐν Παρισίαις μὲ τὸς πόδας.

«Τὸ κάμουν τὰ χρήματα! Ὁ διάστημα καὶ πλουσιώτατος Ἀμερικανὸς διοργανωτὴς σχοινοβατικῶν θέσεων Barnum ἰδοὺ πῶς χαρακτηρίζεται ὑπὸ τοῦ αὐστηροῦ λεζικουῦ Vapereau :

«Ἐξ ἀπιστοφῆς πρὸς τὴν ἐργασίαν ὁ αἰσχροκερδὴς οὗτος ἐρίφθη εἰς τὰς μέλλων μυστηριώδεις ἐπιχειρήσεις ἐπιζητῶν πρὸ παντὸς νὰ κερδαίνῃ χρήματα χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ τὴν αὐθιχὰ τῶν μέσων, τὰ ὅποια μεταχειρίζεται» φέρει δὲ καὶ διάφορα παραδείγματα. Εἰς τὴν ἄλλην ὁμοίως παράγραφον, ὅπου λέγει ὅτι εἰς ἕν ἔτος ὁ Barnum ἐκέρδησε 3 ἑκατομύρια δολλαρίων, τὸν ἀποκαλεῖ μέχρι τέλους Κύριον Barnum καὶ ὁμιλεῖ μετὰ πλείονος διακρίσεως. Ἀναγινώσκων αὐτὸ ὁ Barnum ἔρχετο ἀπλῶς νὰ λέγῃ : «Οἱ ἀριθμοί, φίλοι μου, οἱ ἀριθμοί εἶναι τὸ πᾶν εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον!» καὶ ἔχει δίκαιον!

«Τέχνη τῆς ρεκαλάμας. Ὁ Barnum περὶ οὗ ἀνωτέρας ὁμιλήσασμεν ἔμαθε τυχαίως ὅτι κάποιος μαῦρος ἐπηνέθη ὡς βαρβατιστὴς εἰς τὸ ὄψαιον τῶν Παρισίων. Ἀμέσως συμφωνεῖ μετ' αὐτοῦ δι' ἕν ἔτος ἀντὶ 40000 δολλαρίων. Μόλις ἐφθασε οὗτος εἰς Νέαν Ἰόρκην καὶ οἱ τοῦτοι ἐσκαπύθησαν ἀπὸ ἀγγελίας. Οἱ μαῦροι προσέτρεξαν διὰ νὰ ἀκούσουν τὸν συμπατριώτην του· ἀλλὰ δὲν ἐστειλάν καὶ τοὺς φίλους τῶν τὰς κατόπιν ἡμέρας. Τὸ κάμνει λιπὸν ὁ Barnum. Παραγγέλλει εἰς τοὺς ὑπαλλήλους του νὰ κολλήσων ἀνεστραμμέναις τὰς ἀγγελίας αἱ ὅποια εἶχον τὴν εἰκόνα τοῦ μαῦρου βαρβατιστοῦ.

Καὶ ἐπέτυχε. Ἴσως οἱ θεαταὶ οἱ ὅποιοι, ἔκτοτε ἐπὶ τριετίαν ὅλην καταπλημύρισαν τὸ θέατρον του ἐφαντάσθησαν ὅτι αὐτὸς ὁ μαῦρος εἶχε τὴν τέχνην νὰ

παῖξῃ βίβριτον ἔχων τὴν κεραλὴν πρὸς τὰ κάτω καὶ τοὺς πόδας πρὸς τὰ ἄνω. Ὅπως δὴποτε τὸ χονδροειδέστατον αὐτὸ μέσον ἔκαμε νὰ ρεῦσῃ ὁ χρυσοῦς τῶν εἰσπράξεων κατὰ ἑκατομύρια!

«Ἐν τῷ ξενδοχείῳ ὁ πελάτης πρὸς τὸν ξενδοχόν :
— Ἐνθυμούμαι ὅτι πρὸ διατίας ἐδῶ ἀκριβῶς εἶχον γευματίσαι ἀριστα.

— Μάλιστα, ἀπαντᾷ κλακκυθόμενος ὁ ξενδοχός, ἐν καιρῷ τοῦ προκατόχου μου!...

«Ὁ Ponson du Terail ἔχει τὴν ἐξῆς φράσιν εἰς τι τῶν ἔργων του :

«Ὁ Ραυὸλ διευθύνθη πρὸς τὴν πανοπλίαν ὁ ὅπαια ἐκρέματο ἀπὸ τοῦ τοίχου καὶ λαθῶν ἐγγειρίδιον διὰ ἀστραπιαίου κινήματος, ἔρριψε τὰ μυαλά του στὸν ἀέρα!!!...»

Αὐτὰ συμβαίνουσι εἰς τοὺς Παρισίους.

«Ὁ τίτλος Eminence. Ὁ τίτλος οὗτος δίδεται εἰς τοὺς καρδινάλιους, διὰ τοῦτο δὲ σημαίνεται τιμητικῶς ἢ μεγαλοφυῶς καὶ ἢ ἐξοχότης τῶν φερότων τῶν τίτλων προσώπων. παπικὸν συνέδριον κατὰ τὸ 1630 ἀπέδωκε τὴν προσηγορίαν ταύτην μόνικα τοῖς καρδινάλιοις, ὡς καὶ τὸν τοῦ Eminentissime. Οὕτω προσφωνοῦνται σήμερον καὶ οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολίται τοῦ οἰκουμένου πατριαρχικοῦ θρόνου ἐκ μέρους τῶν ξένων.

«Ἀνάγνωσις εὐαγγελίου καὶ βασιλεῖς τῆς Γαλλίας Οἱ βασιλεῖς τῆς Γαλλίας εἶχον τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναγινώσκων τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἐν ταῖς ἱερουργίαις, ἀς ἐτέλει ὁ πάπας· ἐπὶ τούτῳ κατέθετον τὸ ξίφος καὶ ἐνεδύοντο στυλὴν διακόνου.

Ἐν ἀρχαιότεραις ἐποχαῖς ὑπῆρχε συνήθεια καὶ ἡν οἱ βασιλεῖς ἀναγινοσκόμενοι τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἐν τῇ λειτουργίᾳ ἀνέσπων τὸ ξίφος ἐκ τῆς θήκης θελούντες οὕτω ν' ἀποδείξωσιν τὸ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς θρησκείας θερμοσυνῆν αὐτῶν αἰσθημα.

— Ὁ καθεὶς ὁμιλεῖ κατὰ τὸν συρμόν καὶ ὄλος ὁ κόσμος τῷ προσφέρει θυσίας. G. M. Valtour.

— «Τὸ πᾶν δύναται νὰ συμβῇ», εἶπεν ὁ Talleyrand· ὑπάρχει τι ἐπίσης ἀληθές, πλὴν μάλλον παρετήρησον : ὅτι τὸ πᾶν περῶ.

C. M. Valtour.

— Ἡ περιέργεια εἶναι αὐτοκτονία τοῦ φυσικοῦ μας, ὁ δὲ ἔριος οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ περιέργεια.

J. B. du Beau.

— Ἡ παιδαγωγία τῶν τέκνων εἶναι ἡ τέχνη τοῦ νὰ γάνῃ τις καρδὴν διὰ νὰ κερδίσῃ περισσότερον.

JJ. Rousseau.

فنون ومعارفك يكانه حامى زيشانى بولنان شهر يار كمالا تپرور افندمز حضر تلىنك
علو عنايات سنيه حضرت تاجدار يبرى سائقه مجله سويله زير جناح مستلزم الفلاح
جناب تاجدار يلرنده مستظل امن وامان اولان بالجمله ملل واقوامك نه على بر نقطه
فيضه واصل اولديغنى تعريف وايضاحه قالمشمق زاندر .

انظار متدارانه من او كنده پرتونثار لطف واحسان اولان بدرقه عنايات حضرت
جهانبانى شاهراه ترقيا تمزى اودرجه تنوير ايتمشدر كه سايه معارف پيرايه تاجدار يلرنده
بوكونىكي موقع بالاى فيض وكاله وصول ايچون بزده كور يان سرعت خارق العاده
هيچ بر عسرده هيچ بر مملكتده امثالى مشاهد اوليان موفقيات عظيمه زندر .

حصولى عصر لر مرورينه وابسته اولان ترقيات حاضره عثمانيه يي محير العقول
بر سرعت فوق العاده ايله انظار جهانيه وضع ايدن افكار منوره جناب پادشاهينك شعله
مقدسسه فيضبخشاسى تبعه صادقه ملوكانه لىنى دها پارلاق بر نقطه سعادت دها على
بر منزل ترقى ومسعوديته بالا يصال استقبالمزى مقبوط جهان اوله جق بر مرتبه عال
العاله ارتقا بيوره جنى دخى مسلمات امور زندر .

ولی النعمت بیتمن سوکیلی پادشاهمز افندمز حضرت تهرینک پیرایه ساز تحت
عالیخت عثمانی اولدقاری روز مسعدت افروزدنبرو تیسر نمای حصول اولان آثار
ترقیات نامتناهیہی دلائل قاطعه و براہین ساطعه سیلہ عرض و تفصیلہ کیرشمک دخی
بیلزومدرکہ بو حقیقت لایق اولدینی شمسہ علویتلہ بتون افکار و اذہان عمومیہ ده
قرار کیر اولمشدر .

دور دلارای حضرت پادشاهینک بخش ایتکده بولندینی محسنات ترقی جویانہ
ثمرا تیلہ ایلک نسخہ سنی تیمنا چکن جلوس هایون میتمتقرون جناب ولی النعمت
اعظمی روز فیروزینہ مصادف اولان یوم مبارکده نشر ایتدیکم « ادبیات صداسی »
ولادت باہر السعدت حضرت شہریاری بہ مصادف اولان بوشرفلی کونده دخی
پیرایہ لسان مصادقتی بولنان از دیاد عمر و اقبال و توافر شان و اجلال حضرت جهانداری
دعای واجب الاداسیلہ ایفای فرائض عبودیتہ مسارعندن طولانی مفتخر در .
ہمان جناب خلاق جهان پادشاه عدالتعنوان افندمز حضرت تهرینی دہا نیچہ بوکچی
ایام مبارکدنک ادراکنہ مظهر بیورسون دعای صدق انتماسنی خاتمہ مقال عبودیت
اشمال ایلدم .
قال

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΗΧΩ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΝ

Ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς τὸ φῶς ἰδοῦσα ἡ **Φιλολογικὴ Ἥχῳ** κατὰ τὴν παρελ-
θοῦσαν ἀμφιηγηρίδα τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ κραταιοῦ ἡμῶν Σουλτάνου
Ἄβδ-οὐλ Χαμίτ Χάν, συνδέει τὸν βίον αὐτῆς στενωῶς πρὸς τὴν μεγαουργὸν ὤθη-
σιν, ἥτις ἀπὸ τῆς σημειώδους ἐκείνης ἐποχῆς χρονολογούμενη, ἀπ' ἄκρου εἰς
ἄκρον ἀνεμόρφωσε τὴν ἀχανῆ τῶν Ὀσμανιδῶν Αὐτοκρατορίαν. Καὶ ὅλα μὲν τοῦ
πολιτισμοῦ τὰ στοιχεῖα ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν ἐκείνην πνοὴν νέαν ἱκμάδα εὗρον καὶ
ἄνθη νέα πλουσίως ἀνέδωσαν, ἀλλ' ὅτι ἡ πρόοδος τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γραμ-
μάτων κατόρθωσεν εἰς τόσον βραχὺ διάστημα χρόνου δυσκόλως δύναται τις ν'
ἀπαντήσῃ εἰς οἰανδήποτε σελίδα τῆς Ἱστορίας. Οὐδέποτε ἡ ρήτρα ἐκείνη τοῦ
θεοπνεύστου ἰδρυτοῦ τοῦ Ἰσλαμισμού: «Ζητεῖτε τὴν ἐπιστήμην ἀπὸ τῆς κοιτίδος
μέχρι τοῦ τάφου» εὗρε πληρεστέραν ἐφαρμογὴν ἢ ὅσον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τούτων.

Καὶ ἡ **Φιλολογικὴ Ἥχῳ** τὸ καθ' ἑαυτὴν συντελοῦσα εἰς τὴν πάνδημον
πάντοθεν συναλίαν τῶν ὑπὸ τὴν κραταιὰν Αὐτοῦ αἰγίδα ζώντων, εὐνομιουμένων
καὶ προαγομένων ὑπνικῶων, ἐορτάζει σήμερον διὰ τοῦ ἰδίου τούτου πανηγυρικοῦ
τεύχους τὴν γενέθλιον Αὐτοῦ ἐορτὴν καὶ τῆς εὐκαιρίας ταύτης δρᾶτται ὅπως
εἰλικρινεστάτας ἀναπέμψῃ εὐχὰς ὑπὲρ τῆς μακρομερεύσεως τοῦ τῶν γραμμάτων
Προστάτου καὶ ἐμμοῦσου Ἐνακτος καὶ Αὐθέντου ἡμῶν

ΑΒΔΟΥΛ-ΧΑΜΙΤ ΧΑΝ ΤΟΥ Β'.

Ν. ΦΑΛΗΡΕΥΣ

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ.

Προτιθέμενοι ἐν σειρά ἄρθρων νὰ καταστήσωμεν προσιτὰς εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς *Φιλολογικῆς Ἠχοῦς* τὰς ἐξόχους ἐπιστημονικὰς κατακτήσεις τῆς σημερινῆς ἰατρικῆς, καθ' ἣν μάλιστα ἐπύχην αἱ ἐπιδημικαὶ νόσοι, αἵτινες δοκιμάζουσι τὴν ἀνθρωπότητα διπλασιάζουσι τὸ κοινὸν πάντων ἐνδιαφέρον, νομίζομεν ὅτι δὲν θὰ ἴδωμεθα καλλίτερον νὰ προλογίσωμεν ἐπ' αὐτῶν ἢ διὰ τοῦ παρατιθεμένου λόγου τοῦ δόκτορος Sedillot ἀπαγγελέντος πρὸ ἑξ ἔτων κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἀκαδημαϊκῆς περιόδου τοῦ 1888. Καθ' ὅσον μάλιστα καταδείκνυται ἅπασ ἔτι δι' αὐτοῦ ἡ βαθεῖα καὶ ὑπὲρ πάντα λόγον ἐκτίμησις, τὴν ὅπῃ μετὰ εἰκοσι καὶ τρεῖς αἰῶνας ἀπονέμει ἡ ἐπιστῆμη τῶν ἡμερῶν μας εἰς τὸν μέγαν πατέρα τῆς ἰατρικῆς Ἰπποκράτην τὸν Κῶρον.

Αἱ ἐπιστῆμαι τείνουσι νὰ φθάσωσι πρὸς τὴν τελειότητα, ἥτις εἶναι ὁ ὑψηλότερος καὶ εὐτυχέστερος ἡμῶν προορισμός. Ἐκάστη νέα ἀνακάλυψις προάγει τὸν πολιτισμὸν καὶ προσκᾶται τοιοῦτοτρόπως κοινὸν ἐνδιαφέρον ἢ ἀνακάλυψις τοῦ κόσμου τῶν μικροσκοπικῶν ὀργανισμῶν ἢ μικροβίων, φορέων καὶ παραγωγῶν πλεῖστων ζιμώσεων καὶ ἀσθενειῶν, κατ' ἐξοχὴν μασματωδῶν καὶ ἐπιδημικῶν, ἦτο πράγματι ἀξία τῆς παγκοσμίου προσοχῆς, ἥς καὶ ἔτυχεν.

Ἡ ἰατρικὴ, ἀπὸ αἰῶνων εἰκοσι καὶ τριῶν, δικαίως δύναται ν' ἀντιποιηται τῆς τιμῆς ὅτι ἐνέπνευσε πάσας τὰς ἐπιστῆμας ὁ ἰπποκρατισμὸς διὰ τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς ὀρθότητος τῆς ἐπιβολῆς αὐτοῦ, διὰ τῆς ἀκριβείας τῶν δογμάτων αὐτοῦ, καθοδηγεῖ μέχρι τῆς σήμερον τὴν πρόοδον ἡμῶν.

Τὰ ὀλίγα περιωθέντα συγγράμματα τοῦ Ἰπποκράτους, δὲν ἐμφαίνουσι μόνον τὴν μεγαλοφυᾶ διάνοιαν ἥτις συνέθετο αὐτά, ἀλλ' ἐκπροσωποῦσιν ἐπίσης καὶ διδασκαλίαν, μέθοδον καὶ σχολήν, ἀφ' ὧν ἀνέθορον αἱ θαυμασταὶ τελειοποιήσεις, αἵτινες πολλαπλαῖ καὶ πάντοθεν πλήττουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν. Πᾶσα ἀπὸ τῆς διδασκαλίας ταύτης ἀπομάκρυνσις σημαίνει παράπτωμα, κίνδυνον ἢ ὑπισθοδρόμησιν ἢ δυνάμεθα σήμερον ἀκόμη νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι οὐδὲως μετεβλήθη ὁ τρόπος τῆς ἀντιλήψεως τῆς μοναδικῆς ἐκείνης γενεᾶς. Ἡ συνάρφεια τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῶν πολλαπλῶν αὐτοῦ ἐκφάνσεων ἢ λειτουργιῶν διετυπώθη ὡς ἐξῆς ὑπὸ τοῦ Ἰπποκράτους: Τὸ πᾶν ἐστὶ φυσικόν, καὶ τὸ πᾶν ἐστὶ θεῖον. Ἡ ἰατρικὴ, εἶπεν, ἀναζητεῖ τὴν φύσιν τοῦ ὑποκειμένου, ὑπὲρ πραγματεύεται, τὴν αἰτίαν παντὸς ὅ,τι πράττει καὶ δύναται νὰ δώσῃ λόγον δι' ἕκαστον τῶν πραγμάτων τούτων. Ὁ ἀνθρώπος μελετᾶται ὑπ' αὐτῆς ἐν τῇ ἐνότητι του, ἐν τῷ συνόλῳ του καὶ ἐν ταῖς μεταβολαῖς, ἃς ὑφίσταται εἴτε εὐεκτηῶν (Ἰγυεινῆ) εἴτε ἀσθενῶν (Νοσολογία).

Ἐπὶ τῆς πείρας καὶ τῆς παρατηρήσεως ἐδραζομένη ἡ διδασκαλία αὕτη, καὶ συνεπῶς ποιουμένη χρῆσιν τῆς ὑγιεινῆς μεθόδου, διέκρινε τρία οὐσιαστικὰ καὶ ἀνωτέρας φύσεως πράγματα ἐν τῇ κύκλῳ τῆς ἐρεῦνης αὐτῆς.

1ον τὴν ὑπαρξίν ζωικῆς τινος δυνάμεως δημιουργοῦ, συντηρητικῆς καὶ ἐπανορθωτικῆς, ἥς ἀνευ ἀδύνατος θὰ ἦτο ἡ δικαιώσις οὐοδῆποτε εἶδους ὄντων.

2ον τὸ δυνατόν τῆς προλήψεως οὐοδῆποτε ἀποτελέσματος καὶ αἰτιατοῦ ἐν αὐτῇ τῇ ρίζῃ καὶ ἀφορμῇ αὐτοῦ, εἴτε διὰ τῆς περικοπῆς εἴτε διὰ τῆς ἐνισχύσεως εἴτε καὶ διὰ τῆς μεταβολῆς αὐτῶν, τοῦθ' ὑπὲρ καθίστασι τὴν ἰατρικὴν ὁμοδύναμον τοῖς θεοῖς ἔκφρασις μεγίστης

τόλμης, καθ' ἣν ἐποχὴν καὶ ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία περὶ τῆς παντοδυναμίας τοῦ θεοῦ ἐτιμωρεῖτο δι' ἐξορίας ἢ θανάτου.

3ον τὴν σπουδαιότητα τῶν μέσων τῆς μεταβολῆς ταύτης, καὶ τῆς γνώσεως τῆς συστατικῆς αὐτῶν φύσεως, ἥτις θὰ ὠδήγει εἰς τὰς ἐσχάτας προσιτὰς ἀληθείας καὶ εἰς τὴν κατάληψιν τοῦ γενικοῦ καὶ τοῦ ἀπολύτου.

Αἱ ἐπιστῆμαι βαδίζουσιν ἀπὸ τῶν γνωστῶν ἐπὶ τὰ ἄγνωστα καὶ ἐστερημέναι κατὰ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν τῶν μέσων τῆς ἀναλύσεως, μοιραίως ἐμελλον νὰ λάβωσι τὴν πρώτην αὐτῶν βᾶσιν ἐκ τῶν γενικοτήτων, αἵτινες ἐκφάνονται ἐκ τῶν οὐπω προσιτῶν μεριστοτήτων. Καὶ μόνον κατόπιν ματαίων, εἰ καὶ θαυμαστῶν προσπαθειῶν, ὅπως φθάσωσι κατ' εὐθείαν ἢ ἐκ τῶν προτέρων εἰς τὰς τελικὰς ἀληθείας, ἐπανήρχισαν τὰς ζητήσεις καὶ ἐρεῦνας αὐτῶν ἀνερχόμεναι ἀπὸ τοῦ μεριστοῦ ἐπὶ τὸ γενικόν.

Ἡ ἰατρικὴ καὶ αἱ βιολογικαὶ ἐπιστῆμαι καίτοι ὑπὸ τῶν αὐτῶν νόμων πρὸς τὰς φυσικοχημικὰς, διεπόμεναι διακρίνονται ἐκείνων διὰ τῆς ταχύτητος καὶ τοῦ περιπλόκου τῶν ἐκδηλώσεων αὐτῶν, αἵτινες πᾶσαι περιέχονται ἐν τῇ μιᾷ λέξει: Ζωή. Ἐντεῦθεν καὶ αἱ μεταξὺ αὐτῶν ἀναπόφρευται διαφοραὶ. Ὁ φυσικοχημικός ἔχει δι' αὐτὸν τὸν καιρὸν ὄλον, τὴν διάρκειαν καὶ τὸ παραμόνιμον τῶν φαινομένων, τὴν συνήθη εὐκολίαν τῆς ἀναπαγωγῆς αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ ποιικιλίᾳ τῶν αἰτιῶν καὶ ἀποτελεσμάτων. Τούτου ἕνεκα ἐξαγγέλλει μετὰ πάσης πεποιθήσεως καὶ ἐμπιστοσύνης τὸ ἔργον του τὸ ὄνομά του, ἄγνωστον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν προτεραιαν, ἀποβαίνει τὴν ἐπαύριον ὄνομα διασήμεου ἀνθρώπου. Ὁ ἰατρός δέ, ἔχων πρὸ ἑαυτοῦ διακοπτομένην μόνον συνέχειαν στιγμιαίων συνδυασμῶν, ὧν μολις κατέχει τὰ στοιχεῖα, ὀφείλει οὐχ' ἦτον ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ ζητημάτων ζωτικωτάτων ἀνευ δισταγμοῦ, ἀνευ ἐπιφυλάξεως καὶ χωρὶς μάλιστα νὰ ἐπιτρέπηται εἰς αὐτὸν ν' ἀπατηθῇ. Ὅποια καθήκοντα καὶ πόσος ὁ κίνδυνος! Ἡ ἰατρικὴ, ἥτις καὶ ἀνάγκη ἔχει καὶ σκοπὸς τῆς εἶναι νὰ μεταβάλῃ τὰς πιθανότητας αὐτῆς εἰς βεβαιότητας, μένει ἐκτεθειμένη εἰς τὴν πλάνην κατὰ τὴν ἐπικίνδυνον ταύτην μετάβασιν.

Τῶν προβλημάτων τούτων ἐπιζητήσῃ τὴν ἐπίλυσιν ἡ ἰπποκράτειος ἰατρικὴ διὰ τῆς σαφηνείας, τῆς ἀπλότητος καὶ τῆς προφανείας τῶν πραγμάτων. Παραδείγματ' αἰνὰ ἀρκούσι νὰ διαπιστώσωσι τοῦτο. Ὁ Pasteur ὑπέμνησε, προκειμένου περὶ τῆς αἰτιολογίας τῶν ἀσθενειῶν τὴν φράσιν τοῦ διακεκριμένου ἀκαδημαϊκοῦ Pidoun: « Ἡ ἀσθένεια εἶναι ἐν ἡμῖν, ἐξ ἡμῶν καὶ δι' ἡμῶν ». Ὅποια ἄβυσσος ἀσαφείας, σκοτεινότητος καὶ ἀβεβαιότητος! Ἀπλῆ ἐξαγγελία τοῦ ἰπποκρατικοῦ ὀρισμοῦ ἀρκεῖ νὰ καταστήσῃ καταληπτὸν τὸ πρᾶγμα: « Ἡ τάσις τῆς ζωῆς εἶναι ἡ ὑγεία· αἱ ἀσθένειαι εἶναι ἀποτελέσματα ἐξωτερικῶν ἀφορμῶν, αἵτινες διαταράττουσι καὶ ἀλλοιοῦσιν αὐτήν· ἄμεσος ἐκ τούτου ὑποδείκνυται ἡ ἀνάγκη ν' ἀπομακρύνωμεν τοὺς νοσογόνους τούτους παράγοντας, νὰ προφυλαττώμεθα ἀπ' αὐτῶν καὶ νὰ αἴρωμεν καταπολεμοῦντες τὸ βλαπτικόν αὐτῶν. » Ὅποια ἰσχύς καὶ ἐνέργεια ἐν τοῖς παγκοσμίαις τούτοις παραγγέλμασιν! Ἡ ἀνακάλυψις τῶν μικροβίων παρουσιάζεται ὡς προεγνωσμένον, οὕτως εἶπεῖν, πρᾶγμα, καὶ ἀνοίγει ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν ἐπιστῆμην καὶ τὴν ἰατρικὴν αἰῶνας ὄλους μελέτης, γνώσεως καὶ παντοειδῶν βοηθημάτων. Ἡ βιολογία, ἡ φυσιολογία καὶ ἡ συγκριτικὴ παθολογία, πειραματισμοὶ καὶ παρατηρήσεις, ἀδύνατοι τὸ μέχρι τοῦδε, διευκολύνουσι τὴν προσέγγισιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν τελειότητα. Τί ἄλλο σημαίνουσιν ὅλα ταῦτα ἢ τὴν ὑποκατάστασιν ἀληθειῶν ἀναμφισβήτητων εἰς τὸν τόπον τῶν μᾶλλον τολμηρῶν ὑποθέσεων;

Ἡ ἐπίσχεσις τῆς προόδου ἐν τῇ βιολογίᾳ ὀφείλετο κυρίως εἰς τὰς δυσκολίας τῆς ἀποδείξεως τῶν φαινομένων· ἀλλὰ καὶ αὐταὶ θάττον ἢ βράδιον ἐμελλον νὰ ὑπερπηθῶσιν. Ὁ

Καὶ ἠνώθησαν ἐν ὑστάτῃ περιπτώξει τὰ σώματα ἐκείνων οἵτινες δὲν ἐγκατέλειψαν ἀλλήλους καὶ οἵτινες εἰς οὐδὲν ἄλλο πλέον ἀπέβλεπον ἢ τὴν παρηγορίαν τοῦ κοινοῦ θανάτου.

Ἄλλὰ τὸ μέγα μέρος τῆς οὐρανίας στρατιᾶς εἶχεν ἤδη παρέλθῃ καὶ εἶδός τι ἀραιώσεως, κενού, ἐσχηματίσθη ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ ἴσως ἕνεκεν τῶν μετεωρικών ἐκρήξεων, διότι αἰφνιδίως αἱ ὕλοι πᾶσαι τῶν οὐρανίων διεσπάρησαν ὑπ' ἐσωτερικῆς τινος ὠθήσεως, καὶ αἱ θύραι μόναι τῶν ἠνωθήσαν. Ἐπνευσεν φρικώδης κατακλιγὶς ἀναρριπίζουσα τὴν πυρκαϊάν καὶ ἀναψύχουσα συνάμα τοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες ἐπανήρχοντο εἰς τὴν ζωὴν, λυτρώμενοι τοῦ θειοῦ ἐφιάλτου. Κατακλυσμάδης θετός ἐπηκολούθησεν εὐθὺς ἀμέσως.

Ἡ κρίσις παρήλθε. Σμικρὸν κατὰ σμικρὸν συνήρχετο ἡ ἀνθρωπότης, καὶ ἐπανεύρισκε τὴν εὐτυχίαν τοῦ ζῆν. Ἡ νύξ ἐξηκολούθει φωτιζομένη ὑπὸ τῆς ὠχρᾶς κομητικῆς ἀνταυγείας, ἥτις ἐπρωρεῖτο πάντοτε ἐπὶ τῶν κεφαλῶν, ὑπὸ τῆς διαρκοῦς πτώσεως τῶν μετεώρων, καὶ ὑπὸ τῶν ἀνημμένων ἐπιπανταχοῦ πυρκαϊῶν. Ὅταν ἐπέτειλεν ἡ ἡμέρα, πρὸς τὴν τρίτην καὶ ἡμίσειαν ὥραν, εἶχον ἤδη παρέλθῃ τρεῖς ὥραι ἀρ' οὗτου ὁ πυρὴν τοῦ κομήτου προσέκρουσε πρὸς τὴν γήινον σφαῖραν καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀστρου παρήλθε πρὸς τὰ βορειοδυτικά, ἀλλ' ἀκόμη ὁ ἡμέτερος πλανήτης ἔμενε ἐξ ὀλοκλήρου βεβουλισμένος ἐντὸς τῆς οὐρᾶς του. Ἡ σύγκρουσις συνέβη δέκα καὶ ὀκτὼ λεπτὰ μετὰ τὸ μεσονύκτιον κατὰ τὴν Παρισινήν ὥραν.

Εὐτυχῶς ὁ κομήτης ἐπιπολαίως μόνον εἶχον προσψύσῃ τῆς Γῆς καὶ ἡ σύγκρουσις πολὺ ἀπέχετο νὰ εἶναι κεντρικὴ. Ἄνευ ἀμφιβολίας ἡ ἔλξις τῆς γῆς εἶχεν ἐνεργητικῶς ἐπιδράσει ἐπὶ τῆς πτώσεως τῶν βολίδων ἐπὶ τῆς Ἰταλίας καὶ Μεσογείου· ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ τροχὴ τοῦ κομήτου ἐξ ὀλοκλήρου μετεβλήθη ἕνεκα τῆς διαταράξεως ταύτης, ἐνῶ ἡ Γῆ καὶ ἡ Σελήνη ἐξηκολούθησαν τὴν κανονικὴν αὐτῶν περὶ τὸν ἥλιον περίοδον, ὡς νὰ μὴ εἶχε συμβῆ οὐδέν. Ἡ τροχὴ τοῦ κομήτου, ἀπὸ παραβολικῆς, ἐγένετο ἐλλειπτικὴ ἔχουσα τὸ ἀφῆλιον αὐτῆς πλησίον τοῦ σημείου τῆς ἐκλειπτικῆς ὅπου διὰ τῆς ἔλξεως τοῦ ἡμετέρου πλανήτου εἶχεν δεσμευθῆ.

I. Ν. ΓΡΥΪΠΑΡΗΣ

A. ΤΟΥΡΓΟΥΤΗ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΥ ΠΑΡΑΔΟΞΑ

Οἱ ἀπὸ δεκαπενταετίας παρακολουθοῦντες τὰ νέα τῆς ἡμέρας εἶτε ἐν ταῖς ἐφημερίαις εἶτε ἐν τοῖς περιοδικοῖς συγγραμμάσι θὰ ἔλαβον συχνὰ πυκνὰ ἀφορμὴν ὅπως ἀναγνώσωσι εἰς τὰ ποικίλα, πάρεργα, ἀνάλεκτα κτλ. σχετικὸν τι ἀναφερόμενον εἰς τὸν ὑπνωτισμὸν, ὅπερ πολλὰκις, οὐ μόνον διήγειρε τὴν περιέργειαν ἀλλὰ καὶ τὸν θαυμασμὸν ἐστὶν ὅτε καὶ τὴν δυσπιστίαν αὐτῶν. Καὶ πράγματι πολλὰ τὰ θαυμαστὰ ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ὑπνωτισμῷ ὥστε νὰ προκαλῶσι καὶ τὴν δυσπιστίαν τῶν πολλῶν. Θὰ προσπαθῶ νὰ ἐκθέσω χάριν τῶν ἀναγκαστῶν τῆς καλῆς «Ψυχῆς» διὰ σειράς ἀρθρῶν ὑπὸ τὸν τίτλον ὑπνωτισμοῦ πάντα τὰ παράδοξα φαινόμενα τοῦ ὑπνωτισμοῦ καὶ τὴν δυνατὴν ἐξήγησιν τῶν φαινόμενων τούτων ὅπως ταῦτα ἀντελήφθη ἐξ ἰδίης πείρας ἅτε πειραμακτίσας ἐπὶ τινῶν ἀτόμων καὶ ὅ,τι σχετικὸν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀνέγνωσα εἰς εἰδικὰ

συγγραμμάκι· ἐὰν δὲ ποῦ τῆς σειράς τῶν ἀρθρῶν τούτων εἰσχωρήσωσι ἀνακρίβειαι οὐχὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ πράγματος ἀλλ' εἰς τινὰς ἔρους ζητῶ συγγνώμην διὰ τοῦτο παρὰ τῶν *νευρολόγων* *νευροπαθολόγων* πρὸς δὲ καὶ *νευρικῶν* συναδέλφων μου διὰ τοῦτο· διότι ὁ γράφων καὶ ὁ ὁμιλῶν χάριν τῶν πολλῶν πολλὰκις εὐρίσκειται εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτὴν.

Ὁ ὑπνωτισμὸς ἐμφανισθεὶς καὶ συστηματοποιηθεὶς ἀπὸ δεκαπενταετίας τοῦλάχιστον εἰς τὸν ὀρίζοντα τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης ἐκίνησε διὰ τῶν παραδοξοτήτων αὐτοῦ τὴν περιέργειαν καὶ τὸν θαυμασμὸν οὐ μόνον τῶν ἱατρῶν καὶ λοιπῶν ἐπιστημόνων, ἀλλὰ καὶ ὄλων σχεδὸν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ οἱ μὲν ἱατροὶ ἐνόμισαν ὅτι εὔρον τὸν μῖτον πολλῶν σκοτεινῶν ζητημάτων ἐν τῇ ἱατρικῇ διὰ τοῦ ὑπνωτισμοῦ οἱ δὲ λοιποὶ περιέμενον καὶ περιμένουσι μέχρι τοῦ νῦν εἰσέτι ὅπως καθοδηγηθῶσι διὰ τοῦ μίτου τούτου εἰς τὸν λαθύνιον τῆς ἐπιστήμης.

Ἄλλὰ τί ἐννοοῦμεν λέγοντες ὑπνωτισμὸν; Εἶναι ὑπνος τεχνητὸς προκαλούμενος. Ἄλλὰ πῶς προκαλεῖται ὁ ὑπνος οὗτος; Λάβετε ἐν ἄτομον κράσεως νευρασθενικῆς τοποθετήσατέ τον ἀπέναντι ὑμῶν κατὰ πρόσωπον θεληματικῶς ἐννοεῖται, λάβετε ἔπειτα ἐν ἀντικείμενον στίλβον ἢ διαφανῆς ὅπως σφαῖρα μικρὰ ἐξ ὕαλου ἢ ἐξ ἄλλου μετάλλου ἢ αἰγμῆν στίλβουσας μαχαίρας ἐν ἐλλείψει δὲ ὄλων τούτων αὐτοὺς τοὺς ὀφθαλμούς σας, τοποθετήσατε τὸ στίλβον τοῦτο ἀντικείμενον 15 ἢ 20 ἑκατοστόμετρα ὑπεράνω τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ μέλλοντος ὑπνωτισθῆναι ἀνθρώπου εἶπατε αὐτῷ νὰ ἀτενίσῃ ἀδιακόπως ἐπὶ τῷ ἀντικείμενῳ χωρὶς ν' ἀπασχολῆσῃ τὸ πνεῦμα, αὐτοῦ εἰς ἄλλον τι παρ' εἰς αὐτὴν τὴν ἰδέαν τοῦ ἀντικειμένου, τότε μετὰ πάροδον λεπτῶν τινῶν ἀνκλόγως τῆς εὐαισθησίας τοῦ ἀτόμου τὰ βλέφαρα αὐτοῦ κλείονται ἀκουσίως καὶ ὁ ἀνθρωπος παραδίδεται εἰς ὑπνον· εἰς τὸν ὑπνον τούτον ἢ εἰς τὴν πράξιν αὐτὴν ἐδόθη ὑπὸ τῶν ξένων τὸ ὄνομα ὑπνωτισμὸς πάνυ ἀκατάλληλως ὅπως εἶναι ἀκατάλληλοι καὶ πολλὰ ἄλλα ὀνομασθῆναι καταγωγῆς μὲν ἑλληνικῆς, προελεύσεως δὲ Εὐρωπαϊκῆς. Ὁ τοῦ ὑπνωτισμοῦ ὑπνος μακρὰν τοῦ νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν φυσιολογικὸν ὑπνον ἤσυχον καὶ ἤρεμον ὁμοιάζει μᾶλλον πρὸς τὸν ὑπνον τῶν ὑπνοβατῶν ἀνθρώπων ἐπειδὴ ὅμως πολλοὶ ἐξ ἡμῶν ἀγνοοῦσι ἴσως καὶ τὴν ὑπνοβασίαν, ἐπειδὴ εἶναι φαινόμενον σπάνιον, διὰ τοῦτο σὰς ἐξηγῶ καὶ ταύτην. Ἡ κατάσταση τῆς ὑπνοβασίας εἶναι ἡ αὐτὴ καὶ τοῦ κοιμωμένου καὶ ὄνειρευμένου ἀνθρώπου μετὰ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι ἐνῶ εἰς τὸν συνήθη ὄνειρευόμενον λείπουσι αἱ προαιρετικαὶ κινήσεις ἕνεκα τῆς ἀδρανείας τῶν μελῶν, εἰς τὸν ὑπνοβάτην ἢ ἀδράνεια τῶν κινήσεων δὲν ὑπάρχει καὶ διὰ τοῦτο πραγματοποιεῖται πᾶν ὅτι βλέπει ἐν ὄνειρῳ, δηλ. ὄνειρεύθητε ποτὲ ὅτι ἐτρώγετε χωρὶς ὅμως ἐκ τούτου νὰ ἐννοήσῃ ὁ στόμαχος ἡμῶν τίποτε διὰ τὸν φυσικὸν λόγον ὅτι δὲν ὑπῆρχε φαγητὸν εἰς τὴν κλίνην σας καὶ ἐπειδὴ ὡς ἐκ τοῦ ὑπνου ἔλειπον αἱ προαιρετικαὶ κινήσεις διὰ τοῦτο δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μεταβῆτε εἰς ἀναζήτησιν τροφῆς. Ἄλλ' εἰς τὸν ὑπνοβάτην δὲν συμβαίνει τὸ τοιοῦτον ἐπειδὴ διὰ τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν λόγον αἱ κινήσεις αὐτοῦ δὲν δεσμεύονται διὰ τοῦ ὑπνου· διὰ τοῦτο πᾶν ὅ,τι βλέπει ἐν ὄνειρῳ ἢ ταυτὸν εἰπεῖν πᾶν ὅ,τι σκέπτεται κοιμώμενος καὶ τὸ πραγματοποιεῖται δηλ. ἐὰν ὄνειρεύεται ὅτι τρώγει, ἐγείρεται τῆς κλίνης, ἀνοίγει τὸ ἐρμάριον τῶν φαγητῶν, τρώγει μέχρι κορεσμοῦ, τοποθετεῖ τὰ πάντα ἐν τάξει ὅπως ἦσαν καὶ πρότερον ἐν τῷ ἐρμαρίῳ καὶ ἀπερχόμενος εἰς τὴν κλίνην, ἐξκαλοῦσθαι τὴν συνέχειαν τοῦ ὑπνου του. Ἐὰν δὲ πάλιν ὄνειρεύθῃ ὅτι χορεύει οὐδεὶς δύναται νὰ τὸν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ ἐγερθῆ καὶ νὰ θέσῃ τοὺς πόδας αὐτοῦ εἰς ἐνέργειαν καὶ νὰ χορεύσῃ πραγματικῶς· ἀναγνώσκει γράφει, λύει δυσχερῆ προβλήματα μετ' ἀξιοσημειώτου διαυγείας τοῦ νοῦς ἢν δὲν ἔχει ἐν ἐγρηγόρσει διατελῶν καὶ ἐν γένει πράττει κοιμώμενος καὶ ὑπνωτεύων πᾶν ὅ,τι ἦτο δυνατόν νὰ πράξῃ διατελῶν ἐξυπνος καὶ ἐπιπλέον τούτου μετὰ μόνον τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν ἔχει συναίσθησιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ πραγματοποιημένων καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖται ὑπὸ τῶν

νομικῶν ὡς ἀκαταλόγιστος καὶ ἐγειρόμενος δὲν ἐνθυμεῖται τίποτε ἀφ' ὅσα ἔπραξε· μετ' ἀπορίας δὲ βλέπει τὰ παρ' αὐτοῦ ἐν καιρῷ τοῦ ὕπνου τελεσθέντα ὡς λῦσιν προβλημάτων, γραφὴν ἐπιστολῶν καὶ συγγραμμάτων κτλ. τὸ αὐτὸ λοιπὸν συμβαίνει καὶ εἰς τὸν ὑπνωτιζόμενον μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι τὰ ὄνειρα τὰ ὅποια βλέπει δὲν εἶναι προϊόντα φαντασίας αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἀλλὰ τοῦ ὑπνωτίζοντος· ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ ὑπνωτισμοῦ τοῦ προκαλουμένου παρὰ δευτέρου ἀτόμου τῆ συνεργείᾳ, ὅπως εἴπομεν, στίλβοντός τινος ἀντικειμένου· δύναται τις καὶ νὰ αὐτοῦ-πνωτισθῆ ἀτενίζων προσεκτικῶς εἰς τι ὠρισμένον σημεῖον ἐπὶ ἀρκετὸν χρόνον ὅπως ἔπραττον οἱ βραχμῶνες τῶν Ἰνδιῶν ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ὑπνωτιζόμενοι διὰ τῆς ἀτενίσεως ἐπὶ ὄρας ὀλοκλήρους εἰς τὴν ἄκραν τῆς ρινός των καὶ ὅπως πράττωσι ἀσκηταὶ τινες ὑπνωτιζόμενοι καὶ βυθιζόμενοι εἰς τὴν ἔκστασιν διὰ τῆς προσεκτικῆς ἀτενίσεως εἰς τὸν ἴδιον αὐτῶν ὀφθαλμόν· ὥστε ἐάν τις συμπεραίνει ἐκ τούτων ἄγεται εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ ὑπνωτισμοῦ δὲν εἶναι νέον ἀλλ' ἦτο ἐν ἐνεργείᾳ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἀλλ' ὑπεκρύπτετο ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῶν μαγείων, μαγγανειῶν, γοητειῶν, λεκανομικναιῶν, προρητειῶν καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς ἀπὸ τρίποδος προφητευσῆς θεολήπτου καὶ ἐπιβλητικῆς Πυθίας· οὐδεὶς μὲν ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἡ Πυθία ἐκλεγομένη μεταξὺ τῶν εἰς τὸ ἔπακρον νευρασθενικῶν γυναικῶν ἢ καὶ παρθένων δὲν ὑπνωτίζετο ἢ τοῦλάχιστον δὲν ἐμαγνητίζετο ἀνερχομένη ἐπὶ τοῦ τρίποδος καὶ ἐνατενίζουσα προσεκτικῶς εἰς τὴν κάτωθεν τῆς τρίποδος ὑπάρχουσαν ὄπην ἐξ ἧς ἐκτὸς τῶν ἀναθυμιάσεων αἴτινες ἐξήρχοντο καὶ ἦσαν ὄραταὶ τοῖς χρησιμοδοτούμενοις θὰ ἔλαμπον ἐξ ἄπαντος καὶ δύο ὀφθαλμοὶ σφριγῶντός τινος ἱερέως πρὸς ὃν διὰ τῆς ὑποβολῆς θὰ ὑπετάσσετο ψυχῇ τε καὶ σώματι ἡ Πυθία ὅπως συμβαίνει καὶ νῦν καὶ ὅπως θὰ ἴδωμεν παρακατιόντες. Τὸ ζήτημα τοῦ ὑπνωτισμοῦ δὲν εἶναι νέον ὑπῆρχε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, παρεδόθη εἰς λήθην μὴ ὄν ἐπαρκῶς γνωστὸν ἀνθρώποις περὶ αὐτοῦ κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα Ἰ.Θ. ἀνάσσει τις Κρίσις· ἐπωφελεῖται ἐξ αὐτοῦ κατὰ τὸν δέκατον πέμπτον αἰῶνα ὁ ἐκκεντρικώτατος Παρκκέλσος· ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀναφαίνονται ὀπαδοὶ τοῦ Παρκκέλσου ἐκπλήττοντες τὰ πλήθη διὰ τῶν παραδοξοτήτων τοῦ ὑπνωτισμοῦ ὅποτε κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ὁ Βράντ σκέπτεται νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν ὑπνωτισμὸν ἀντὶ τῆς ἀγυρτείας εἰς τὴν ἐπιστήμην ὡς μέσον ἀναισθητικὸν ἐν καιρῷ ἐγχειρήσεων· τὸ πρῶγμα περιπίπτει καὶ αὐτὸς εἰς λήθην ἀνακαλυφθέντων πολλῶν φαρμάκων ἀναισθητικῶν ἐκ τῆς λήθης ὁ ὑπνωτισμὸς ἀνασύρεται καὶ αὐτὸς πρὸ δεκαπενταετίας οὐχὶ πλέον ὡς τι κρύφιον καὶ ἱερὸν ἀλλ' ὡς φαινόμενον καθαρὸν τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἀνεῖς ὅμως ἐπαρκῶν ἀποδείξεων· ὥστε ἰσχύει καὶ περὶ ὑπνωτισμοῦ τὸ τοῦ Σόλομωντος εἰπόντος : « οὐδὲν καινόν ὑπὸ τὸν ἥλιον ». Ὑπάρχει καὶ ἑτέρα κατάσταση τοῦ ἀνθρώπου τιθεμένου εἰς εἶδος τι νάρκης ἢ ὕπνου καὶ αὕτη εἶναι ἢ προκαλουμένη διὰ τοῦ Μαγνητισμοῦ, ἢ τις εἶναι πάντῃ διάφορος τοῦ ὑπνωτισμοῦ καίτοι παρὰ πολλῶν συγγέεται πρὸς τούτον, ἐνῶ ὁ μαγνητισμὸς στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἰδέας τῶν μαγνητικῶν ρευμάτων καὶ ρευστῶν τῶν διατρεχόντων τὴν σφαῖραν ἡμῶν ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον καὶ τῆς ἐπιρρείας τῶν οὐρανίων σωμάτων πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς καὶ διὰ τῶν θαλασσῶν. Πρῶτος ὁ Γερμανὸς ἱατρός Μέσμερ συνεπέρανεν ὅτι αἱ ἐπὶ αἱ ἀτμοσφαιρικαὶ ἐπιδρῶσιν ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ ἡμῶν συστήματος διὰ μέσου λεπτοτάτου τινος ὑγροῦ ὕπερ καὶ διαπερᾶ. Ὅπως δέ, ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν ἐκείνην τῶν μαγνητικῶν ρευμάτων τῆς ἀτμοσφαιρῆς συμβαίνει ἐν τῇ θαλάσῃ παλίρροια, τοιοῦτοτρόπως ἐν τοῖς ζωϊκοῖς σώμασι ὑπάρχει ὀλική τις καὶ ἀνθολική ὡς εἰς τὴν παλίρροϊαν, οὕτω τὸ λεπτόρευστον τοῦτο ὑγρὸν ἢ γενικῆ δύναμις πασῶν τούτων τῶν μεταλλαγῶν, ὁμοιάζει λίαν, διὰ τῶν ἰδιοτήτων αὐτοῦ πρὸς τὸν μαγνητῆν, ὅστις ἔλκεται καὶ καθιστᾶ μαγνήτας πλεῖστα ἀντικείμενα προσπελάζοντα αὐτῷ. Ἡ

θεωρία αὕτη, ἀρκετὰ σκοτεινὴ, δύναται νὰ ἐξηγήσῃ ἴσως διὰ τῆς θεωρίας τῶν μαγνητῶν καὶ τοῦ μαγνητισμοῦ μόνον τὸ ἀρκετὰ σκοτεινὸν ζήτημα τοῦ ἔρωτος ὅπου ἔλκεται ὁ ἀνθρώπος πάντοτε πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας του, ἐνῶ διὰ τοῦ ὑπνωτισμοῦ ἐπίσης σκοτεινοῦ λύνονται ὅμως ἀρκετὰ προβλήματα τῆς ἱατρικῆς καὶ ἰδίᾳ τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Μετὰ μακρὰν παρέκβασιν ἄλλως τε ἀναγκάσιαν πρὸς κατάληψιν τῶν περαιτέρω λεχθησομένων ἐπανέρχομαι εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ὑπνωτισμοῦ. Εἴπομεν ὅτι ὁ ὑπνωτισμὸς εἶναι ὕπνος τεχνητὸς προκαλούμενος, ἢ τῆ συνεργείᾳ δευτέρου προσώπου, ἢ καὶ ἀψύχου τινὸς ἀντικειμένου καὶ ὅτι ὁ ὕπνος οὗτος ὁμοιάζει μᾶλλον πρὸς τὸν ὕπνον τῶν ὑπνοβατῶν ἢ πρὸς ὕπνον φυσιολογικόν. Τὸν ὕπνον τοῦτον παρακολουθοῦσι καὶ διάφοροι ἀταξίαι τῶν κινήσεων, τῆς αἰσθήσεως καὶ τῶν διανοητικῶν δυνάμεων οἱ δὲ πλεῖστοι τῶν πειραματιστῶν ἢ ὑπνωτιστῶν λαμβάνουσι τιαυτὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ὑπνωτιζόμενων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὕπνου αὐτῶν, ὥστε ἐκμηδενίζεται ὀλοτελῶς πᾶσα θέλησις καὶ βούλησις αὐτῶν καὶ πράττουσι πᾶν ὅτι τοὺς διατάσσει ὁ ὑπνωτιστής· λέγουσι, σκέπτονται κινουῦνται, ἴστανται, κοιμῶνται, κατὰ τὴν ὑπαγόρευσιν αὐτοῦ ὡς οἱ ἦθοιοι λέγουσι πᾶν ὅ,τι τοὺς ὑπαγορεύει ὁ ὑποβόλευς καὶ διὰ τοῦτο ἢ ἐπιρροή αὕτη τοῦ ὑπνωτιστοῦ ἐπὶ τοῦ ὑπνωτιζομένου ὀνομάζεται ὑποβολή.

Τὸ σύνθημα φαινόμενον τοῦ ὑπνωτισμοῦ εἶναι ἢ « καταληψία », καθ' ἣν ὁ ὑπνωτισθεὶς δίδει ἐλάχιστα σημεῖα ζωῆς ἐκδηλούμενα διὰ τῆς ἀναπνοῆς καὶ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος. Κεῖται ἀκίνητος, ὡσεὶ ἀπολιθωθείς καὶ λαμβάνει διαφόρους θέσεις καὶ στάσεις τοῦ σώματος, τὰς ὁποίας δίδει κατ' ἀρέσκειαν ὁ ὑπνωτίζων· αἱ δὲ θέσεις αὗται τῶν διαφόρων μελῶν τοῦ σώματος εἶναι πολλάκις τιαυταὶ καὶ διαρκουσι κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ ὑπνωτιστοῦ, ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε, εἶναι ζήτημα ἐάν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ ταύτας ὁ ὑπνωτιζόμενος διατελῶν ἐν ἐγγρηγόρσει· ἦτοι, πᾶν ὅτι πράττει κοιμώμενος καὶ μὲ τὴν διαταγὴν τοῦ ὑπνωτιστοῦ, δὲν δύναται νὰ κάμῃ ὡν ἐξυπνος καὶ ἐξ ἰδίας βουλήσεως. Ἡ συνήθης στάσις ἢν δίδουσι εἰς τοὺς ὑπνωτιζομένους καὶ μάλιστα εἰς τὰς γυναῖκας, εἶναι ἢ στάσις τῆς κερνώσης « Ἡθης » οὕτως ἐπὶ παραδείγματι διατάσσει τὴν ὑπνωτιζομένην νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ ἔδρας ἢ ἐπὶ στυλοβάτου καὶ νὰ σταθῇ ἀκίνητος, στηριζομένη ἐνῶτε μόνον εἰς τὸ ἄκρον τῶν ποδῶν της, κλίνουσα ὀλίγον τὸ σῶμα αὐτῆς πρὸς τὰ ἐμπροσθεν, ὑψούσα τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐστραμμένην ὀλίγον ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς ὡσεὶ ἐκράτει κύπελλον πλήρες οἴνου· ἐν τιαυτῇ δὲ θέσει ἴσταται ἐφ' ὅσον θελήσῃ ὁ πειραματίζων, ἢ τοῦλάχιστον ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, ὅσον θὰ ἐδυσκολευέτο νὰ σταθῇ ἐάν ἦτο ἐξυπνος. Αἱ χεῖρες ὑψούμεναι ἴστανται ἀκριβῶς εἰς ἐκεῖνο τὸ σημεῖον ὅπου τὰς ὕψωσες χωρὶς νὰ καταπέσωσι ἢ καὶ νὰ κινήσῃ τὸ πρᾶκτον ὅπως συμβαίνει εἰς τοὺς ὑπνωτίζοντας ὕπνον φυσιολογικόν. Τὸ σῶμα δύναται νὰ σταθῇ καὶ ἐν τῇ μᾶλλον ἀνωμάλῳ καὶ κοπιαστικῇ θέσει χωρὶς ἐκ τούτου νὰ ἐκφέρῃ κανὲν παράπονον περὶ κοπώσεως ὁ ὑπνωτισθεὶς, ἢ μᾶλλον οὐδὲν αἰσθάνεται κόπωσιν· τὴν αἰσθάνεται δὲ τότε μόνον ὅταν ἐμβάλλῃ εἰς τὴν ἰδέαν του τὸ αἶσθημα τοῦ κόπου· οὕτως ἐνῶ ἴσταται ὁ ὑπνωτισθεὶς μὲ χεῖρας ἀνορθωμένας πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ὁ ὑπνωτιστῆς τῷ εἶπῃ, ὅτι ἰδοὺ θέτω μεταξὺ τῶν χερῶν σου δύο ὑδρίας ἢ δύο κάδδους πλήρεις ὕδατος, χωρὶς ἐννοεῖται νὰ θέσῃ τί, τότε εὐθὺς λέγει ὅτι ἐκουράσθη καὶ δὲν δύναται νὰ φέρῃ τοσοῦτον βάρος. Ὅτε, ἐπὶ σκοπῷ θεραπευτικῷ, ὑπνώσισα πρόσωπόν τι λίαν νευρασθενικόν καὶ θελήσας νὰ δοκιμάσω μερικὰ ζητήματα ἐπ' αὐτοῦ, τὸν ὑπέβαλλον ὅπως πορευθῶμεν ὁμοῦ εἰς περίπατον· ἐνῶ δὲ περιεφερόμεθα καὶ οἱ δύο κατὰ φαντασίαν τῆδε κακεῖσε, εἰσερχόμενοι καὶ ἐξερχόμενοι εἰς οἰκίαν φίλων, ὁ κατὰ φαντασίαν μόνον συμπεριπατητής μου, ἐνῶ ἦτο ἐξηπλωμένος ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου τῆς οἰκίας του, μοὶ ἐδήλωσε ὅτι ἐκουράσθη περιπατῶν, ἴσταται δὲ ἀδύνατον νὰ προ-

χωρήσει περαιτέρω ἢ μᾶλλον τῇ ἐντόνῳ διαταγῇ μου ἐπροχώρει μὲν ὀλίγον, ἀλλ' ἴστατο πάραυτα προφασίζόμενος κόπωσην καὶ πρᾶγματι, ἐὰν περιετρέχονεν τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἠθέλωμεν ἀφρεύτως κουρασθῆ διότι ἦσαν ἀρετὰ μεμακρυσμένα· ὅπως δὲ ἐξαγάγω τὸν παρ' ἐμοῦ ὑπνωτισθέντα τῆς ἰδέας τοῦ κόπου, προσεκάλεσα μίαν ἄμαξαν εἰς ἣν εἰσῆλθον καὶ ἐνθ' ἑνὸς πρότερον ἢ φυσιογνωμία του ἐδῆλου δυσἀρέσκειν καὶ ὕψος ἀνθρώπου πραγματικῶς ἀποκαμάντος, ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὴν ἄμαξαν τὸ πρόσωπόν του ἐφαιδρύνθη εὐθὺς καὶ στεναγμὸς ἀνακουφίσεως ἐξέφυγε πῶν χειλέων του. Ἡ ἀνωμαλία περὶ τὴν αἴσθησιν παρὰ τοῖς ὑπνωτιζομένοις εἶναι ἀρετὴ, οὕτως ὥστε ὁ ὑπνωτιζόμενος ἔχει ἀναισθησίαν εἰς τοὺς πόνους· κεντώμενος διὰ βελόνης, χαραττόμενος διὰ μαχαίρας, δὲν ἐκδηλοῖ οὐδὲν παράπονον, ἄρα δὲν αἰσθάνεται τὸν πόνον. Ἐπὶ τῆς ἰδιότητος ταύτης στηριζόμενος ὁ χειρουργὸς Βράϊτ ἐσκέφη, ὡς εἶπομεν, νὰ ἐφρμώσῃ τὸν ὑπνωτισμὸν ὅπως προκαλέσῃ γενικὰς ἢ μερικὰς ἀναισθησίας τοῦ σώματος εἰς τὰς ἐγχειρήσεις· ἡ ἰδέα ὅμως αὕτη ἐγκατελείφθη μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ χλωροφορμίου καὶ τοῦ αἰθέρος προκαλούντων γενικὴν ἢ μερικὴν ἀναισθησίαν, βεβαιωτέραν καὶ λογικωτέραν τῆς τοῦ ὑπνωτισμοῦ. Ἐννοεῖται ὅτι καὶ διὰ τῶν φαρμάκων τούτων προκαλεῖται ὕπνος ὅμοιος ὡς ἐγγιστα μὲ τὸν τοῦ ὑπνωτισμοῦ, δηλ. τοῦ τῆς ὑπνοβάσεως, διότι οἱ χλωροφορμούμενοι αἰσθάνονται μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ περὶ αὐτοὺς τελούμενα, ἀλλὰ δὲν αἰσθάνονται τοὺς πόνους τῆς ἐγχειρήσεως, μεθυσκόμενοι δὲ ἐπὶ πολὺ διὰ τοῦ χλωροφορμίου, ἔθουσι ἢ ψάλλουσι, ὡς οἱ κοιλίαι τοῦ μύθου ἐτραγῶδου, κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ παιδὸς τοῦ γεωργοῦ, ἐμπιπραμένον τῶν αἰκιῶν αὐτῶν.

(*Ἐπεται τὸ τέλος.)

Ο ΚΥΡΙΟΣ «ΧΡΥΣΩΡΥΧΕΙΟΝ»

Ἀγαπητή μου,

Σὲ βεβαίῳ πῶς ἔπρεπε νὰ εἶμαι λεύθερη. Ἐγὼ γι' αὐτὰ γεννήθηκα· ἀπὸ τὰ νύχια μου πουλὶ πετούμενο δὲν ἔφρευγε, ὅχι ἄνθρωπος μὲ γυαλιά, ὕψηλὸ καπέλο καὶ γένια. Εἶσαι ἀδέξια· αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια καὶ ἔστ' ὁ θεὸς μου θὰ μετενόησε ὁ Πλάστης φοβερά, ποῦ σ' ἔδωκε αὐτὰ τὰ ὠραία μάτια καὶ τὰ μακρὰ μαλλιά καὶ τὸ βασιλικὸ ἀνάστημα. Καὶ βέβαια θὰ μετενόησε, ἀφοῦ τὰ τόσα σου χαρίσματα, δὲν ξεύρεις νὰ τὰ μετχειρισθῆς. Βλέπεις πῶς ἔχεις νὰ κάμῃς μὲ χαρακτῆρα ποιητικόν, ἐμπρός, ὁ Λαμαρτίνος καὶ ὁ Παράσχος εἰς κίνησιν. Εἴμπορεῖς ἂν θέλῃς νὰ ἀπαγγεῖλῃς καὶ κἄτι ἀπὸ τὰ ἀθάνατα ποιήματα τοῦ Παππαρηγοπούλου καὶ ἂν ἦσαι ἐπιτηδεῖα θὰ συγκινηθῆς καὶ ἂν ἦσαι ἔξυπνη θὰ κλαύσῃς. Ἀπὸ τοὺς νεωτέρους — ἂν καὶ οἱ εὐλογημένοι δὲν πολυμιλοῦν γιὰ νεκρούς, γιὰ σπασμένους σταυρούς καὶ γιὰ κυπαρίσσια — μὴ ξεχάσῃς τὸν Δροσίνην, τὸν Παλαμᾶ, τὸν Πολέμη, ἐκεῖνο τὸ μαργιόλικον τὸ Μάνο, τὸν Στρατήγη, μὰ οὔτε λέξιν γιὰ Σουρῆδες καὶ συντροφία, γιὰ τὴν θὰ χαθῆ ἢ illusion. Εἴμπορεῖς νὰ ὁμιλήσῃς καὶ διὰ τὴν φύσιν, διὰ τὰ δάση, διὰ τὰ ἀηδόνια, διὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου καὶ διὰ τὴν ἀνατολὴν ἐπίσης, ἂν καὶ δὲν τὴν εἶδες παρὰ μόνον ζωγραφισμένην. Τότε ἰκενός, ἂν ἀληθινὰ εἶναι ποιητικὸς ἄνθρωπος, θὰ συγκινηθῆ καὶ θὰ ἀνοίξῃ τὰ χεῖλη του, νὰ σοῦ μιλήῃ γιὰ τὰς συμπαθείας καὶ τὰς ἀντιπαθείας ποῦ ἔχει ἔστ' ἡ νεωτέρα καὶ ἀρχαία ποίησι καὶ εἰς τὴν ζέ-

νην ἀκόμη. Πρόσεχε μὴ χασμηθῆς, διότι τότε ὅλα τελείωσαν. Πρέπει νὰ δείξῃς ἐνδιαφέρον· τὰ χασμημάτα κρύφεται μετὰ τὸν γάμον, καὶ τότε βέβαια, ἂν ἔχῃ ἐξουσίαν, ἄς μιλήσῃ διὰ τὰς συμπαθείας του καὶ τὰς ἀντιπαθείας του. Ἄν κατορθώσῃς νὰ συγχοκοκινίξῃς, θὰ ἦναι ἀριστούργημα· ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ εὐκὸλον· καὶ ἐγὼ ἀκόμη δὲν τὸ εὐκολοκατορθώνω.

Νὰ ὁμιλῆς μὲ πολλὰ ἀποσιωπητικὰ καὶ νὰ ὑψώνῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἐνίοτε ἔμπορεῖς νὰ ἐκφράσῃς καὶ τὴν φρίκην σου διὰ τὴν ἀνθρωπίνην κακίαν καὶ διὰ τὸ βάρβαρον εἰς τὸ ὅποιον τείνει νὰ καταπέσῃ ἡ ἀνθρωπότης, ὠθουμένη ὑπὸ τῆς πολυτελείας — αὐτὸ τὸ τελευταῖον πρέπει νὰ τὸ εἴπῃς μὲ ἰδιαιτέραν ἐκφρασὴν ἀπογοητεύσεως, διότι συνήθως οἱ ἄνθρωποι αὐτοῦ τοῦ χαρακτῆρος εἶναι φιλάργυροι.

Ἄν ὅλα αὐτὰ παιχθῶν ἐπιτήδεια καὶ μὲ τέχνην, ἢ νίκη ἐξησφαλίσθη. Καὶ βέβαια ἡ τέχνη εἶναι συγκινητικωτέρα τοῦ πραγματικοῦ. Βάσανα ἀνθρώπινα, τὰ ὅποια καθ' ἡμέραν συναντᾷς εἰς τὸν βίον σου ἀδιαφύως, σοῦ ἀποσποῦν δάκρυα πικρά, ἂν τὰ ἴδῃς παιζόμενα μὲ τέχνην ἀπὸ ὠραίων ἠθοποιῶν.

Τὰς στάσεις σου πρέπει νὰ τὰς μελετᾷς ἀπὸ πρῖν. Μία στάσις ἄχαρις, καταστρέφει πολυλάκις ὀλόκληρον ἐπιτυχῆ μόνολογον· μειδιῶτα ν' ἀνοίγῃς τόσῳ τὰ χεῖλη σου, ὅσον ἀρκεῖ διὰ νὰ φαίνεται ἡ σειρὰ τῶν μαργαριτῶν σου.

Ἡ ἐνδυμασία εἶναι ὁ σκοπέλος εἰς τὸν ὅποιον πλεῖσται καλλοῦν ἐναυάγησαν, ναυαγοῦν καὶ θὰ ναυαγοῦν. Ἡ περίπλοκος καὶ σπουδαία αὕτη ἐργασία, ἀπαιτεῖ μελέτην πολλὴν καὶ πρὸ πάντων νὰ συμβουλευέται κανεὶς ὅσω τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον τὰ περιοδικὰ τοῦ συρμοῦ καὶ τὰ φιλικὰ χεῖλη. Πρὸ πάντων τὰ δεύτερα. Πολλὰκις ἀπὸ ζηλοτυπίαν μὴ φίλην σὲ συμβουλεύει νὰ φορέσῃς ἕνα χρώμα ποῦ δὲν σοῦ ἔρχεται καὶ καταστρέφει ὅλην τὴν χάριν σου. Ὁ καλλίτερος σύμβουλος εἰς τοιαύτας περιστάσεις εἶναι ὁ καθρέπτης. Ὅ,τι σοῦ εἶπῃ ὁ εἰλικρινὴς αὐτὸς φίλος, νὰ τὸ ἀκούσῃς· ἀπὸ τὰς συμβουλὰς τῶν ἄλλων νὰ παραδεχθῆς μόνον ὅσα ἐκεῖνος ἐπιδοκιμάσει.

Ξεύρεις πῶς κατέκτησα ἐγὼ τὸν Νικόλαον;

Μόλις πήγαμε ἔστ' ὁ ξενοδοχεῖο, μοῦ εἶπαν α ὅτι διαμένει ἀπὸ τινος ἕνας νέος βαθύπλουτος ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ». Κατόρθωσα νὰ μάθω εἰς ποῖον σημεῖον τῆς τραπέζης τρώγει καὶ τοποθετηθῶ ἀπέναντί του, διότι ἐγὼ κερδίζω κατὰ πρόσωπον.

Κατ' ἀρχὰς οὔτε μὲ παρετήρησε, διότι ὡς φυσικὰ λαίμαργος ἔτρωγε βιαστικὰ διὰ νὰ τιμῆσῃ ὅλα τὰ φαγητά, κατόπι ἀφοῦ ἔφαγε καὶ τὸ ὄψωμά του, πήρε ἕνα κιορνετὴν καὶ σάλιξε τὰ δόντια του, ῥίπτων καὶ βλέμματα ἀπερίεργα ἐπὶ τῶν συνδαιτυμόνων του.

Ἐνα ἀνδρόγυνο, τὸ ὅποιον θὰ ἐώρτασε πρὸ χρόνων τοὺς χρυσοῦς γάμους του, ἀντήλλασε κομπλιμέντα. Μία ἄλλη πολὺ πλυσίον μου νεοῦπανδρος, εἶχεν ἐκεῖνο τὸ κακίωμένο ὕψος τοῦ χαυδεμένου παιδίου τὸ ὅποιον ἔχουν ὅλοι αἱ ὠραῖοι καὶ ἀγαπώμενοι γυναῖκες — καὶ τὸ ὅποιον σοῦ συνιστῶ. — Πλυσίον μου ἐκάθητο μία νέα, τὴν ὅποιαν ἐγνώρισα ἄλλοτε καὶ τὴν ὅποιαν ἐπιτηδῆς προσεκάλεσα πλυσίον μου, δῆθεν ἀπὸ ἀγάπην, διὰ νὰ γείνη ἢ ἀντίθεσις τελεία. Τότῳ ἄσχημος ἦτο.

Ὁ Νικόλαος ἀφοῦ εἶδεν ὅλους καὶ ὅλας, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀνεπαύθησαν ἐπάνω μου. Ἐγὼ — καὶ ἐδῶ εἶναι ἡ ἔκτακτος ἐπιτυχία — κατεβίβασα τοὺς ὀφθαλμούς ὡς νὰ μ' ἐστενοχώρει τὸ βλέμμα του. . . ἠρθηρίασα.

Μέσα ἀπὸ τὰς βλεφαρίδας μου, τὸν εἶδα νὰ κύβη ἔστ' ὁ πλαγιῖνός του — ἕνα πρόξενον εἰς Τεχεράνην ἠλικιωμένον — καὶ κρυφοβλέπων ἐμὲ νὰ λέγῃ ἢ μᾶλλον νὰ ἐρωτᾷ.

« Ἡ πρώτη ἐντύπωσις, ἐσκέφθη, ὑπῆρξε ζωηρὰ καὶ διὰ τὸ μὴ ἐξασθενήσει ἄς μὴ παρα-
τείνω τὴν παρουσίαν μου. »

Ἄπεσῶρθη ἐνωρὶς καὶ ὄνειρεύθη χρυσοφυρεῖα εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἄπο μερικά ποῦ ἐλέγοντο γι' αὐτόν, ἤκουσα πῶς εἶναι ψυχρὸς σὺν μάγκρῳ καὶ εἶναι ἀδύ-
νατο γυναῖκα νὰ τὸν συγκινήσει. Τὶς ἐβάρθηκα.

— Ἄς μὴ λέγη μεγάλα λόγια, σκέφθηκα ἐγώ.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ κακίμην ἡ μακρὰ ἐπικίξε θυμακία τὸ μέρος της. Ἐγὼ ἐπαιξα τὸ
πρόσωπον ἀγίας καὶ ἐκλειόμην ἐπὶ ἡμέρας εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ ἐνόησε ἔτρωγα καὶ μόνη.
Φαντάσου ὑπομονή! νὰ ξεύρης ὅτι κάτω εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν ἀνταλλάσσεται τόση καυ-
στικὴ φλυαρία καὶ σὺ νὰ κάθῃσαι κατὰμονη ἐστὶ θερμὸν δωμάτιον καὶ νὰ χάνῃς καὶ τὴν ὄρεξι
ἀπὸ τὴν μοναξιά.

Ἄν ἐγὼ εἴπω, δὲν ἄφινά νὰ μὲ νομίζῃ καὶ ἐπιληπτικὴν, ἡ ὁποία κρύπτει εἰς σκοτὴ
ἀνήλια τὸ φοβερὸν πάθος της. Κάτω, τὰ πάντα ὠμίλου γιὰ μένα.

— Τί ἄνοστο τὸ τραπέζι χωρὶς τὴν Εὐλαλίαν μας, ἔλεγεν ὁ ἐξάδελφός μου, μὲ κίνδυνον
νὰ δυσχερῆσθῃ τὰς ἄλλας δεσποινίδας.

Ἄν ὁ Νικόλαος ἐξεστόμιζε καμμίαν ἰδέαν ἐκκεντρικὴν, ἡ μακρὰ ἐμειδία καὶ ἔλεγε :

— Αἰ ἰδέαι τῆς Εὐλαλίας. Ἄν σὺς ἤκουε θὰ ἐχειροκροῖται.

Τὸ ἄρωμα τῆς Εὐλαλίας, τὸ κομμάτι τῆς μουσικῆς ποῦ ἀγαπᾷ ἡ Εὐλαλία. . . .

Ἄολα τοῦ ὠμίλου περὶ τῆς Εὐλαλίας· μόνον ἡ Εὐλαλία ἐφάνετο σπανιώτατα καὶ ἔριπτε
ἐν ἀδιέφορον ἐπὶ τοῦ ξένου βλέμμα.

Ἐρχισε νὰ ἐπιθυμῇ τὴν γνωριμίαν μου καὶ παρεκάλεσε τὸν ἐξάδελφόν μου νὰ τὸν
συστήσῃ.

— Ἄ. . . αὐτὴ φίλε μου εἶναι ἀγρία.

Ἄμα τὸ ἤκουσα ἐγὼ, ἄκουσε νὰ ἰδῆς τί διωργάνωσα, χωρὶς συμβουλήν τῆς μακρᾶς, μόνον
μὲ τὴν ἐπιδοκιμασίαν της.

Ξεύρεις ἐκεῖνον τὸν μύλον, τὸν ἐρειπωμένον ποῦ εἶναι ἐστὶ Χάλκη πρὸς τὸ μέρος τῆς
Ἀντιγόνης καὶ ἐκείνην τὴν ἀπότομον σειρὰν τῶν βράχων, οἱ ὅποιοι ὀδηγοῦν ἐστὶν ἀκρογιαλιά.
Κατάρθωσα νὰ καθήσω εἰς τὸν μεσαῖον. Ἐνδύθη μὲ ὅσην περισσοτέρην ἀφίλειαν ἠμπόρεσα
καὶ φόρεσα ἓνα ψάθινο καπέλο μέγαν μὲ μουσσοτίδες. Ἄτὰ χέρια μου κρατοῦσα ἓνα μυθιστό-
ρημα τῆς Σάνδης. Οὐτε ξεύρω ἂν ἐδιάβασα δέκα σειράς, διότι ἔτρεμα μήπως χάσω τὴν ὥρῃαν
πόζα ποῦ τόσω μὲ ἐπήγαινε· ὑπῆρχε καὶ ἄλλος φόβος· μήπως κάμω κίνησιν ἄστυχον καὶ πέσω
εἰς τὴν θάλασσαν, ὅπου θὰ εὔρισκα ἄμυσον θάνατον. Ὁ ἐξάδελφος, ἐκ προτίρας συνεννοήσεως,
θὰ ἔφερε τὸν Ἄδωνιν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ἐπαρῆκα εἰς τὴν ἐμπνευσιν τῆς
στιγμῆς.

Ἄμα ἤκουα βήματα, ἔστρεφα μὲ πολλὴν χάριν τὴν κεφαλὴν μου καὶ προετοίμαζα τὸ
βλέμμα τῆς ἐκπλήξεως, τὸ ὅποτον ἔπρεπε νὰ ρίψω.

Ἄστὴν ἀρχή, τὸ βλέμμα ἐκεῖνο, τὸ ὅποτον τόσω ἐμελέτησα, εἰς ποῖον νομίζεις ὅτι ἐρίφθη ;
Εἰς μίαν γνώριμον κυράν, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἰατρὸς διέταξε πολὺ ὥρον περίπατον διὰ τὸ μὴ προ-
χωρήσει ἢ πολυσαρκία της. Ὁ σύζυγός της ὡς πολὺ ζηλότυπος, τὴν συνάδευε πάντοτε ἂν
καὶ ἀσθενὴς καὶ ἰσχνὸς ὡς σκελετός· πάντοτε διηρωτώμην — κλά, αὐτὴ δὲν θὰ παχύνῃ πειὰ
μὲ τὸν περίπατο, . . . μὰ ἰκεῖνος ; !!!

Φαντάσου τὴν δικαίαν ταραχὴν μου ὅταν μοῦ ἐπρότεινε τὸ χαριτωμένον ζεῦγος, νὰ μὲ

κάμῃ συντροφιά, ἐνθαρρυνθὲν καὶ κολακευθὲν ἀπὸ τὸ βλέμμα τὸ ὁποῖον ἔριψα πρὸς αὐτούς.

— Ἄγαπητὴ κυρία, δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ κάμω ἐχθρὸν τὸν ἰατρὸν σας, ταράττουσα τὴν
ἐκτέλεσιν τῶν συνταγῶν του. Ἄπο ὅλα τὰ μίση, πάντα φοβοῦμαι περισσότερο τὸ μίσος ἰατροῦ.
ἔχουν πρόχειρα τόσα μέσα ἐκδικήσεως : κίνησιν, βεντούζες καὶ τόσα ἄλλα.

Ἄνέπνευσα, διότι τὸ ζεῦγος ἐχάθη μετὰ δυσκολίας, ὡς ἐκ τοῦ ὄγγου τῆς κυρίας, μέσα
εἰς τὰς πεύκας τῆς ἀγίας Τριάδος.

Πάλιν ἤκουσα βήματα· δύο ἄνθρωποι ζωηροὶ καὶ βιαστικοὶ ἤρχοντο πρὸς τὸ μέρος ὅπου
ἐκαθήμεν. Ἄ! τῶρα ἐξάπαντος.

ἔτοιμάζω τὸ βλέμμα τὸ παντοδύναμον καὶ. . . εἰς ποῖον νομίζεις ὅτι ἔπεσε ; Ἄ φι-
τάτη ! εἰς παπᾶ. Naί, ἦσαν δύο φοιτηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς ἀγίας Τριάδος, ἡ ὁποία
ἐκίτριζεν ἐκεῖ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου, καὶ ἤρχοντο ἐκεῖ μετὰ τῶν βράχων, ὅπισθεν τοῦ
κρημνισμένου μύλου, ποῖός ξεῦρει ποῖα μυστικὰ ν' ἀνταλλάξουν, τὰ ὅποια δὲν ἔπρεπε ν' ἀντη-
χίσουν εἰς τὸ σεμνὸν ἐρημητήριόν των.

Ἄ τῶρα ἀπεφάσισα πλέον καὶ ἀπὸ τὰ μαλλιά νὰ μὲ τραβίσουν, νὰ μὴ γυρίσω νὰ ἰδῶ.
Τὶ μασκαράλι ! Ὁ παπᾶς, ἀπὸ τὸ βλέμμα ποῦ τοῦ ἔριψα, ὁ δυστυχισμένος, ἐνόμισεν ὅτι εἶμαι
κανεὶς ἐκ τῶν παρηγόρων ἀγγέλων τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔστρεψε πρὸς ἐμὲ, ζητῶν τὴν ἐξ ὕψους ἀντί-
ληψιν. Τί φοβερόν ! νὰ ἤρχοντο καὶ νὰ ἀνεκάλυπτον τὰ περιπαθῆ τοῦ Λευίτου βλέμματα !!
Δικαίως, θὰ ἐνόμιζον ὅτι ἐπέζητουν τὴν μοναξιάν διὰ τὸν ἀπηγορευμένον αὐτὸν ἔρωτα. Ὅλη ἡ
τέχνη, ὅλα τα βασανιστήρια, εἰς τὰ ὅποια ὑπεβλήθη, μάταια. Δάκρυα μοῦ ἤρχοντο εἰς τοὺς
ὀφθαλμούς· ἐνῶ ὁ Λευίτης ὀμιλῶν περὶ ζωγραφικῆς, ἔλεγεν ὅτι τοὺς ἀγγέλους τοὺς προτιμᾷ μὲ
γαλανὰ μάτια καὶ ὀλόχρυσά μαλλιά, μὴ μυστηριώδης ἐνεργητικὴ καμπάνα ἀντήχησεν
εἰς τὴν σιγὴν τοῦ δάσους καὶ οἱ Λευῖται ἐξηφανίσθησαν. Βήματα ταχέα ἠκούσθησαν ἀπὸ ὅλα
τὰ σημεῖα τοῦ δάσους καὶ μέσα ἀπὸ τὰ βελωνωτὰ φυλλώματα, ἐφάνετο ἡ πτυχὴ μαύρου ράσου
καλύπτοντος ροδοπύριον σφριγῶντα Λευίτην.

Ὁ ἥλιος ἐπροχωροῦσε ταχύς, ἀμειλικτός, ἐπορφυροῦτο ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ ἴδιος ἀπωλέσας τὴν
ἐκτυφλωτικὴν λάμψιν του, ἐπέτρεπεν εἰς τὰς περιέργους Σεμέλας ν' ἀτενίσωσι πρὸς αὐτόν.

Ἄπο τὰ θαλάσσια λουτρὰ ἠκούοντο ἀργυροῦχοι γέλωτες καὶ διέκρινε κανεὶς τὴν χρυσὴν
κεφαλὴν ἢ τὴν μελανόκομον τολμηρὰς κολυμβητρίδας, νὰ προβάλῃ καὶ νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὸ
μέρος τῆς νήσου Ἀντιγόνης, ἐνῶ οἱ γέλωτες ἀπὸ τοῦ παραπήγματος τῶν λουτρῶν ἐδιπλασιάζ-
οντο. Ἦτο θρησκευτικὴ Ὁθωμανικὴ ἐορτὴ καὶ ἔβλεπε κανεὶς τοὺς μιναρέδες τοῦ Σταμ-
πούλ, ὡς σώματα μετέωρα, καὶ τὸ Πέρα φωτιζόμενον σιγὰ σιγὰ, ὅσα ὁ ἥλιος προσήγγιζεν
εἰς τὴν δύσιν του. Ἐπορφυρώθη ὁ λόφος τῆς Ἀντιγόνης, ὅπισθεν τῆς ὁποίας ἐκρύβη τὸ λευκὸν
τῆς ἡμέρας ἄστρον, εἰσδύσαν, ὡς τολμηρὰ κολυμβήτρια, ἐντὸς τῆς χρυσοκάνου Προποντίδος.

Αὐτὰ ὅλα ἂν καὶ δὲν μ' ἀρέσουν διόλου, μὲ διεσκέδασαν ἀρκετὰ μαὶ μάλιστα, τόσω ἀπερ-
ροφήθη, προσπαθοῦσα νὰ διακρίνω τὴν τολμηρὰν κολυμβήτριαν, ἡ ὁποία ἐπέστρεψε τῶρα καὶ
ἐξεκουράζετο ἐξαπλωμένη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ἐνῶ ὀλίγοι βόστρυχοι ὕγραὶ διέ-
φευγον ἐκ τοῦ ἀδιαβρόχου καλύμματός τῆς κεφαλῆς της, ὥστε ὅταν τὴν ἀνεγνώρισα καὶ ἤτοι-
μάσθη μὲ χαρὰν νὰ ψιθυρίσω « ἡ Οὐραν. . . » ἠσθάνθη μίαν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου μου καὶ
ἤκουσα τὴν φωνὴν τοῦ ἐξαδελφου μου, ψιθυρίζουσαν :

— Ἄγαπητὴ Εὐλαλία, σωστὴ ποιήτρια !

Ἐταράχθη, ἐκινκίνησα καὶ ἐγύρισα αὐτὴν τὴν φορὰν μὲ ἐκπληξιν ἀνυπόκριτον, τείνουσα
τὴν χεῖρά μου πρὸς τὸν ἐξάδελφόν μου, ὁ ὁποῖός μ' ἐβοήθησε νὰ ἐγερθῶ. Τότε εἶδον καὶ τὸν

ξένον, τὸν ὅποιον δι' εὐκολίαν ὠνόμασα « χρυσαυρυχείον » καὶ ἔτεινα πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρά μου, τὴν ὅποιαν ἐδέχθη εὐγνωμόνως καὶ ἔθλιψεν ἑλαφρῶς.

— Μὰ τί ἔκαμνες ὀλομάναχη εἰς αὐτὸ τὸ ἔρημο μέρος;

— Ἄχ, Ἄλλιθιὰ δὲ, γιὰτὶ νὰ μ' ἐξυπνήσης ἀπὸ τὸ ὠραῖον ὄνειρον, εἰς τὸ ὅποιον μ' ἐρμύεν ἡ φύσις!

— Ἦτο τόσῳ ἀπογοητευτικὴ ἡ ἀφύπνις; εἶπε τὸ « χρυσαυρυχείον », μετὰ μελαγχολικῆς πικρίας.

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἐγὼ δὲν γνωρίζω τὴν γλῶσσαν τῶν σαλονικῶν, εἶμαι λιγάκι ἀγρία.

Πταίω ἂν σὰς εἶπα μίαν ἀλήθειαν; Τὴν φύσιν, τὴν ὅποιαν ὀνομάζομεν ἐξοχον, ἀδίκως, τὴν ἀγαπῶ; εἶναι φίλη ὠραία, εὐαίσθητος, ἐχέμυθος· ἔχει ὅλα τὰ προνόμια φίλης δι' αὐτὸ δὲν συνέδεσα φίλιαν μὲ ἀνθρώπινον πλάσμα καὶ συνομιλῶ μὲ τὴν γράϊαν φίλην μου, τὴν κυρίαν φύσιν, ἡ ὅποιά μου λέγει τόσα πράγματα.

— Τί εὐτυχῆς ἡ φύσις!

— Διότι δὲν ἀποθνήσκει;

— Εἶναι πολὺ μικρὸν αὐτὸ τὸ προσόν· εἶναι εὐτυχῆς διότι ἀγαπᾶται.

— Τῆς ἀξίζει.

— Ἀπόψε δὲν θὰ ἦσθε εἰς τὸν χορὸν;

— Ἀλήθεια, Εὐλαλία, ἀπόψε θὰ χάσῃ ὁ χορὸς τὴν ἀνεγνωρισμένην βραδισσάν του;

— Δὲν ἀγαπῶ καθόλου αὐτὴν τὴν γλῶσσαν. Ἄν ἐξκκολληθῆς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, adio, δὲν ἔρχομαι.

— Ὁ θεὸς ὑπερηράνους ἀντιτάσσεται. Ἦμην τόσῳ ὑπερήφανος ποῦ θὰ ἐστηρίζετο ἡ reine du bal εἰς τὸν βραχίονά μου. Ἀγαπητὴ Εὐλαλία, λυπήσου με.

Εἶχομεν προχωρήσει πρὸς τὸν ἐλαϊκὸν καὶ εἶδα τὴν μαμὰ μὲ μίαν φίλην τῆς νὰ τρέχουν πρὸς ἀνακάλυψίν μας ἀήσυχαι.

Ἐχαιρέτισα τοὺς δύο νέους ἐφοῦ εἶπα:

— Μὴ λυπηθῆτε ἀπὸ τῶρα, πιθανὸν νὰ ἔλθω, καὶ ἐστηρίχθην εἰς τὸν βραχίονα τῆς μαμᾶς, ἡ ὅποιά μὲ ἠρώτα μὲ ἀνυπομονησίαν.

— Ὅταν φθάσομε ἔς τὸ ξενοδοχεῖο ὅλα θὰ σὰς τὰ πῶ χωρὶς νὰ ξεχάσω οὔτε ἓνα καί, μὰ τῶρα ὑπάρχει κίνδυνος νὰ μᾶς ἀκούσουν.

Ὁ χορὸς ἐδίδετο εἰς τὸ σχολεῖον τῆς κοινότητος καὶ ὁ ἐξάδελφός μου μᾶς παρεκάλεσε νὰ ρίψωμε μὴ μὰττὰ ἐπὶ τῆς διακοσμῆσεως.

Δὲν ἔλειπαν τὰ περσικὰ χαλιά. Αἱ σημαῖαι, τὰ ἄνθη, ἰδίως τὸ ἄνθινον πλαίσιον, τὸ ὅποιον ἔστερε τὴν εἰκόνα τοῦ ἀγαπητοῦ μας Σουλτάνου, ἦτο καλλιτέχνημα.

Εἰς μίαν γωνίαν τῆς αἰθούσης, ἦσαν ἐκτεθειμένα τὰ ἐργόχειρα, τὰ ὅποια ἐργάζονται μὲ τόσην καλαισθησίαν τὰ μικρὰ χεράκια τῶν κορασιῶν καὶ τὰ ὅποια ἐκτίθενται εἰς λαχεῖον, τὸ προῖον τοῦ ὁποίου, ἐνούμενον μετὰ τοῦ προῖοντος τοῦ χοροῦ, εἶναι ἡ σπουδαιότερα τῆς σχολῆς πρόσδοδος.

Ἐραγα εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν καὶ ὁ κύριος « χρυσαυρυχείον » τόσῳ ἐφρόντιζε νὰ μὲ περιποιηθῆται, ὥστε ἐλησμόνει νὰ τρώγῃ.

Ἐνῶ ἐπαίρναμε τὸν καφέ, μοῦ εἶπε:

— Ἀλήθεια, θὰ ἔλθετε ἔς τὸ χορὸ; τί εὐτυχία!! Μοῦ δίδετε τὸ πρῶτον βάλς; εἶμαι ἀπαιτητικὸς;

— Τὸ πρῶτον βάλς; δηλ. τὸ δικό μου πρῶτον· διότι ἐγὼ θὰ ἔλθω ἀργὰ καὶ θὰ μείνω ὀλίγον. Δὲν εἶμαι πολὺ καλὰ. Τὸ βάλς τὸ ἔδωκα τοῦ ἐξαδέλφου μου.

— Ὡστε μοῦ μένει ἡ κατρίλια, νὰ ἐλπίσω;

— Ναί.

Ξεύρεις τί δύναμι ἔχω ἔς τὸν ἑαυτόν μου. Ἀμέσως πῆρα ἓνα ποτῆρι κονιάκ, ἄλειψα τὸ πρόσωπόν μου μὲ λανολίνην καὶ ἔπεσα εἰς τὴν κλίνην μου, ἔπου ὁ ὕπνος, ὁ ὅποιος θὰ μοῦ ἐδίδε χρώματα ὠραία, δὲν ἤργησε νὰ μ' ἐπισκεφθῆ ὡς νὰ τὸν εἶχα παρρηγιεῖα, ἢ ὡς νὰ τὸν διέταξεν ἡ μεγαλόφθαλμος Ἡρα.

Αἱ τρελλαὶ κόραι, ποῦ δὲν κατορθώνουν νὰ κινηθῶν, πρὶν νὰ ὑπάγουν εἰς τὸ χορὸ!! Πόσαι χάνουν διότι δὲν κοιμῶνται καὶ δὲν τρώγουν, ἀπὸ τὴν συγκίνησίν των!!

Ἡ μαμὰ ὅμως ἠγρύπνει ἡ καμμένη, διὰ νὰ μ' ἐξυπνήσῃ εἰς τὰς ἑνδεκά.

Ἐξύπνησα καὶ ἔπλυνα τὸ πρόσωπόν μου μὲ χλιαρὸ νερὸ καὶ ἐφόρεσα ὀλίγη χλωμὴ πούδρα. Ἐπρεπε νὰ μὲ βλέπῃς μέσα εἰς τὸ ἐκ bleu ciel surah φόρεμά μου. Θὰ σοῦ ἐφαινόμην θεότης φανταστικῆ ἢ νεράϊδα τῆς Προποντίδος, ὅπως ὁ κύριος « χρυσαυρυχείον » μὲ ὠνόμασε. Τὰ μαλλιά μου ἐχρῶσιζον πολὺ, ἀλλὰ διὰ νὰ χρυσιζοῦν περισσότερο, ἐσκόρπισα πολλὰ χρυσὴ πούδρα ἐπάνω των. Τὰ ἄνθη μου, ἦσαν δροσερά, ὠραία καὶ ἡ καμέλια μου μεγαλοπρεπῆς, ὅπως ἡ δέσποινα των. Μέσα ἀπὸ τὰ μετὰξίνα γάζα ἐπεφάνετο ἓνα τρίγωνον τοῦ στήθους μου, διὰ τὴν μαρμαίρον τοῦ ὁποίου λευκότητα, ἐξώδευσα ὅλο τὸ κουτάκι τῆς πούδρας.

Μέσα ἔς τὴ σάλα τοῦ χοροῦ ἦσαν πολλὰ ὠραία, μὰ ὅλοι ἔχασαν ἀπὸ λιγάκι, διότι ἄλλαι ἐκουράσθησαν, ἄλλων αἰ ἐνδυμασίαι ἐζάρωσαν καὶ διότι τέλος πάντων τὰ βλέμματα συνείθισαν νὰ τὰς βλέπουν ἐπὶ τόσας ὥρας νὰ γυρίζουν εἰς τοῦ ἐνός καὶ τοῦ ἄλλου τὴν ἀγκάλην.

Διέκρινα τὴν ἀνίαν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ « χρυσαυρυχείου » μου, ἀλλ' ἄμα μὲ ἀνεγνώρισεν ὑπὸ τὴν νέαν καὶ μεγαλοπρεπῆ αὐτὴν μεταμύρωσίν μου, τόσῳ ὠραίαν, τόσῳ θριαμβευτικὴν, οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀπῆστραψαν καὶ ἐκαρφώθησαν ἐπάνω μου μὲ ἀνυπόκριτον ἐνθουσιασμόν.

Ἐγὼ καθὼς βέβαια θὰ τὸ ὑποθέτης, προσποιήθηκα πῶς δὲν τὸν εἶδα.

Ἦλθον οἱ καλλίτεροι νέοι, νὰ ἐγγραφοῦν εἰς τὸν κατάλογον τῶν συγχωρευτῶν μου, ἀλλ' ὅλοι εὗρον τὴν αὐτὴν τύχην.

Τόσῳ ὁ κύριος « χρυσαυρυχείον » ἔμεινε μαγευμένος νὰ μὲ βλέπῃ χορεύουσαν τὸ πρῶτον μου βάλς, μὲ τὸν εὐτυχῆ ἐξάδελφον, ὥστε ἐλησμόνησε νὰ χορεύσῃ καὶ ἐκεῖνος, ὅτε πρὸς μεγάλην του δυσἀρέσκειαν, ὁ κ. Τ. ἔχων ἀδελφὴν γιὰ ξεπούλημα καὶ νομίσας ὅτι τὸ « χρυσαυρυχείον » ὡς ξένος συστέλλεται νὰ ζητήσῃ συγχορευτρίαν, τοῦ προσέφερε τὴν ἀδελφὴν του, ἡ ὅποιά εἶχε μὴ ὠραία ἐλθὰ στὸ λαμό της, ἡ ὅποιά ἐψιθυρίζετο πῶς ἦτο τεχνητή.

Ἐγὼ ἔκαμα ἓνα περῆματτον καὶ ἐζήτησα ἓνα παγωτό.

Τριγύρω μου ἐσηματίστη εὐρύτατος κύκλος καὶ ἤρχισε μὴ συνδιάλεξις, τῆς ὁποίας τὸ κραιόμενον λιθωνωτόν, ἀπευθύνετο πρὸς ἐμέ.

Ἦλθε καὶ τὸ « χρυσαυρυχείον » μὲ τὴν τάμα του καὶ ἐχαιρέτισε μελαγχολικῶς.

Ὅταν μετέβημεν εἰς τὴν αἰθούσαν τοῦ χοροῦ καὶ ἡ μουσικὴ ἤρχισε τὸ προκάνκρουσμα, ὁ λέων αὐτὸς ὁ ἀσυγκίνητος, ἦλθε θειλὸς καὶ συνεσταλμένος, νὰ μοῦ ὑπενημίση τὴν ὑπόσχεσίν μου.

Θέλεις περισσότερα; εἰς ἐκεῖνον τὸν εὐτυχισμένον τετράχορον, εἶπαμε τόσα πολλὰ ὥστε... δὲν μᾶς ἔμενεν ἄλλο ἀπὸ τὸν παπᾶ καὶ τὰ στεφάνια.

Δὲν ἦτο ὅμως «χρυσωρυχεῖον» ὁ Νικόλαος, ἦτο δηλ. ἀληθινὸν χρυσωρυχεῖον ἀρετῶν καὶ καλῶν αἰσθημάτων, ἀλλὰ πλούσιος δὲν ἦτο.

Εἶμαι ὅμως εὐτυχῆς μὲ τὸν Νίκο μου, μ' ἀγαπᾷ, τὸν ἀγαπῶ καὶ εἴμεθα ἕνα ἀπὸ τὰ ἴδια εὐτυχημένα ἀνδρόγυνα.

Τώρα, αὐτὰ σοῦ τὰ ἔγραψα διὰ νὰ προσπαθήσῃς νὰ ὠφεληθῆς, ἀπὸ τὴν πρακτικὴν διδασκαλίαν των, ἂν ὅμως σοῦ φανοῦν, μέσα ἀνέρα-καὶ ταπεινωτικά, πταίεις σύ.

Νομίζεις ὅτι καὶ οἱ ἄνδρες δὲν παίζουν τέτοια παιγνίδια; *Α... αὐτοί, ἅμα κρυφοδιαλέξουν καμμίαν κυρίαν «χρυσωρυχεῖον» ἀμέσως μὲ σπάνιον διὰ τὸ φύλλον των τέχνην, παίζουν τεμάχια κωμωδιῶν καὶ δραμάτων, μὲ τόσην τελειότητα, τόσα ἀνέκδοτα διηγούνται μονομαχιῶν καὶ ἐρωτικῶν θριάμβων, ὥστε πολλάκις κατακτῶσιν, μὲ τοιοῦτους ἀκροβολισμοὺς τὸ πολιορκούμενον ἐπιτελεῖον ἂν δὲ τὸ φυλάττουν Κέρβεροι δηλ. γονεῖς καὶ λοιποί, καταφεύγουν εἰς μέσα βίαια καὶ ἀληθῶς ἀνέρα—ἐκ τῶν ὁποίων ἔν εἶναι καὶ εἰς ἡμᾶς γνωστόν: ἡ ἀπαγωγή.

*Ὡστε βλέπεις, ὅτι μακάριοι οἱ ἀπατῶντες! ἄρισε τὰς γερωντικὰς ιδέας σου καὶ ἄς σὲ παρασύρῃ ἐν φαιδρὸν ρεῦμα, τὸ ὅποῖον παρασύρει τόσους καὶ τόσους... Λοιπὸν...

Χά, χά, χά, χά, χά, χά.

Φαντάσου ἢ προσπάθησον νὰ φαντασθῆς, τίνος εἰρωνικὸν προσωπάκι ἀνεκάλυφα πίσω ἀπὸ τὸν ὄμο μου, νὰ διαβάξῃ αὐτὰς τὰς ἐμπιστευτικὰς γραμμὰς... Ὁ Νίκος διάβασε ὅλα τὰ κατορθώματα τῆς Λιλῆς του, ἐκεῖνος τώρα ἐννοεῖ νὰ βάλῃ ὑποσημειώσεις καὶ νὰ προσθήσῃ θαυμαστικά, διαμφισβητοῦντα τὴν αὐθεντικότητά τῆς διηγήσεώς μου. Διὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῶ ἐφίλησα τρεῖς φορὰς τὰ ματάκια του, καὶ τὸν ἔβαλα νὰ ὑπογράψῃ αὐτὸ τὸ γράμμα, διὰ νὰ μὴ ὑπάρξῃ κανεὶς, ὁ ὅποῖος νὰ εἴπῃ ὅτι ἐμεγάλωσα τὴν τέχνην μου. Εἶναι ἡ ἀλήθεια, ὅτι ὁ Νίκος μου τὴν τέχνην μου τὴν ὠνόμασε καλλιτεχνίαν, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν γραμμῶν αὐτῶν κ' ἐγὼ τὸν ἐτιμώρησα μὲ ἕνα νέον φίλημα.

Σὲ γλυκοφιλῶ ὅχι σὲ γλυκοφιλοῦμεν (ἔτση τὸ θέλει ὁ κύριος Νίκος).

Ἡ Εὐλαλία σου.

ὅ,τι πιστὸν

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΛΙΓΑ ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΥ

« ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΟΠΟΝ ΕΠΕΧΩΝ »

Παρά τισιν ἀρχιερατικῆς ὑπογραφῆς συγγιλιωδῶν γραμμῶν ἐκδεδομένων κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας ἀπαντᾷ ἡ παράδοξος προσθήκη «Καὶ τὸν τόπον ἐπέχων» οὕτως ἐν ἐπιστολῇ τοῦ Πατριάρχου Ἰωάσαφ ἢ βέλτιον εἰπεῖν ἐν συνοδικῷ γράμματι ἀπολυθέντι τῷ 1561 εἰς Ἰωάννην Δούκα τῆς Μοσχοβίας μητροπολίτης Εὐρίπου ὑπογράφει «ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Εὐρίπου Ἰωάσαφ καὶ τὸν τόπον ἐπέχων τοῦ Κυζίκου» (Βυζαντινωροσσιακὰ Ἀνάλεκτα). Ἐν γράμματι ἀπολυθέντι

ὑπὸ Φιλοθέου Πατριάρχου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Λαρίσσης φέρονται ἐπὶ λέξεως τάδε. «Φιλόθεος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως... γράφων παρακελεύεται ὡς ἂν πᾶσαι αἱ ὑπὸ τὴν ἀγιοπάτην τῆς Λαρίσσης μητρόπολιν ἐπισκοπαί, ἡ Δημητριάς, ἡ Φάρσαλος, ἡ Θαυμακός, τὸ Ζητούμιον, ἡ Ἐξερ, τὸ Λαιδωρίκιον, ἡ Ἐρίκη κτλ. ὅσιν ἄπασαι ὑποτεταγμέναι τῇ Ἐκκλησίᾳ ταύτῃ (τῆς Λαρίσσης) καθὼς καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἦσαν. Τούτου γοῦν χάριν ἀπολέλυται καὶ τὸ παρὸν συγγιλιωδὲς γράμμα τῆς ἡμῶν μετριότητος τῷ ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Λαρίσσης ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ δευτέρως Θεσσαλίας καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ τὸν τόπον ἐπέχοντι τοῦ Σίδης».

Δὲν δυνάμεθα ἕνα εἰπόμεν ὅτι ἡ προσθήκη αὕτη προϋποτίθει τὴν προαγωγὴν ἢ ἀνώψωσιν ἐξαρχίας τινος εἰς ἀρχιεπισκοπὴν ἢ μητρόπολιν σχολάσασαν καὶ ἡδὴ κλινομένην. Ἄλλ' οὔτε ὀρθὸν καθορῶ ὅπως συσχετίσωμεν τὴν ὑπὸ ἐξέτασιν προσθήκην μετὰ τοῦ σπουδαίου θέματος· πότε καὶ πῶς συνεχωνεῖθησαν παλαιαὶ μητροπόλεις πρὸς ἀπαρτισμὸν μιᾶς μητροπόλεως. Οἱ τίτλοι Καισαρείας, Ἐφέσου, Ἡρακλείας κτλ. εἶναι ἑλληπτικὸι τῆς λέξεως Ἅγιος ἢ ἐπίσκοπος, ὡσεὶ ἐλέγομεν ὁ ἅγιος τῆς Καισαρείας, ὁ ἅγιος τῆς Ἐφέσου, ὁ ἅγιος τῆς Ἡρακλείας καὶ οὕτω καθέξῃς περὶ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν· ἐξ ἑτέρου πρῶτον ὑπάρχει, ὅτι ἡ συγχώνευσίς κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν γλῶσσαν προϋποθέτει παντελῆ κατάργησιν τῆς ἐπισκοπικῆς δικαιοδοσίας τῆς συγχωνευομένης παροικίας ὑπὲρ τοῦ Μητροπολίτου τῆς συγχωνεύουσης, διὸ φέρει οὗτος τὸν κατάλληλον τίτλον· οὕτω λ. χ. ὁ Δράμας συγχωνεύσας ἐν τῇ μητροπολιτικῇ παροικίᾳ του τὴν προηγουμένως διαλάμψασαν μητρόπολιν Φιλίππων τιτλοφορεῖται Δράμας καὶ Φιλίππων (δηλ. ὁ Ἅγιος τῆς Δράμας καὶ τῶν Φιλίππων), τῶν ἐπαρχιῶν τούτων ὡς μιᾶς θεωρουμένων. Ταυτὸ συμβαίνει καὶ περὶ τοῦ Ἡρακλείας τιτλοφορουμένου Ἡρακλείας καὶ Ραιδεστοῦ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὡς ἐπίσης καὶ περὶ τῶν λοιπῶν, καίτοι ἐξ ἑτέρου βλέπομεν ὅτι ὁ ὅρος οὗτος δὲν τηρεῖται ἀκριβῶς πάντοτε ὡς παρατηροῦμεν περὶ τοῦ Ἐφέσου. Ἄλλ' ἡ ὑπὸ μελέτην προσθήκη ἐνυπονοεῖ τι ὅπως διάφορον ὡς κατωτέρω δηλοῦται. Συνχωνεύοντο δὲ συνήθως ἐπαρχίαι πενομέναι καὶ μὴ δυνάμεναι ἕνα διατηρῶσιν ἴδιον μητροπολίτην ἢ ἐπίσκοπον· ἐνόστο προσηρτῶντο κατ' ἐπίδοσιν χωρὶα τινὰ ἢ ὀλόκληρον τμήμα εἰς ἐπαρχίαν πενομένην πρὸς συντήρησιν τοῦ ἐπισκόπου αὐτῆς. Δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ἡ συγχώνευσίς ἐνόστο εἶχεν ἐλατῆριον τὴν ἐνοχον φιλοδοξίαν καὶ φιλοπαγίην· ἐν συγκρίσει δὲ πρὸς τὸν τρόπον καὶ τὸ εἶδος τῆς συγχωνεύσεως ἐξεταζόμενον τὸ διὰ τοῦ τίτλου «καὶ τὸν τόπον ἐπέχων» προσκτώμενον δικαίωμα φαίνεται πάντῃ διάφορον.

Ὁ τίτλος οὗτος δὲν σημαίνει συγχώνευσιν ἢ προσάρτησιν ἀλλὰ σημαίνει εἶδος ἐπιτροπείας ἐχούσης νομικὴν ὑπόστασιν, εἶναι θεσμὸς δημιουργηθεὶς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ εἰς ἄλλους χρόνους διὰ λόγους διοικητικῆς τάξεως. Οὕτω ὁ Μητροπολίτης τῆς Καισαρείας φέρ' εἰπεῖν, προνοία Ἐκκλησιαστικῆ, ἢ ἐπέιχε τὸν τόπον ἐν συνόδῳ, δηλονότι ἀνελάμβανε τὰ καθήκοντα καὶ τὰς προνομίας ἐπὶ ὠρισμένῳ ἢ ἀπροσδιοριστῷ χρόνῳ, τοῦ μητροπολίτου τῆς Κασανδρείας λ. χ. μὴ ὄντως ἐν ἐνεργείᾳ διὰ τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν λόγον ὡς ἔνεκα ἀσθενείας ἢ μακρᾶς ἀποδημίας ἢ προσωρινῶς ἀντικαθίστα τὸν τελευταῖον τοῦτον μητροπολίτην ἀποβιώσαντα, ἕνα μὴ ἡ ἐπαρχία του στερεῖται ποιμένος, ὅτε ἡ ἐκλογή τοῦ διαδόχου ἦν δυσχερὴς καὶ κατ' ἀνάγκην ἀνεβάλλετο ἐπ' ἀόριστον διὰ λόγους ἐνδείας τῆς χηρευούσης ἐπαρχίας, ἢ δι' ἄλλα εὐλογησάντα Σημειωτέον, ὅτι ὁ μητροπολίτης ὁ ἔχων τὴν κηδεμονίαν ἢ ἐπιτροπείαν ἐπαρχίας τινὸς ὑπέγραφεν ὑπὸ τὴν ιδιότητα ταύτην πάντοτε καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἰδιωτικῶν καὶ ἐπισήμοις ἐγγράφοις· ἐτίθετο δὲ τέμμα εἰς τὴν ιδιότητα ταύτην ὅτε ἡ ἐπαρχία ἦν ἐξαρχικῶς ἐκυβέρνη ἀπέκτα ποιμενάρχην ἴδιον. Ἡ ἰδέα αὕτη ἐπιρροῦνεται ἐκ τῆς ἱστορίας. Τῆς μητροπόλεως Κυζίκου ἐπιτροπτευομένης ἐξαρχικῶς ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Εὐρίπου, οὗτος ἐν ᾧ τὸ 1561 ὑπέγραφεν ἕνωστος

ἐν ἐπισήμῳ γράμματι τῆς ἐπαρχίας ὡς ἐξῆς: ἀπὸ ταπεινὸς μητροπολίτης Εὐρύπου καὶ τὸν τόπον ἐπέχων Κυζίκου» ἐν ἑτέρῳ γράμματι ἐκδοθέντι τῷ 1590 ἐπὶ Ἱερειμίου, ὑπογράφει ἐβδομηκοστὸς ἑβδομος οὕτω ἀπὸ Εὐρύπου (Λαυρέντιος) δηλονότι ἄνευ τῆς δηλώσεως ἐτέρας ιδιότητος. Τρίτος δὲ φαίνεται ὑπογράφων ὁ Κυζίκου Ἀχιλλεῖος, ὅπερ δηλοῖ ὅτι ἡ τελευταία αὕτη ἐπαρχία ἀπὸ ἀλλαγῆς τῆς ἐπιτροπείας τοῦ Εὐρύπου σχοῦσα ἴδιον ποιμενάρχην· ἕσον ἀφορᾷ τὴν ἀπονομὴν τοῦ ἀνωτέρω τίτλου εἰς τὸν Οὐγγροβλαχίας τιμῆς χάριν τιτλοφορούμενον «καὶ τὸν τόπον ἐπέχοντα» Καισαρείας Καπαδοκίας» τοῦτο θεωρητέον ὡς ἐξαιρετικὴν περίπτωσιν.

Ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενόμενος φρονῶ ὅτι ἡ τοποτηρητεία τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ἐν περιπτώσει χειρίας ὡς μέχρι τοῦ νῦν γίνεται, εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον πιστὴ ἀπεικόνισις τοῦ εἶδους ἐκείνου τῆς ἐπιτροπείας, ὅπερ δηλοῖ συνεκδοχικῶς ὁ τίτλος «καὶ τὸν τόπον ἐπέχων».

Ἥλιος Ἀλεξανδριδης.

SCHILLER (*)

ΤΙ ΕΣΤΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΙΝΑ ΣΚΟΠΟΝ ΣΠΟΥΔΑΖΕΤΑΙ

(Ἀκαδημαϊκὸς εἰσηγήσιμος λόγος (1).)

Λίαν τερπνὴ καὶ τιμιτικὴ μοῖ εἶναι ἡ ἐντολή, ἀξιότιμοι Κύριοι, ἵνα περιέλθω μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ μέλλοντι πεδίον, ὅπερ παρέχει τῷ σκεπτικῷ παρατηρητῇ τοσαῦτα ἀντικείμενα διδασκαλίας, τῷ δρῶντι κοσμοπολίτῃ τοσαῦτα λαμπρὰ παραδείγματα πρὸς μίμωσιν, τῷ φιλοσόφῳ τοσαῦτον σπουδαίας ἀποκαλύψεις καὶ ἐνὶ ἐκάστῳ ἄνευ διακρίσεως τοσαῦτον πλουσίας πηγὰς τῆς εὐγενεστέρως ἡδονῆς — τὸ μέγα καὶ εὐρὺ πεδίον τῆς Παγκοσμίου Ἱστορίας. Ἡ οὖς τοσούτων νεαρῶν ἀνδρῶν, οὓς εὐγενῆς ἔφεσις τοῦ εἰδέναι περὶ ἐμὲ συνέλεξε καὶ ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων πολλοὶ ἦδη δραστήριοι εὐφροῖς νέες διὰ τὴν ἐπερχομένην γενεὰν ἀκμάζουσι, καθιστῶσι τὸ καθήκον μου εὐχάριστον καὶ τερπνόν, οὐχ' ἥττον ὅμως ἀφίσι μοι νὰ αἰσθανθῶ καὶ τὴν αὐστηρότητα καὶ σπουδαιότητα τοῦτου καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἑκτασίαν.

Ὅσῳ μεγαλειότερον τὸ δῶρον, ὅπερ ἔχω ἵνα παράσχῳ ὑμῖν — καὶ τί μεγαλειότερον τῆς ἀληθείας ἔχει νὰ δώσῃ ἄνθρωπος τῷ ἀνθρώπῳ; — τοσαῦτον μᾶλλον δεῖν νὰ φροντίσω ὅπως μὴ σμικρυνθῇ ἡ ἀξία αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἐμῆς χειρὸς. Ὅσῳ ζωηρότερον καὶ καθαρώτερον ἀντικαμβάνεται τὸ πνεῦμα ὑμῶν ἐν τῇ εὐτυχῇ ταύτῃ ἐποχῇ τῆς δράσεως αὐτοῦ, καὶ ὅσῳ ὀρητικώτερον τὰ νεκρὰ ἡμῶν αἰσθήματα ἀναφλέγονται, τόσῳ περισσύτερον μοὶ ἐπιβάλλεται νὰ προσέξω τὸν νοῦν ὅπως ὁ ἐνθουσιασμός οὗτος, τὸν ὁποῖον ἡ ἀλήθεια μόνη ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διεγείρῃ, μὴ καταναλωθῇ ματαιῶς εἰς ἀπάτην καὶ πλάνην.

Γόνιμον καὶ λίαν εὐρὺ εἶναι τὸ πεδίον τῆς Ἱστορίας· ἐν τῷ κύκλῳ αὐτῆς εὐρηται ὀλόκληρη

(*) Μετάφρασις ἐκ τοῦ πρωτοτύπου γερμανικοῦ.

(1) Διὰ τοῦ λόγου τούτου καθήρετο ὁ διασημότητος ἀνὴρ τῶν ἱστορικῶν αὐτοῦ διαλέξεων ἐν Ἰένῃ. Ἐδημοσιεύθη δ' οὗτος τὸ πρῶτον ἐν τῷ Γερμανικῷ Ἑρμῇ (Deutscher Merkur) κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1789.

ρος ὁ ἠθικὸς κόσμος. Δι' ὅλων τῶν καταστάσεων, ὧν ὁ ἄνθρωπος ἐπέζησε, δι' ὅλων τῶν μεταβαλλομένων μορφῶν τῆς ιδέας, διὰ τε τῆς μωρίας καὶ τῆς σοφίας, τῆς καταπτώσεως καὶ ἐξευγενείσεως αὐτοῦ ἀκολουθεῖ αὕτη τούτῳ· αὕτη ἔχει νὰ δώσῃ λόγον παντός, ὅπερ οὗτος ἐκτίσαστο καὶ ἐχαρήγησεν. Οὐδεὶς ὑπάρχει μεταξὺ ὑμῶν, εἰς ὃν ἡ ἱστορία νὰ μὴ ἔχη τι σπουδαῖον νὰ εἴπῃ· πάντα τὰ ὁσονδήποτε ἀπ' ἀλλήλων διίστάμενα στῆθα τοῦ μέλλοντος ὑμῶν προορισμοῦ συνδέονται πρὸς μετ' αὐτῆς· ἐνὸς ὅμως προορισμοῦ μετέχετε ἐξ ἴσου ἅπαντες, ἐκείνου ὃν εἰς τὸν κόσμον μεθ' ὑμῶν αὐτῶν ἐκομίσαστε — τὸ μορφωθῆναι ὡς ἄνθρωποι — καὶ ἀκριβῶς πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀποτείνεται ἡ ἱστορία.

Πρὶν ἢ ὅμως ἐπιχειρήσω, κύριοι, νὰ ἔρῳ ἀκριβέστερον τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τῆς ὑμετέρας ἐπιμελείας προσδοκίας ὑμῶν καὶ ἀποδείξω τὸν σύνδεσμον τοῦ ἀντικειμένου τούτου μετὰ τοῦ ἰδιάζοντος σκοποῦ τῶν τόσῳ διαφόρων ὑμῶν σπουδῶν, δεῖν θὰ ἦτο περιττόν νὰ συνεννοηθῶ πρῶτον μεθ' ὑμῶν περὶ τοῦ σκοποῦ τούτου τῶν ὑμετέρων σπουδῶν. Προεισαγωγικὴ ἀνέλιξις τοῦ ζητήματος τούτου, ἥτις κατὰλληλος καὶ ἀρκετὰ ἀξία μοὶ φαίνεται πρὸς ἐναρξιν τῆς μελλούσης ἀκαδημαϊκῆς ἡμῶν σχέσεως, θέλει μὲ φέρει εἰς θέσιν, ὅπως στρέψω τὴν ὑμετέραν προσοχὴν πάραυτα ἐπὶ τῆς σημαντικωτάτης σελίδος τῆς Παγκοσμίου Ἱστορίας.

Ἄλλον ὅμως τυγχάνει τὸ σχέδιον τῶν μελετῶν, ὅπερ διαγράφει ἐαυτῷ ὁ πρὸς βιοποριστικὸν σκοπὸν σπουδάζων καὶ ἄλλον τὸ τῆς φιλοσοφικῆς κεφαλῆς. Ἐκεῖνος, ὅστις ἐν τῇ ἐπιμελείᾳ αὐτοῦ οὐδὲν ἄλλο προσπαθεῖ ἢ νὰ ἐκπληρώσῃ τοὺς ὄρους, ὅσῳ οὖς θέλει καταστήσει ἱκανὸς πρὸς ἀξίωμα τι καὶ δυναθῇ νὰ μετάρχη τῶν ἐκ τούτου ὠφελιμῶν, ὅστις τίθησιν εἰς ἐνέργειαν τὰς πνευματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις πρὸς οὐδένα ἄλλον σκοπὸν ἢ νὰ βελτιώσῃ τὴν αἰσθητικὴν αὐτοῦ κατάστασιν καὶ κορέσῃ εὐτελεῖ τινα φιλοδοξίαν, ὁ τοιοῦτος οὐδεμίαν σπουδαιότεραν ὑπόθεσιν ἔχει κατὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ ἐν τῷ ἀκαδημαϊκῷ αὐτοῦ σταδίῳ, ἢ τὸ νὰ διαχωρῆσθαι προσηκτικώτατα τὰς ἐπιστήμας, ἃς οὗτος βιοποριστικῶς σπουδᾷς ἠνομάζει ἀπὸ πάσης τῆς ἐπιλοήπουσ αἰτινας μόνον τὸ πνεῦμα ὡς πνεῦμα τέρπουσιν. Πάντα τὸν χρόνον, ὃν εἰς τὰς τελευταίας ταύτας ἤθελεν οὗτος ἀφιερῶσαι θὰ ἐνόμιζεν ὅτι ἀφαίρει ἀπὸ τὸ μέλλον αὐτοῦ ἐπαγγέλμα, τὴν κλοπὴν δὲ ταύτην οὐδέποτε θὰ συνεχώρει εἰς ἐαυτόν. Ἀπασαν τὴν ἐπιμελείαν αὐτοῦ θέλει διευθύνει ἀναλόγως τῶν ἀπ' αὐτοῦ ἀπαιτήσεων τοῦ μέλλοντος κυρίου τῆς τύχης αὐτοῦ, καὶ θέλει πιστεύει ὅτι τὰ πάντα ἐξεπλήρωσε ὅταν καταστήσῃ ἐαυτὸν ἱκανόν, ὥστε νὰ μὴ φοβῆται τὴν ἀρχὴν ταύτην. Ἀφοῦ δὲ διατρέξῃ τὴν τῶν μαθημάτων αὐτοῦ σειράν, καὶ φθάσῃ εἰς τὸ τέμα τῶν ἰδίων πόνων τότε παραιτεῖται τὰς ὀδηγητριάς αὐτοῦ — διότι πρὸς τί νὰ καθυποβάλλῃ αὐτὰς περαιτέρω εἰς κόπον; Τὸ μέγιστον νῦν αὐτοῦ ζήτημα εἶναι ν' ἀγάγῃ εἰς φῶς τοὺς συνεπισησσορευμένους θησαυροὺς τῆς μνήμης αὐτοῦ καὶ προφυλάξῃ μάλιστα αὐτοὺς ἀπὸ πάσης ἐλαττώσεως τῆς ἀξίας αὐτῶν. Ἐκάστη ἐπέκτασις τῆς βιοποριστικῆς αὐτοῦ ἐπιστήμης ἀνησυχεῖ αὐτὸν διότι τῷ ἀποστέλλει νέαν ἐργασίαν, ἢ διότι καθιστᾷ τὴν παρελθούσαν ἄχρηστον ἕκαστος σπουδαῖος νεωτερισμὸς ἐκπλήττει αὐτὸν διότι κατασυντρίβει τὸν παλαιὸν σχολεικὸν τύπον, ὃν οὗτος προσιδιάσαστο· ἐκτίθησιν αὐτὸν εἰς τὸν κίνδυνον τοῦ ἀπολέσαι πᾶσαν τὴν ἐργασίαν τοῦ προηγουμένου αὐτοῦ βίου. Τίς σφοδρότερον κατεξάνεσθαι κατὰ τῶν ἀναμορφωτῶν ἢ τὸ πλῆθος τῶν πρὸς βιοποριστικὸν σκοπὸν σπουδασάντων. Τίς ἐμποδίζει τὴν πρόσδον ὠφελίμων μεταρρυθμίσεων ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς γνώσεως ἢ αὐτοὶ οὗτοι; Ἐκαστον φῶς, ὅπερ εὐτυχῆς τις μεγαλοφυῆς νοῦς ἀνάπτει ἐν οἰκδήποτε ἐπιστήμῃ καθίστασι καταφανῆ τὴν ἐνδειαν αὐτῶν· μάχονται μετ' ἐχθροπαθείας, μετὰ λανθάνουσας μοχθηρίας, μετ' ἀπελπίσας, διότι ὑπερμαχόμενος τοῦ σχολεικοῦ συστήμα-

τος, ὑπὲρ οὗ συναγοροῦσι, μάχονται συγχρόνως ὑπὲρ ὅλης αὐτῶν τῆς ὑπάρξεως. Δι' ὅ, καὶ οὐδείς ἐχθρὸς εἶναι μᾶλλον ἀδιάλλακτος, οὐδείς συνάδελφος φθονερώτερος, οὐδείς προθυμότερος δημιουργὸς ἀξέσεων ἢ ὁ πρὸς βιοποριστικὸν σκοπὸν σπουδάζας. Ὅσοι ὀλιγώτερον αἰ γνώσεις αὐτοῦ δι' ἑαυτῶν ἀνταμείβουσιν αὐτὸν τόσῳ μεγαλειότερον ἀνταμειβὴν ἀπαιτεῖ ἑξωθεν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ μέτρον ἔχει καὶ διὰ τὴν ἀξίαν τῶν χειρονακτῶν καὶ διὰ τὴν ἀξίαν τῶν πνευμάτων. τοῦτο δ' εἶναι ὁ κόπος. Ὅθεν οὐδένα ἀκούομεν παραπονούμενον περισσότερον ἐπὶ ἀχαριστίᾳ ἢ τὸν πρὸς βιοποριστικὸν σκοπὸν σπουδάζοντα τὴν ἀμειβὴν αὐτοῦ δὲν ζητεῖ ἀπὸ τῶν θεσπευμένων τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ, τὴν ἀμειβὴν αὐτοῦ προσδοκᾷ ἐκ ξένης ἀναγνωρίσεως, ἐκ τιμητικῶν θέσεων, ἐκ ποριστικοῦ ἐπαγγέλματος. Ἄν δ' ἀποτύχῃ εἰς ταῦτα τότε τίς δυστυχέστερος, τοῦτου τοῦ πρὸς βιοποριστικὸν ἀπλῶς σκοπὸν σπουδάζοντος; Ματαίως ἔζησεν, ἠγρύπνησεν, εἰργάσθη μάτην τὴν ἀλήθειαν ἀνεζήτησεν, ἐὰν αὐτὴ δὲν μετατρέπεται δι' αὐτὸν εἰς χρυσὸν εἰς δημοσιογραφικὸν ἔπαινον, εἰς ἡγεμονικὴν εὐνοίαν.

(Ἔπεται συνέχεια).

Ἐρμιόνη Λαζαρίδου.

ΕΧΕΤΕ ΓΕΙΑ!

Φυσοῦν οἱ ἄνεμοι φυσοῦν, ἢ θάλασσα βορρᾶνοι
 καὶ ἀνοίγει ὁ ναυτης τὰ παντὰ τοῦ καραβιοῦ μ' ἀντάρα·
 Πατρίδα, μάρα, φίλοι, μὴ στιγμὴ μᾶς μένει μόνη!
 οὐκ εἶπω ἕστερο φίλι μὲ πόνο μὲ λαχτάρα.

Κύττα! ἔστην μαύρη τὴ ρυχτιά, ποῦ γ' ὠθὰ βλέπω μόνο
 νερὸ καὶ ὀλόσκοτο οὐρανὸ ἔς ἀνατολὴν καὶ δύσει,
 κνττάξετε ἔστων οὐρανὸ, κνττάξετε μὲ πόνο!
 εἴ ἀστὲρι μὲν ἐκεῖ ἕψηλὰ χλωμό, χλωμὸ θὰ σβύσῃ!...

Ἄν ἦν γραφτό μὲν θὰ θαρτῶ ἔστω κῆμα τάρρισιμένο
 καὶ νᾶχω τᾶγριο πέλαγο γὰ ὑστερό μὲ στρώμα,
 ἴσως τὸ σῶμά μὲν νεκρὸ καὶ θαλασσοδαρμένο,
 ἴσως ἐρθῇ γὰ κν.λοσθῆ ἐδῶ ἑαυτὸ τὸ χῶμα!...

Ἔχετε γεγά. ἀλλοίμονο! αὔριο τέτοια ὦρα
 ποῦ θὰ μὲ πάη τὸ πέλαγο, ποῦ θὰ μὲ πάη τὸ κῆμα;
 σὲ ποῦ ἀγνώριστο γηλό, ποῦ μακροσιμένη χώρα;
 ἔχετε γεγά, ἀλλοίμονο! μᾶς χῶρισε τὸ κῆμα!...

Χύσετε δάκρυο πικρὸ ἔστων κῆπο τὸν ἀνθάτο,
 καὶ ποῦ καθόμασταν μαζὴ ἔστω τρυφερὸ χορτάρι
 καὶ ἡ ροδὴ, ποῦ πότιζα, ἔστω πλάτανο ἀπὸ κάτω
 τὴν ξενητεῖά μὲν ὡς θρηνη!... μὴ βγάλη πλεὰ βλαστάρι.

Κι' ὅταν θωρήτε ἀπὸ μακρὰ καράβι φτερωμένο
 γοργά, γοργὰ τὰ κύματα τὰ σχίζῃ ἄν δελφίνοι,
 ρωτᾶτε το, ρωτᾶτε τὰ γὰ μὲνα τὸν καυμένο,
 μήνα μ' ἀπάντησε ἔστω γῆ τὴ μακροσιμένη ἐκεῖνη!

Μάρα μὲν! δός μὲν ἕνα φίλι καὶ ἕνα σημάδι δός μὲν
 γὰ τὰ θαρρῶ πῶς βλέπω σέ, ἐκεῖ ἔστω ξενητεῖά μὲν
 — Ἄχ!... μὲσ' τὴ μαύρη ἐρημιά, ἔστω ἐρημιὰ τοῦ κόσμου
 δὲν ἔχω τίποτα, παιδί!... σοῦ εἶπω τὴν καρδιά μὲν!

Πάρε τῆς μάρας τὴν εὐχὴ μὲ δάκρυα φαντισμένη,
 καὶ ἐκεῖ ἔς τᾶγνώριστο γηλό, ποῦ θὰ τραβῆς μὲ πόνο
 καὶ ποῦ οἱ βράχοι οἱ ἕψηλοι, οἱ κνματολουσιμένοι,
 αὐτήρα ἔχε συντροφιὰ, αὐτήρα ἔχε μόνο!

Κι' ὅταν σωπαίρουν τὰ πουλιὰ καὶ ἀπλόρεται σκοτάδι,
 μέσα ἔστων ἔπνο μὲν γ.λοκὰ θὰ φαίνεται ἡ μορφὴ σου
 γὰ μὲν σκορπῆ χαμόγελο μ' ἕνα φίλι, ἕνα χᾶδι...
 σύρε, παιδί μὲν ἔστω καλὸ καὶ ἡ Παραγὰ μαζὴ σου!

Σύρνεφο γένου, Παραγὰ, χρυσὸ ἄν τὴν ἐλπίδα
 καὶ ὅπου τὸ κῆμα τὸν πλανᾷ, ἄχ! σκόρπα τὴ γαλήνη
 γένου ἐμπρός του τὴ ρυχτιά παρηγοριᾶς ἀχτίδα,
 γένου ἀγέρι τῆς αὐγῆς, ποῦ τὴ δροσιὰ τοῦ χύρει.

Κι' ἄν ὅλοι, ὅλοι, Παραγὰ. οἱ καρδιακοὶ τοῦ φίλι
 τῆς νεότητος τοῦ οἱ σύντροφοι, ξεχάσουν τὸνομά του,
 ἄν μὲ τὰ χρόνια τὰ πολλὰ ἔστω ψεύτικὰ τοὺς χεῖλη,
 τὸ φίλημά του μαρθεῖ, τὸ δόλο φίλημά του.

Γένον, σ' ὀρκίζω, Παρζιά!, τῆς ἀνοιξίς ἀηδόνι,
Καὶ ψάλλε του ναρούρισμα τῆ γύχτα σὰν κομιᾶται
μὴν' ἀπ' τῆς μάρας τῆρ καρδιά δὲν σ' ἐσβυσαν οἱ χρόνοι,
αὐτὴ αἰώρια σὲ πορεῖ, αἰώρια σὲ θυμᾶται!...»

Κορνηλία Α. Πρεβεζιώτου.

ΚΑΡΔΙΑ ΣΚΕΠΤΙΚΙΣΤΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ARDEL (Συνέχ. σελ. 122 κ. έ.)

15 Ἰουλίου.

Μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ποὺ συνκντῶ εἰς τὸν κόσμον, μερικοὶ — ἂν καὶ σπανιότατοι — ἐπραγματοποίησαν, ἐν μέσῃ παρισινή κειωνίᾳ, αὐτὸ τὸ ἄλλης ἐποχῆς ὄνειρον, ἀληθινὴν καὶ τελείαν εὐτυχίαν ἐν τῇ γάμῳ. Καὶ μέσα μου, ἐγὼ ποὺ ἔδιδα τόσην σημασίαν εἰς τὴν ἀνεξαρτησία τοῦ ἑαυτοῦ μου, ἐφαινόμην κατὰ βάθος πεπεισμένος καὶ ἱκανοποιημένος, καὶ τοὺς ἐζήλευα μ' ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μου. Ποσάκις, ὅτε περὶ τὸ τέλος τῆς ἡμέρας τοὺς ἐγκατέλειπον ἐπιστρέφοντας οἰκადε, δὲν ἐδοκίμασα εἶδος θλιβεράς καὶ ἀφελοῦς ζηλοτυπίας — καὶ, ἀφελοῦς — σκεπτόμενος ὅτι τοὺς ἐπερίμενε σύζυγος, τὴν ὁποίαν ἠδύναντο νὰ λατρεύωσι χωρὶς νὰ ἔχουν ἀνάγκην νὰ κρύπτουν ἢ νὰ ὑποκρίνονται τὸν ἔρωτά των. Ναι, τοὺς ἐζήλευσα καὶ ἂν ἀκόμη τὰ ἔργα μου καὶ αἱ πράξεις μου ἐφαινοντο εἰς πλήρη ἀντίθεσιν πρὸς τὰ μυχαίτατά μου αἰσθήματα.

Ἄχ! νὰ λησμονηθῶ κοντὰ σ' αὐτὸ τὸ παιδί, ποὺ δὲν ξεύρει τίποτε ἀπ' ὅσα ἐγὼ τόσο πολὺ γνωρίζω νὰ ζῶ χωρὶς νὰ βασανίζω τὸ πνεῦμα μου διὰ ν' ἀποσπῶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ πράγματα τὸ μυστικὸν ἐλατήριον ποὺ τὰ κινεῖ! καὶ νὰ μὴ προσκολλῶμαι μ' ἀπελπιστικὴν ἐπιμονὴν εἰς τὴν ματαιὰν κατὰ κληψὶν τῶν αἰώνων καὶ ἀλύτων προβλημάτων τῆς ζωῆς! Εἶναι λοιπὸν αὐτὸ ὄνειρον ἀπραγματοποίητον.

Ὁ Ροβέρτος Νωρῆς εἶχε παύσῃ ν' ἀναγνώσκῃ τὰ τελευταῖα φύλλα τοῦ ἔπεσαν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ ἡ γλίσσα τῆς νυκτὸς αὔρα τ' ἀνασῆκωνεν, εἰσερχομένη ἀπὸ τὸ ὀλάνοικτο παράθυρο... Ὁρες καὶ ὄρες ἀκόμη εἰμποροῦσαν νὰ περάσουν καὶ ἐκεῖνος νὰ κάθεται παραδωμένος εἰς τοὺς συλλογισμούς του. Τώρα χωρὶς νὰ εἶναι δυνατὴ καμμιά ἀμφιβολία ἐγνώριζε πῶς ἠγάπα τὴν Λίλιαν· ἀλλὰ τὴν ἀγαποῦσεν ἀρκετὰ ὥστε νὰ ἔχη τὸ δικαίωμα νὰ θέλῃ νὰ τὴν κάμῃ γυναῖκά του;

Ἀλλὰ μήπως ἐγνώριζεν καὶ τί ἐσκέπτετο πραγματικῶς καὶ ἡ Λίλιαν δι' αὐτόν, ἢ τί θὰ ἔλεγε ἡ ἀριστοκρατικὴ κυρία Evans διὰ τὴν αἰτήσιν ἐνὸς ξένου, τὸν ὁποῖον μόνον ἐκ τῆς συνήθους συμπτώσεως τῆς ζωῆς τῶν ξενοδοχείων εἶχαν γνωρίσῃ;

III

— Ἐδῶ εἶσαι Λίλιαν! διατί δὲν μοῦ ἀπεκρίνεσο!

Καὶ ἡ θύρα τοῦ δωματίου ἀνοίγεται πρὸ τῆς Enid, ἡ ὁποία περιβάλλει μὲ τὸν βραχίονά της τὴν μέσην τῆς φίλης της. Ἡ Λίλιαν ἀκουμπισμένη εἰς τὸ παράθυρον, μὲ τὸ βλέμμα ἀπλανὲς πρὸς τὸν ξάστερον οὐρανόν, ἐστράφη ὡς ἐξαφνισμένη καὶ συνήντησεν ὑπὸ τὰ χεῖλη της τὸ πρόσωπον τῆς Enid, τῆς ὁποίας οἱ ὀφθαλμοὶ τὴν ἐθεώρουν μὲ γελαστὴν τρυφερότητα.

— Λησμονεῖς Λίλιαν πῶς ἀνχωρῶ αὔριον. Δύο μῆνες δὲν μ' ἄφηνες νὰ σὲ ζητῶ χωρὶς νὰ μοῦ δίδῃς ἀπάντησιν, ὅπως τώρα, ποὺ πρόκειται νὰ χωριστῶμεν ἐπὶ πολὺ ἴσως, ἀφοῦ δὲν εἶναι ἀποφασισμένον ἂν ἔλθετε νὰ μᾶς εὑρετε εἰς τὸ Lugano.

— Δὲν σκεπτόμεθα, ἀληθῶς, ἀκόμη νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὸ Vevey, εἶπεν ἡ Λίλιαν, μετ' ἀδιοράτου ἐν τῇ φωνῇ φρικιάσεως. Εἴμεθα τόσον καλὰ ἐδῶ. Εἰς ὅλην τὴν ζωὴν μου θὰ ἐνθυμοῦμαι τὰς ἐβδομάδας ποὺ ἐπεράσαμεν ἐδῶ!

Κακεντρεχῆς φλόξ ἔλαμψεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς Enid.

— Καὶ νομίζεις ὅτι σὲ κανένα μέρος δὲν θὰ εἶσαι τόσο καλὰ ὅσον εἰς τὸ Vevey, καὶ ἂν ἀκόμη εὑρισκόμεθα καὶ πάλιν ὁμοῦ; Ὅριστικῶς δὲν βασίζομαι πλέον ἐπὶ σοῦ...

— Μὴν τὸ λέγγς αὐτό... Σ' ἀγαπῶ πάντοτε ὁμοίως, ἀγαπητή μου.

— Μόνον... Ἐξηκολούθησεν ἡ Enid ἐνθ' οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Λίλιαν προσέβλεψαν αὐτὴν ἐρωτηματικῶς.

— Μόνον δὲν κατέχω ἐγὼ πλέον ὀλόκληρον τὴν σκέψιν σου, δὲν εἶναι ἔτσι, Λίλιαν μου! Δὲν ἔρχομαι πλέον πρώτη εἰς τὴν σειρὰν ἰδοὺ τὸ πᾶν!

Ἀπροκάλυπτον ἐρύθημα ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον τῆς Λίλιαν καὶ ἔστρεψε βιαίως τὴν κεφαλὴν της πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ παραθύρου... Ἡ Enid τὴν ἐθεώρησεν ἐπὶ μικρὸν, μὲ πρόσχαρον θριαμβευτικὸν μειδίαμα ἐπὶ τῶν χειλέων, ἱκανοποιημένη ἐπειδὴ ἐμάντευσε τόσον ὀρθῶς· ἀκολούθως ἐκάθισε εἰς τοὺς πάδας τῆς στενῆς κλίνης τῆς φίλης της· καὶ ἀφοῦ ἐπέρασαν τοιούτουτρόπως ὀλίγα λεπτά σιωπῆς τῆς εἶπε.

— Λίλιαν παῦσε πλέον νὰ βλέπῃς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν σελήνην· ἔλα κοντὰ μου, καὶ ἂς ἐπωφεληθῶμεν τὴν τελευταίαν μας βραδιά.

Ἡ Λίλιαν ὑπήκουσε, ἔσυρε πρὸς τὴν κλίνην χαμηλὸν κάθισμα καὶ ἐκάθισε στηρίξουσα, μὲ ὀκνηρὰν ἐγκατάλειψιν παιδίου τὴν κεφαλὴν της ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς φίλης της. Καὶ τότε ἐκκλινεν ἡ Enid αἰγὰ-αἰγὰ καὶ τὴν ἠρώτησε χαμηλοφώνως:

— Σ' ἀρέσει λοιπὸν πολὺ, ἀγαπητή;

Ἡ Λίλιαν ἀνωρθώθη μὲ ταχὺ κίνημα.

— Πῶς μπορεῖς, Enid νὰ ἠμιλῆς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον! πῶς τὸ γνωρίζεις; τί σὲ κάνει νὰ τὸ πιστεύσης;

— Αἱ συνεχεῖς μου παρατηρήσεις... Ἐμάντευσα ἀπλῶς, ἀφοῦ οὐδέποτε εἶχες τὴν ἐμπιστοσύνην νὰ μοῦ πῆς τίποτε.

— Μὴ μοῦ ἠμιλῆς δι' αὐτὰ τὰ πράγματα, εἶπεν ἡ Λίλιαν μὲ ὕψος τρόπου τινά, διαμαρτυρίας.

— Δὲν ἦτο ἀσυνέπεια τοῦ χαρακτήρος της, τὸ ὅτι δὲν ἤθελε νὰ εἰσδύσῃν εἰς τὰ ἐνδόμυχα τῶν σκέψεών της ὅσα ἔπρεπε κατὰ τὴν ιδέαν της ν' ἀποκρύψῃ. Ἡ Enid ὁμως εἶχε πρόνομια τὰ ὁποῖα δὲν εἶχον οἱ ἄλλοι· τὸ ἐγνώριζε καὶ ἔκαμνε χρῆσιν τοῦ δικαιώματός της. Ἀφοῦ ἐπὶ τινὰ λεπτὰ ἔμεινε σιωπηλή, θωπεύουσα τὴν κόμην τῆς Λίλιαν (ἡ ὁποία ἐρρέμβάζε ἐστραμμένη πρὸς τὴν μικροσκοπικὴν τῆς σελήνης μὴνην χωρὶς ὅμως νὰ τὴν βλέπῃ) ἐπανέλαβε:

— Καί σου ἄρσεν λιπὸν ἀμέσως, ἐκ πρώτης ὄψεως;

Ἡ Λίλιαν ἐσυλλογίζετο. Ἐπανεβλέπεν ἐξαφνα νοερώς τὸ βαγόνι μὲν φωτιζόμενον ἀπὸ τὰς ὠχρὰς ἀνταυγείας τῆς γεννωμένης ἡμέρας, ἕνα ἄνθρωπον μὲ φυσιογνωμίαν ψυχρὰν ἀλλὰ διακεκριμένην, ὅστις μ' ὄλην τὴν ταλάντευσιν τοῦ σιδηροδρόμου, ἐξηκολούθει νὰ ὀρθοσκοπῆ ἐπὶ τινος σημειωματαρίου, ἐνῶ συγχρόνως ἐξήταζε καὶ αὐτὴν μὲ προσεκτικὸν καὶ βαθύ βλέμμα.

— Ὅχι δὲν μ' ἤρσεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ἐπρόσθεσεν βραδέως, ἀφοῦ τοιοῦτοτρόπως ἐξήτασεν ἑαυτήν. Ἦσθάνομαι ὅτι μὲ παρετήρει, μὲ ἐσπούδαζε, παρ' ὅλον τὸν διακεκριμένον τρόπον καὶ τὸν σεβασμὸν ποῦ μοῦ ἐδείκνυε. Αὐτὸ μὲ δυσχερῆσαι μὲ παρώργιζε καὶ ἐξήτουν — τὸ θυμοῦμαι καλὰ εὐκαιρίαν διὰ νὰ τοῦ δώσω νὰ ἐννοήσῃ εἰς πόσον βαθμὸν μοῦ ἀπήρσεν αὐτὴ ἡ ἐλευθερία ποῦ ἐλάμβανε νὰ μ' ἐξετάζῃ.

— Πῶς ἐξομολόγησις, Λίλιαν!... Δὲ σου ἤξιζε νὰ περιέλθῃ εἰς γινῶσιν τοῦ Κ. Νορῆς.

— Δὲν θὰ εἶχα καὶ πολλὴν ἀξίαν δι' αὐτόν... διότι ἐγὼ ἢ ἰδίᾳ τοῦ τὰ εἶπα πρὸ μικροῦ.

— Ἄ! ἔκαμεν ἡ Enid μ' ἕνα τόσον ἐκφραστικὸν τόνον ὥστε ἐκ νέου πορφυροῦν ἐρύθημα ἐφλόγιζε τὴν ἀθρᾶν ἐπιδερμίδα τῆς Λίλιαν.

— Enid, ἂν ἐννοεῖς νὰ μ' εἰρωνεύεσαι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν σοῦ λέγω πλέον τίποτε.

— Ἄλλὰ δὲν εἰρωνεύομαι, ἀγαπητὴ μου, καθόλου· ἀκούω μόνον, .. λιπὸν;

Ἡ Λίλιαν μέχρις ἐκείνης τῆς ὥρας μετεχειρίσθη πάντα τρόπον ὅπως ἐμμένῃ μέχρι τέλους ἀποκρύπτουσα ὑπερῆρᾶς τὸ μυστικὸν τῆς νεαρᾶς αὐτῆς καρδίας. Ἄλλ' ἡ Enid κατώρθωσε νὰ λύσῃ τὰς σφραγίδας τῆς ἀποφάσεώς της ταύτης, καὶ ἐδοκίμαζε ἀπὸ τοῦδε μίαν ἄπειρον ἠδύτητα νὰ σκέπτεται ἀπροκαλύπτως.

— Ἀκολουθῶς, ἐξηκολούθησε μὲ τὸν σοβαρὸν καὶ ρεμβώδη τρόπον, ἐξεπλάγην ὅταν τὸν εἶδον εἰς τὸ αὐτὸ ξενοδοχεῖον ὅπου ἤλθομεν καὶ ἡμεῖς· μάλιστα ὅταν ἔμαθον τ' ὄνομά του, τὸ ὅποιον καὶ πρὶν ἤκουσα πολλάκις ν' ἀναφέρουν.

Τὸ ἔμαθες ἀπὸ μένα· μὴν τὸ λησμονῆς αὐτὸ ποτὲ Λίλιαν. Ἄλλ' ἀφ' ἧς στιγμῆς εἶδε τὸν Κ. Νορῆς, μὲ ἠρώτησες μ' ἕνα τρόπον... στενοχωρημένον ἄς ποῦμε... ἐὰν αὐτὸς ὁ ἀντιπαθητικὸς κύριος κατῴκει εἰς τὸ ξενοδοχεῖον καὶ ποῦς ἦτο...

— Ἔχεις δίκαιον, ἀπάντησεν μειδιῶσα ἡ Λίλιαν καὶ θὰ ἐξηκολούθουν ἐπὶ πολὺ νὰ τὸν χαρακτηρίζω κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἂν δὲν τὸν συνήντων εἰς τῆς Κας De Grouville... Ἡ καθαρὰ ἀλήθεια εἶναι, ὅπως μοῦ ἐφάνη ὁ μᾶλλον ἐπίφοβος ἐξ' ὅλων τῶν ἀνθρώπων ποῦ ἐγνώρισσα. Εἰς τὴν συνθετὴν ἀξιόλογα βιβλία, ὅτι ἦτο μέγας συγγραφεὺς· καὶ πρὸ πάντων οἱ ἐταστικοὶ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐφάνοντο πῶς ἤθελαν νὰ διεισδύσιν ἕως τὸ βάθος τῶν διαλογισμῶν μου διὰ ν' ἀποκαλύψουν τὰ μυστικὰ των. Ἐφοβούμην μὴν ἀνακαλύψῃ ὅτι μοῦ... ἔκαμεν ἐντύπωσιν. Ἄλλως τε εἶχα σχηματίσῃ μὲν τόσον ἀνόητη ἰδέα δι' αὐτόν...

Καὶ ἐπετάθη τὸ μειδίαμα τῆς Λίλιαν, φαιδρῶν δι' ἱλαρᾶς εὐθυμίας τὰ ἐκφραστικὰ χαρακτηριστικὰ της.

— Ἐφραναζόμεν ὅτι οἱ ἐνδοξοὶ ἄνδρες, ὅπως αὐτοὶ, ἔπρεπε νὰ εἶναι πολὺ διαφορετικοὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ὅτι θὰ ἐβλεπον τοὺς ἀπλοῦς θνητοὺς καταφρονητικῶς ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς μεγαλοφυΐας των.

— Καὶ ἔπειτα μοῦ ὠμίλησεν, ἀπλούστατα, ὅπως θὰ τὸ ἔκανεν ὁ Ἐρρίκος Διγπάυ, ὁ ἴδιος... ἂν καὶ κατ' ἄλλον τρόπον, τόσον ἐνδιαφέροντα ὥστε ἐκεῖνο τὸ βράδι...

— Ἐκεῖνο τὸ βράδι; ἠρώτησεν ἡ Enid βλέπουσα ὅτι ἡ φίλη της ἐδίσταζε καὶ ἐγίνετο

πάλιν σοβαρῆ. Ἐλα, καλὴ μου, μὴ σταματᾶς πάντοτε εἰς τὰ ἐνδιαφέροντα σημεῖα τῆς διηγήσεως· πῶς φαίνεται πῶς καταγίνεσαι τὴν μέτρησιν τοῦ συγγραφεῖς!

— Ὅταν ἀναπολῶ ὅλας τὰς λεπτομερείας τῆς συναντήσεώς μας εἰς τῆς Κας de Grouville, εὐρίσκω ὅτι πραγματικῶς τὸν παρεγνώρισα ἐξ ἀρχῆς· καὶ ὅμως ἀκολούθως, ὅταν περισσότερο τὸν ἐσπούδασα, ἐσκέφθην ὅτι... ἀργότερα δὲν θὰ μοῦ ἦτο δυσχερῆστον ἂν ἠγαπώμην ἀπὸ κάποιον ποῦ θὰ τοῦ ἐμοιάζε... Ὅταν ἤμουν μικρῆ, ἔλεγα πάντοτε πῶς ἤθελα νὰ γίνω σύζυγος ἐνὸς πολὺ δυνατοῦ βασιλέως· διὰ νὰ ἔχω τὴν εὐτυχίαν νὰ προστατεύωμαι ὑπ' αὐτοῦ, καὶ νὰ μπορῶ νὰ ὑπερηφανεύωμαι δι' αὐτόν!... Τόρα...

Καὶ μειδίαμα ἀχαρκτηχριστὸν διέτρεξε πάλιν τὰ χεῖλη τῆς Λίλιαν.

— ὦ! τόρα, ἔγινε πολὺ λογικῆ· δὲν γυρεύω πλέον ὡς σύζυγον βασιλέα· ἀλλὰ σκέπτομαι πάντοτε ὅτι διὰ νὰ εἶμαι ἐντελῶς εὐτυχῆς, θὰ ἐπεθύμουν νὰ εἶναι ὁ σύζυγός μου ἀνώτερος ἀπὸ ἐμέ, νὰ μοῦ φείνηται ἀληθινῶς κύριός μου! Ὅχι ἤθελα νὰ δοκιμάζω δι' αὐτόν τὴν ἐμπιστοσύνην ἐκείνην ποῦ μ' ἐνέπνεεν ἡ θεῖα Katie ὅταν ἤμουν ἀκόμη μὴν little thing. Ὅταν ἐκράτει τὴν χεῖρά μου ἐντὸς τῆς ἰδικῆς της δὲν μ' ἐμέλεν ὅπου καὶ ἂν μ' ὠδηγοῦσε...

Ἡ Λίλιαν δὲν ἐγέλα πλέον. Ὅχι ἔλεγε ὅτι ἔλαμπε φλόξ τις ἐντὸς τοῦ μεγάλου της κυανοῦ ὀφθαλμοῦ. τοῦ ὁποῦ τοῦ βλέμμα ἔγινε μοναδικῶς βαθύ. Καὶ ἡ Enid τὴν ἐθεώρει σχεδὸν ἐκπεπληγμένη. Τόσες φορὲς μαζὶ διεσκέδαζον μ' ὅτι ἡ Enid ὠνόμαζεν καὶ κατακτῆσεις τῆς μίης Evans... Ἡ Λίλιαν διέμενε τόσον ἀδιάφορος! Ἦτο λιπὸν τόσον σοβαρὸν τὸ αἰσθηματὸ ὅποιον κατεῖχεν αὐτὴν σήμερον!

Σκεπτικῆ κατ' ἀρχάς, ἔπειτα ὀλίγον κατ' ὀλίγον φαιδρυνόμενη, ἡ Enid ἐπανελάθει:

— Λίλιαν, δὲν σε εἶδα ποτὲ κατ' αὐτόν τὸν τρόπον, μήτε μὲ τὸν Ἐρρίκον Διγπάυ, ὁ ὅποιος ἦτον χαριτωμένος, σοῦ τὸ βεβαίω, ἂν καὶ τὸν περιεφρόνεις, μήτε μὲ τὸν Γεώργιον Undwood, μήτε μὲ τοὺς ἄλλους. Ἐφέρεσο πρὸς ὅλους μ' ἕνα τόσον παρῆρῶν τρόπον! Ἐφαίνεσο πῶς δὲν ἀντιλαμβάνεσο καθόλου τὸν θαυμασμὸν· τὸ ἐνδιαφέρον, τὴν ἀφροσύνην ποῦ εἶχον πρὸς σέ. Ὅλοι οἱ ἄνδρες σε διεσκέδαζον, καθὼς ἐφαίνετο, τόσον ὅσον καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Σελήνης.

— Ὁ Κ. Νορῆς δὲν ὁμοιάζει καθόλου πρὸς αὐτοὺς ποῦ λέγεις, εἶπεν ἡ Λίλιαν κινῶσα τὴν κεφαλὴν της. Ἐκεῖνος ποτὲ δὲν μοῦ εἶπεν ὅτι μ' εὕρισκον ἀξίεραστον ἢ ἀξιολάτρευτον, δὲν μ' ἐξήτησε οὐτ' ἕνα λουλουδάκι, οὔτε ἔκαμεν καμμίαν ἀπὸ τὰς ἀηδίας ἐκείνας ποῦ τόσο συχναίνομαι... καὶ ὅμως μοῦ φαίνεται πῶς μοῦ εἶναι πολὺ περισσότερο ἀφροσύνη παρ' ὅλους τοὺς ἄλλους. Πλησίον τοῦ αἰσθάνομαι ὅτι εὐάσκομαι ὑπὸ ἀσφαλῆ προστασίαν!... Ὅπου καὶ ἂν μ' ἔλεγε νὰ πηγαίνω θὰ ἐπήγαινα, διότι εἶμαι βεβαία ὅτι δὲν δύναται νὰ μοῦ ζητήσῃ κάτι ποῦ νὰ εἶναι κακόν.

Καὶ ἔπαυσεν: ἡ φωνὴ της πάλλουσα ἐκ πεποιθήσεως, ἀντήχει μ' ἕνα τόνον χαμηλὸν καὶ συνεσταλμένον, ὅστις προσέειδεν ὅλας ἰδιαιτέραν ἀλλ' ἰσχυρὰν ἔκφρασιν εἰς τοὺς λόγους της. Πόσον παράδοξον ἐφαίνετο καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν νὰ μὴν εἶναι πλέον ἀπαθῆς καὶ ἀδιάφορος εἰς τὰ αἰσθηματὰ ποῦ ἐνέπνεεν. Ἦλθε καιρὸς νὰ εὐχεται καὶ αὐτὴ θερμῶς ὀλίγην στοργὴν, ὀλίγην ἀφροσύνην ἐκ μέρους τοῦ σοβαροῦ, ὑπερῆρᾶν καὶ ὀλίγον περιλύπου ἐκείνου ξένου, ὀλίγην στοργὴν ὅπως ἐνέπνεεν μέχρι τοῦδε εἰς ἄλλους χωρὶς νὰ τὴν συμμερίζεται ποτέ!... Ἄλλ' ὡς ἀπάντησιν εἰς τὸν μυστικὸν καὶ τρελλὸν αὐτὸν πόθον, τῆς λέγει ἡ Enid μ' ἕνα τόνον μητρικόν:

(Ἔπεται συνέχεια)

Η ΑΛΑΘΕΥΤΗ ΠΕΤΡΑ

Μῦθος

Μία φορά σὲ παλινούς, παμπάλαιους φθαρμένους καιρούς ἡ γῆ ὅλη εἶταν ἀνάστατος. Τὰ βάρη τῆς καὶ τὰ σωθικά τῆς εἶσαν ἀνταρκασμένα. Τὰ ποτάμια, ἡ λίμνες, ἡ θάλασσες, τὰ μέταλλα ὅλα ποῦ θρέφει μέσα τῆς εἶσαν σκοτισμένα.

Οἱ ἄνθρωποι δὲν μπορούσαν νὰ καταλάβουν τί συνέβαινε . . .

— Κἄτι θὰ γίνεται, κάποιος ἠραϊστίο θὰ σκάσει, ἔλεγαν μὲ λίγο φόβο καὶ τρομάρια.

Ὅμως ἀπ' αὐτὰ δὲν συνέβαινε τίποτες. Τὸ ξανθὸ καὶ μαλακὸ χρυσάφι εἶταν θυμωμένο καὶ λυπημένο· δὲν μπορούσε νὰ δῇ τὴ μάνα του τὴ γῆ· εἶταν νὰ σκάσει. Κάθε μέρα τῷ πιανε τὸ παράπονο καὶ μὲ κλάματα καὶ φοβέρες κἄτι ζητοῦσε τῆς μάνας του.

Ἡ γῆ δὲν ἤθελε ν' ἀκούση ἀπ' αὐτὰ.

— Γιατὶ μάνα μου, γιατί δὲν μὲ ξεχωρίζεις ἀπὸ τὰ ἄλλα ἀδέρφια μου τὰ μέταλλα, ἔλεγε μὲ παράπονο τὸ χαριτωμένο καὶ ξανθὸ χρυσάφι· ὁ χρόνος ποτὲ δὲν μὲ θαμπώνει, ἡ σκούρια δὲν μὲ πιάνει, τὸ ποτάμι καθὼς περνᾷ ἀπὸ τὸ σπίτι μου μὲ γλυκοφιλεῖ καὶ μοῦ πέρνει τὴ σκόνη μου, τὸ κάρβουνο ζητάει τὴν συντροφιά μου, τὸ σίδηρο, τ' ἀσημι καὶ τὸ μολύβι χωρὶς ἐμὲ δὲν μπορούν νὰ ζήσουν . . . κ' ὅμως ἐσὺ δὲν βρίσκεις κανένα τρόπο ποῦ νὰ γνωρίσουν οἱ ἄνθρωποι τὴ χάρη καὶ τὴν ἀξίαν μου . . . Ρώτησε τὴ μαύρη πέτρα ποῦ μᾶς γνωρίζει ὅλα ἀπὸ μικρὰ πόσο καθένα ἀξίζει.

Αὐτὰ ἔλεγε μὲ παράπονο τὸ χρυσάφι κ' ἔκλαιε, ἔκλαιε μὲ τέτοιο κλάμα ποῦ ὅλα τ' ἀδέρφια, τὰ παιδιὰ τῆς γῆς τὸ ἐλυπιάταν. Τὸ νερό, τὸ κάρβουνο, τὸ μολύβι, τὸ σίδηρο, ἡ θειάφι, ὁ γέσσος ὅλα, ὅλα ἄρχισαν νὰ φωνάζουν καὶ νὰ παρακαλοῦν τὴ γῆ.

Ἡ γῆ βρέθηκε τὰ παρακάλια καὶ τὰ κλάμματα· εἶδε ὅτι ἀλήθεια εἶχε μεγάλο δίκαιο τὸ ξανθὸ τῆς, τὸ μαλακὸ, τὸ ἀφθαρτο καὶ χρειαστὸ χρυσάφι τῆς.

— Ἐσκέφτηκε καλὰ καὶ ὕστερα ἐπῆγε στὴ μαύρη, στὴν ἀλάθευτη πέτρα. Τὴν εὔρηκε μὲ μὲ τὰ ἄλλα μέταλλα σφιχτὰ ἀγκαλιασμένην.

Τὸ χρυσάφι ἀπὸ τὴ χάρη του ἄστραψε κ' ἐλάμπριζε.

— Νὰ πᾶς ἐπάνω στὸν κόσμο, εἶπε μὲ προσταχτικὸ τρόπο ἡ γῆ, νὰ πᾶς ἐπάνω στὸν κόσμο γιὰ νὰ γνωρίσουν οἱ ἄνθρωποι τ' ὄμορφο τὸ μονάκριβο καὶ πολύτιμο χρυσάφι μου, ποῦ ἔμενε τόσο καιρὸ ἀδικημένο κ' ἀγνωριστο.

Ἡ ἀλάθευτη πέτρα ἐπῆγε ὀλόχαρη· ἐχαίρονταν γιατί συχνὰ θὰ ἐγλυκοφιλιόντανε μὲ τ' ἀδέρφη τῆς.

Ἀπ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸ οἱ ἄνθρωποι ἀλάθευτα μπορούν νὰ καταλάβουν πιὸ ἀπ' ὅλα τὰ μέταλλα ποῦ τοὺς θαμπώνουν εἶναι τὸ καλῆτερο . . .

Πόσο ἄνθρωποι στὴ γῆ μᾶς μὲ τὴ ψεύτικη λάμψη τους θαμπώνουν τὸν κόσμο, γιατί δὲν ἔχει τρόπο ἀλάθευτο νὰ γνωρίση τὸ λογικὸ καὶ τὴν καρδιά τους

Τὰς 30 Ὀκτωβρίου 1893. Ἐν Κερκίρα.

Ἡλ. Α. Σταῦρος

ΑΝΑΛΕΚΤΑ.

ω Ἡ ἐξ ἐπαγγέλματος ἐπαιτία. — Ἡ ἐπαιτία σήμερον, καθὼς ὅλα ἐν γένει τὰ βιοποριστικά μέσα, ἐτελειοποιήθη θαυμασίως εἰς τὰς μεγαλοπόλεις τῆς Εὐρώπης καὶ ἀνυψώθη εἰς περιωπὴν, ἂν ὅχι ἐπιστήμης τοῦλάχιστον ὅμως τέχνης. Ὁ μυθιστοριογράφος Mathey, ἂν δὲν ἀπατώμαι ἐν τῷ μυθιστορηματί του «Ὁ Βασιλεὺς τῶν ἐπαιτῶν» ἀρκετὰ ἀποκαλύπτει μυστήρια τῆς παραδόξου ταύτης τέχνης. Ὁ κ. Pauliay, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐξήτασε λεπτομερῶς τὰ κατ' αὐτὴν, πρόβη καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὄσων ἀπεκάλυπτε ἴνα καὶ ἐμπράκτως βεβαιωθῇ περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῶν, καὶ τοῦτο χωρὶς νὰ ἦναι οὔτε Ἀγγλος οὔτε Ἀμερικανός.

Ὁμιλήσας δὲ καὶ εἰς τινὰ λέσχην τῆς Ἀμβέρσης, ἐστοιχημάτισεν ὅτι ἤδυνάτο διὰ μόνης τῆς ἐπαιτίας νὰ διαβρέψῃ ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας ὅλα τῆς λέσχης τὰ μέλη!

Προσεκοιτετο μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας τὸν παράλυτον καὶ ὅλας τὰς στρεβλώσεις τοῦ σώματος πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, ὡς λέγει, δὲν εἶναι ἢ 8 — 10 ἡμερῶν ἐξασκησίας.

Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ μαθηταὶ τῆς τέχνης αὐτῆς γνωρίζουσι περισσότερον ἀπ' ὅλων τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν τοὺς μαθητὰς τὴν ἀξίαν τοῦ χρόνου, καθότι ἀντὶ νὰ κἀθῆναι κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐξασκήσεως αὐτοὶ φοροῦν μιὰ βλοῦζα διὰ νὰ ἀποκρύπτουν τὴν ἀπειρίαν των καὶ ἐπαιτοῦν.

Ἀναφέρεται δὲ καὶ τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον περὶ τινος ἐξ αὐτῶν :

Ἡ ἀστυνομία εἰδοποιήθη περὶ τινος ἐξ αὐτῶν. Ἐνῶ δὲ ἤταιμάζετο νὰ τὸν συλλάβῃ χωρὶς παρά τινος Χριστοῦ νὰ θεραπευθῇ «ἄρας τὴν ράβδον του» τῶν κλεψῶν λάσπη καλύτερα ἀπὸ κἀθη ἄλλον.

Δυσκολότερον ἀπομμετρεῖται τις τὸν τυρόν, ἀλλ' αὐτοὶ κερδίζουν καὶ τὰ περισσότερα. Ἐν γένει δὲ τὸ κέρδος των ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν τελειότητα τῆς ἀπομμησίσεως καὶ πικίλλει μετὰ 20—25 φράγκων καθ' ἐκάστην διὰ τοὺς artistes. Οἱ κιννοὶ κερδίζουν ὀλιγώτερα. Ἐπάρχουν δὲ ἐπιχειρηματίαι, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐκμεταλλεύονται ἀντὶ 6—7 φράγκων καθ' ἐκάστην.

Οἱ ἐξασκούντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο εἶναι ἄνθρωποι πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας : Συμβολαιογράφοι ξεπεσμένοι, κλητῆρες, ἀρχαῖοι διδάσκαλοι, ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων, ὑπάλληλοι κτλ. κτλ. καὶ τῷτο διότι δυστυχῶς διὰ τοῦ τρόπου τοῦτου κερδίζουν πολὺ περισσότερα ἢ διὰ τῶν κινῶν ἐπαγγελμάτων.

ω Οἱ ξεπεσμένοι ποιηταί. — Ἐν Γαλλίᾳ οἱ ξεπεσμένοι ποιηταὶ (ὅχι οἱ decadents, ἀλλ' ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἰπέυσουν τὴν Πήγασον ἵππευσαν . . . δ . . .) συνέστησαν ἑταιρίαν διὰ νὰ ζήσουσι οἱ ἄνθρωποι.

Λαμβάνουν σημεῖωσιν ἀπὸ τὰ δημοσιολογικά γραφεῖα ὄλων τῶν καταχωρουμένων γάμων καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς νύμφης εἰς τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θρησκευτικοῦ γάμου στέλλουν μίαν ἀκροστιχίδα καὶ ἄλλο κανὲν ποίημα (τὰ ὁποῖα ἐνοεῖται ἔχουν ἔτοιμα εἰς τὴν ἀποθήκην τους) καὶ τῆς εὐχονται ὅ,τι βᾶξει ὁ νοῦς τους — Καὶ ἐπειδὴ οἱ γαμβροὶ εἶναι πολὺ εὐδιάθετοι ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἢ διότι παίρνουν καλὴ πρόφασι ἢ καλὴ νύφη τοὺς φιλοδωροῦν ἀρκετὰ γενναίως κολακευόμενοι ἐν μέρει καὶ διὰ τὴν τιμὴν.

Ὁ κομιστὴς τῶν ποιημάτων τούτων, ὁ ὁποῖος φέρει τὸν τίτλον «ποιητῆς τῶν ἀποστελλομένων ποιημάτων», ὅταν ἐπιστρέφῃ τὸ βράδυ κατόπιν τῆς ἡμερησίας περιόδου του, ἔχει εἰς τὴν τζέπη του ἀρκετὰ στρογγύλον ποσόν. Ἡ ἑταιρία ὅμως αὐτὴ διακρίνεται κατὰ τοῦτο ἀπὸ τὰς λοιπὰς ἑταιρίας ὅτι ὅλη, δὲν ἔχει contrôle, διότι παρά τὰς προόδους τοῦ αἵματος μας οἱ ποιηταὶ δὲν ἔμαθαν ἀκόμη νὰ κλέπτουν.

Δὲν εἰζέροντες ὅμως αὐτοὶ οἱ διαρκεῖς ψάλλται ἂν ψάλλουν καὶ τὸν χειμῶνα ἢ ἂν χορεύουν ἢ ἂν . . . ψ . . .

ω Καὶ μία παράδοξος μόδα. — Ἐν Εὐρώπῃ κατὰ τὰς κηδείας τῶν πλούσιων ἀνδρῶν ἀκολουθεῖ γωλαίνων καὶ ὁ ὠραιότερος τοῦ μακαρίτου ἵππος εἰς ἐνδείξιν πένθους. Ἐνοεῖται ὅτι ὁ ἵππος δὲν τὸ κἀμνει ἀπὸ εὐχαρίστησιν τὸν ἀναγκάζουν ὅμως νὰ γωλαίνῃ βυθίζοντες εἰς τὸν πόδα του καρφίον.

Τὶ τὰ θέλετε ὁ ἰδιότροπος αὐτὸς συρμαδὸς θέλει σώνει καὶ καλὰ νὰ μᾶς ἐπιβάλλῃ τὰ ταιούτου εἶδους παράδοξα ἔθιμα. Εὐτυχῶς, ὅμως καθὼς ἔγραφε καὶ κάποιος ἐφημερὶς, ὁ ἵππος ἂν καὶ γωλαίνῃ ἐξ ἀνάγκης, ὑψώνει ὅμως καὶ τοὺς ὄμους του ! . . .

ω Ἡ οἰκία κατὰ τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα. — Κατ' αὐτὰς οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἐδίσσον ἀπεράσισαν νὰ ἀλλάξουν ὀλοταῶς ἢ μᾶλλον νὰ τελειοποιήσουν τὰς οἰκίας.

Ἐφημερὶς τοῦ Λονδίνου δημοσιεύει περιγραφὴν τῆς οἰκίας κάποιου ἐκ τῶν διευθυντῶν τοῦ ἐργοστασίου τοῦ Ἐδίσσον :

«Ὅταν πλησιάζει, κἀνεὶς τὴν θύραν τῆς εἰσόδου, αὐτὴ ἀνῆγεται μόνη καὶ κλείεται ὡσαύτως. Μόλις δὲ ὁ ἐπισκέπτης πατήσῃ τὴν πρώτην βαθμίδα τῆς κλί-

μακρῶς, κωδωνίσκοι ἤχουσι εἰς τὸ μαγεῖρετον καὶ εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ οἰκοδεσπότη. Ἐπίσης, μόλις ἐγγίση τις τὴν θύραν τοῦ δωματίου αὕτη ἀνοίγεται αὐτομάτως κατὰ δὲ τὸ πρόγευμα, τὸ γεῦμα καὶ τὸ δεῖπνον μουσική γλυκυτάτη τέρπει τοὺς συνδαιτημένους.

Τὴν νύκτα καθ' ἣν σπιγμὴν εἰσέρχεται τις τὴν κοιτῶνα, τὸ ἐφάπλωμα ἀνοίγεται ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ ὅταν σβύσῃ τὸ κερί ὀλόκληρος ὄμιλος σκελετῶν καὶ γλυκῶν διλιθαίνουσι ἐπὶ τῶν τοίχων μὲ παραδόξους λάμψεις.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο τὸ ὄπσιον ἄλλωστε δὲν εἶναι καὶ πολὺ εὐχάριστον, εἰμπορεῖ νὰ εὐκλόως νὰ ἀντικατασταθῇ.

Ὅπω διὰ τοὺς εὐσεβεῖς καὶ θεοφοβουμένους ἀντὶ σκελετῶν εἰμπορεῖ ὁ ἤλεκτρισμός, ὁ ὅποτος θὰ κίμνη ὄλ' αὐτά, νὰ καταβαῖζῃ ἐξ οὐρανῶν φύλακας ἀγγέλους ἢ τὰ χερουβεὶμ καὶ τὰ Σεραφεὶμ. Ἐπίσης καὶ διὰ τοὺς διανώνοντας τὸν μῦθα τοῦ μέλιτος, ὁ ἤλεκτρισμός θὰ ἔχη βεβαίως τὴν εὐχάριστήν, ὁ τῶσον περιποιητικὸς ἤλεκτρισμός, ὁ ὅποτος ἕως τότε βεβαίως, τελειότεραν θὰ λάβῃ ἀνατροπὴν, νὰ ἀντικαθιστῇ τὰς γλαύκας διὰ τῶν ἐρωτύλων διὰ τοῦ ράμφους των ἀλληλοσταμπουμένων περιστερῶν, εἰς τὰς δι' αὐτὸν τὴν σκοπὴν κομψὰς αἰθούσας τῶν μεγάλων ξενοδοχείων.

ω Μεταξὺ κυρίου καὶ ὑπηρετοῦ. — Γιάννη ἀπόψε νὰ ἐτοιμάσῃς τὸ τραπέζι δι' ὀκτὼ ἀνθρώπους. Μὴ λησμονήσῃς νὰ ἔχῃς ἀναμμένη καὶ τὴν σόμπα.

— Διὰ πόσους ἀνθρώπους;

— !!!...

ω Καὶ ἄλλη ρεκλάμα. — Κάποιε ἀγγλικὴ ἐφημερίς, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς ἀναγνώστας της, εἶχε πρό τινος διοργανίσει λαχεῖον, οὗτινος τὸ κέρδος ἦτο μία νέα καὶ τιμὰ κέρη μὲ ἀρκετὰ στρογγύλην προῖκα.

Ἡ ρεκλάμα ὅμως, παρὰ τὸ ἐπαγωγὸν της, ἀπέτυχε χωρὶς νὰ ἤξυρῶμεν διὰ τί. Ἐς φαίνεται ὁ διοργανιστὸς δὲν ἦτο καλός. Ἀδιάφορον ὅμως, ἡ ρεκλάμα

εἶναι πολὺ καλὴ καὶ πρακτικότητῃ συγχρόνως, ἄλλωστε καὶ αὐτὰ αἱ μᾶλλον εὐφυεῖς ἰδέαι καὶ ἐπιχειρήσεις πολλάκις νυαγοῦν κατὰ πρῶτον, ἀπόδειξις πρόσφατος ὁ Παναμίξ, ὅταν ὅμως ἐπαναληφθῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπιτυγχάνουν.

Ἄξιον παρατηρήσεως ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἶναι ὅτι καθόλου κακὴν ἐντύπωσιν δὲν ἔκαμεν τοῦτο εἰς τοὺς πρακτικὸς κατοίκους τῆς Ἀλβιδῶνος. Ἐδῶ θὰ εἰθεωρεῖτο νόστιμον σκάνδαλον, ἐκεῖ ὅμως εἰθεωρήθη ἀπλοῦστατα ἐπιχειρήσεις κανονικῆς.

Ἡ κόρη ἄλλωστε ἦτο τιμιωτάτη καὶ ἀρκετὰ φρόνιμος. «Ἄφου, ἐσκέφθη, αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὁ γάμος οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ λαχεῖον, δὲν διατρέχει περισσότερον κίνδυνον ἢ νυμφευμένη τὸν ἀγνωστον τυχερὸν συνδρμητὴν τῆς ἐφημερίδος, ἢ τὸν ἐκλεκτὸν τῆς καρδίας της, τὸν ὅποτον θὰ ἐγνώριζε μόνον μὲ πέντε ἢ ἕξι μηνῶν Φιλετάρισμα».

Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ ἐπιτύγχανεν ἡ δοκιμὴ διὰ νὰ εὐαρεστήσῃ τοὺς πλείστους οἱ ὅποιοι ἰσχυρίζονται ὅτι εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ὁ καλύτερος σύμβουλος εἶναι ἡ εὐχῆ.

ω Τὶ θὰ γίνουσι τὰ μεμεπέ. — Κάποιε ἀμερικανὸς μηχανικὸς ἐρεῦρεν εἶδος ἤλεκτρικῆς κούνας ἢ ὅποια κινεῖται μόνη ρυθμικὰ καὶ ὅσον γρήγορα ἢ ἀργὰ ἐπιθμῆι τὸ μεμεπέ. Προτείνει δὲ εἰς τὰς μητέρας νὰ τοπ θετοῦν πλησίον τῆς κούνας ἕνα φωνόγραφον μὲ κανὲν νανούρισμα τοῦ Ἄγγριξ ἢ ἄλλου μουσουργοῦ καὶ τοιοῦτοτρόπως τὸ μεμεπέ νὰ κίμνη νάνι πολὺ πολὺ εὐχάριστα. Ἐὰν ὅμως, ἐπιλέγῃ ὁ κ. Emile Gautier ὅστις μεταῖδει τὴν ἀνωτέρω εἶδησιν, τὸ μεμεπέ δὲν εὐχαριστῆθῆι ἀπὸ τὸ νανούρισμα τοῦ ἀκούει εἰμπορεῖ ἢ μήτηρ του νὰ ἴναι βεβαία ὅτι τὸ μεμεπέ της δὲν θὰ γίνῃ ἀνθρώπος καὶ ἢ νὰ τὸ πάρῃ ἀπόφασι ἢ νὰ καθίση ἐπάνω του.

Καὶ αὐθις παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ ν' ἀποστείλωσι τὰς συνδρομὰς αὐτῶν.

Οἱ ἐκ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου 1894 ἐγγραφόμενοι καὶ προπληρότοντες τὴν συνδρομὴν αὐτῶν λαμβάνουσι δωρεὰν τὸ μέχρι τοῦδε ἐκδοθὲν μυθιστόρημα «**Καρδία Σκεπτικιστοῦ**».

Εὐχαριστοῦμεν ἐκ τῶν προτέρων ὅσους τῶν συνδρομητῶν μας θὰ λάβωσι τὴν καλοσύνην νὰ μᾶς ὑποδείξωσι διευθύνσεις εἰς ἃς νὰ στείλωμεν ἕν τεύχος δωρεὰν ὡς δεῖγμα.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΖΙΒΕΡ ΒΕΗ ΧΑΝ ΔΡΙΘ. 8 ΓΑΛΑΤΑ

ΤΥΠΟΙΣ Ε. ΣΘΥΜΑ ΚΑΙ ΣΑΣ, ΓΑΛΑΤΑ.